

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen, lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav och 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen och i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav. I lagarna föreslås sådana ändringar som är nödvändiga med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter. Dessutom föreslås ändringar i lagen om inkomstdatasystemet.

För att EU-förordningen ska kunna genomföras krävs nationell lagstiftning bland annat marknadskontrollmyndigheternas befogenheter och om sanktioner mot ekonomiska aktörer. I lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen föreslås nya bestämmelser om myndighetens nya befogenheter. I lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav föreslås behövliga hänvisningar till EU-förordningen, och ändringar som beror på den förordningen föreslås i bestämmelserna om påföljder.

Förutom de ändringarna som föranleds av EU-förordningen görs vissa andra preciseringar i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen. Genom den föreslagna lagen utökas arbetarskyddsmyndighetens skyldighet att polisanmäla för förundersökning så att den omfattar även människohandel och grov människohandel. Dessutom får arbetarskyddsmyndigheten befogenhet att polisanmäla fall där den har upptäckt förfarande som strider mot de EU-bestämmelser om kemikaliesäkerhet som gäller arbetstagarnas hälsa eller säkerhet.

Enligt förslaget utökas arbetarskyddsmyndighetens rätt att få sekretessbelagda uppgifter av andra myndigheter till att omfatta utövande tillsyn över arbetsförhållanden. Därtill föreslås en ändring i lagen om inkomstdatasystemet i överensstämmelse med bestämmelserna i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen. Ändringarna innebär att uppgifterna i inkomstdatasystemet också kan användas för att utöva tillsyn över arbetsförhållanden.

Den reglering av innehållet i den förhandsanmälan som ska göras hos arbetarskyddsmyndigheten avseende asbestrivningsarbete, som för närvarande finns i en förordning av statsrådet, flyttas till vissa delar upp på lagnivå. Därtill föreslås ändringar föranledda av lagen om rättegång i förvaltningsärenden i bestämmelserna om ändringssökande.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. EU-förordningen börjar tillämpas den 16 juli 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Allmänt.....	4
1.2 Bakgrund.....	4
1.3 Beredning.....	5
2 Marknadskontrollförordningens syfte och huvudsakliga innehåll.....	7
2.1 Marknadskontrollförordningens syfte.....	7
2.2 Marknadskontrollförordningens huvudsakliga innehåll.....	7
2.3 Reglering som det nationella genomförandet av marknadskontrollförordningen förutsätter.....	8
3 Nuläge och bedömning av nuläget.....	11
3.1 Bestämmelser om tillsyn över att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk överensstämmer med kraven.....	11
3.2 Inkomstdatasystemet samt arbetarskyddsmyndighetens rätt att få uppgifter av myndigheter och andra som handhar offentliga uppgifter.....	13
3.3 Sökande av ändring i arbetarskyddsmyndighetens beslut.....	15
3.4 Förhandsanmälan om asbestrivningsarbete.....	16
3.5 Arbetarskyddsmyndighetens anmälningsskyldighet för förundersökning.....	17
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	19
4.1 De viktigaste förslagen.....	19
4.2 Huvudsakliga konsekvenser.....	20
4.3 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	25
4.4 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater.....	26
5 Remissvar	28
5.1 Remissvar.....	28
5.2 Utlåtande av rådet för bedömning av lagstiftningen.....	30
6 Specialmotivering.....	31
6.1 Lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen.....	31
6.2 Lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav.....	39
6.3 Lagen om inkomstdatasystemet.....	42
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag.....	42
8 Ikraftträdande.....	42
9 Förhållande till andra propositioner.....	43
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	43
10.1 Allmänt.....	43
10.2 Befogenheterna i samband med onlinegränssnitt.....	43
10.3 Rätt att skaffa tekniska anordningar under annan identitet.....	46
10.4 Påföljder av skyldigheter enligt marknadskontrollförordningen.....	47
10.5 Inkomstdatasystemet och arbetarskyddsmyndighetens rätt att få uppgifter av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag.....	47
10.6 Sökande av ändring.....	48
LAGFÖRSLAG	50

RP 94/2021 rd

1. Lag om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen.....	50
2. Lag om ändring av lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav	54
3. Lag om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet	57
BILAGA	58
PARALLELLTEXTER	58
1. Lag om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen.....	58
2. Lag om ändring av lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav	66
3. Lag om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet	72

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Allmänt

Lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006, nedan *tillsynslagen*) är den viktigaste författningen om arbetarskyddsmyndighetens och inspektörens befogenheter och uppgifter. I tillsynslagen föreskrivs bland annat om de befogenheter som myndigheten och inspektören förfogar över när de ska övervaka att arbetarskyddsbestämmelserna överlevs.

Tillsynslagens 4 kap. innehåller bestämmelser om tillsyn över att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk (maskiner, arbetsredskap, personlig skyddsutrustning eller andra tekniska anordningar) överensstämmer med kraven, dvs. marknadskontroll, och om de myndighetsbefogenheter som kan användas vid tillsynen. Marknadskontroll är myndighetsverksamhet, vars syfte är att säkerställa att de produkter som finns på marknaden, till exempel tekniska anordningar, är säkra och överensstämmer med kraven.

Arbetarskyddsmyndigheterna, dvs. regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet samt social- och hälsovårdsministeriet (nedan *ministeriet*), är marknadskontrollmyndigheter, som i väsentlig utsträckning övervakar att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk överensstämmer med kraven. Ansvarsområdena för arbetarskyddet utreder att produkterna överensstämmer med kraven inom ramen för sin behörighet. Om det behövs myndighetsåtgärder som inte ingår i befogenheterna för ansvarsområdet för arbetarskyddet, överför ansvarsområdet ärendet till ministeriet för behandling. Vid marknadskontrollen av tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk är ministeriet den myndighet som fattar beslut om bland annat tekniska anordningar som ska dras bort från marknaden eller tas ur bruk eller vars utsläppande på marknaden ska begränsas.

Det föreskrivs delvis om kraven på tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk och som är föremål för marknadskontroll i EU:s harmoniserade lagstiftning (maskiner, personlig skyddsutrustning, linbaneanläggningar). Medlemsstaterna ansvarar för marknadskontrollen och i praktiken sköts den i stor utsträckning självständigt av de nationella myndigheterna. Syftet med den marknadskontroll som utförs av medlemsländernas myndigheter är att säkerställa att föreskrifterna efterlevs och att inga farliga produkter eller produkter med bristfällig säkerhet eller produkter som annars strider mot kraven finns på EU:s inre marknad.

1.2 Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 (nedan *marknadskontrollförordningen*) trädde i kraft den 15 juli 2019. Marknadskontrollförordningen är i princip direkt tillämplig i medlemsländerna, men dess genomförande förutsätter att det också företas ändringar i den nationella lagstiftningen bland annat när det gäller marknadskontrollmyndigheternas befogenheter. Beträffande lagstiftningen om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk föreslås i denna proposition behövliga ändringar i tillsynslagen samt i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav (1016/2004, nedan *anordningslagen*). Förordningen börjar i huvudsak tillämpas den 16 juli 2021, men till vissa delar redan den 1 januari 2021.

RP 94/2021 rd

Förutom de ändringar som marknadskontrollförordningen förutsätter företas också vissa andra preciseringar i tillsynslagen.

Diskrimineringsombudsmannen har i sin berättelse till riksdagen (B 6/2018 rd) rekommenderat att arbetarskyddsmyndighetens behörighet utvidgas genom att tillsynslagen ändras så att arbetarskyddsmyndigheten i fortsättningen ska anmäla även misstankar om människohandelsbrott till polisen. Riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott har i sitt betänkande AjUB 14/2018 rd ansett att rekommendationen om en utvidgning av arbetarskyddsmyndighetens behörighet verkar värt en tilläggsutredning. Riksdagen har i sin skrivelse RSk 45/2018 rd förutsatt att statsrådet utreder behovet av lagändringar som gäller att utvidga arbetarskyddsmyndighetens behörighet i anslutning till människohandelsbrott.

Arbetarskyddsmyndigheten övervakar efterlevnaden av kemikalielagen (599/2013) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt Europeiska unionens kemikalielagstiftning i sådant arbete där arbetsgivaren är skyldig att iaktta arbetarskyddslagen (738/2002). Till EU:s kemikalielagstiftning hör bland annat Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (nedan *REACH-förordningen*). Tillsynslagens bestämmelse om polisanmälan omfattar för närvarande inte EU:s bestämmelser om kemikaliesäkerhet, som övervakas av arbetarskyddsmyndigheten.

Responser från regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet när det gäller begränsningarna i användningen av inkomstregistret vid tillsynen över arbetarskyddet har bidragit till att det i propositionen föreslås en ändring som utvidgar arbetarskyddsmyndighetens rätt att i fortsättningen få sekretessbelagda uppgifter av andra myndigheter även för tillsynen över arbetsförhållandena, vid sidan av de nuvarande tillsynsärendena. Förvaltningsprocesslagen har upphävts genom lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2018), som trädde i kraft den 1 januari 2020. Den ovannämnda lagens ikraftträdande förutsätter att den gällande tillsynslagens bestämmelser om sökande av ändring ajourförs.

1.3 Beredning

Beredningen av EU:s rättsakt

Europeiska kommissionen överlämnade den 19 december 2017 förslag till marknadskontrollförordning (COM(2017) 795 final) och till förordning om ömsesidigt godkännande (COM(2017) 796 final). Dessa förslag till förordningar var en del av det så kallade varupaketet. I paketet ingick också kommissionens meddelande Varupaketet: stärkt förtroende för den inre marknaden (COM(2017) 787 final) samt två rapporter av kommissionen. Initiativen var en del av genomförandet av kommissionens strategi för den inre marknaden (COM(2015) 550 final). Till förslaget till marknadskontrollförordning hänförde sig kommissionens konsekvensbedömning (SWD(2017) 466 final) samt en sammanfattning av konsekvensbedömningen (SWD(2017) 467 final). Förslaget bedömdes utveckla och stärka EU:s regelverk om marknads kontroll och på så vis främja produkters kravuppfyllelse den inre marknaden, den inre marknads störningsfria funktion och förtroendet för den inre marknads funktionsduglighet.

Kommissionens förslag började behandlas i rådets arbetsgrupp i januari 2018. Förslaget till förordning behandlades i rådets arbetsgrupp för teknisk harmonisering. Europeiska unionens råd och Europaparlamentet antog marknadskontrollförordningen i juni 2019.

Ett utkast till U-skrivelse om kommissionens förslag bereddes vid arbets- och näringsministeriet och behandlades på ett möte för sektion EU8 (sektionen för konkurrenskraft), som lyder under

RP 94/2021 rd

kommittén för EU-ärenden, den 14 februari 2018. Före mötet hade flera intressentgrupper som är viktiga för produktregleringen och marknadskontrollen möjlighet att kommentera utkastet till skrivelse. Statsrådets skrivelse U 12/2018 rd om förslaget till marknadskontrollförordning överlämnades till riksdagen i mars 2018. Ekonomiutskottets utlåtande EkUU 12/2018 rd till stora utskottet blev klart den 3 april 2018. Riksdagens ståndpunkt, som överensstämde med ekonomiutskottets utlåtande, godkändes i stora utskottet den 6 april 2018. Finland understödde i huvudsak förslaget till förordning. Finland ansåg dock att det är viktigt att de förfaranden som avses i förordningen inte i själva verket orsakar en onödig administrativ eller någon annan börda för myndigheterna, dem som är föremål för övervakning eller andra verksamhetsutövare.

Beredning av regeringens proposition

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet.

För att samordna det nationella genomförandet av marknadskontrollförordningen tillsatte arbets- och näringsministeriet i början av 2020 en samordningsgrupp för marknadskontroll (projektnummer TEM101:00/2019), i vilken ingår företrädare för de ansvariga ministerierna (arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet och miljöministeriet) samt andra med tanke på projektet centrala ministerier (justitieministeriet och finansministeriet). Samordningsgruppens arbete och framskridandet av det nationella genomförandet inom andra sektorer har följts för att garantera så enhetliga marknadskontrollbestämmelser som möjligt även i samband med beredningen av det förslag till marknadskontroll som ingår i denna proposition. Olika ministerier bereder som bäst regeringspropositioner vilkas syfte är att i fråga om olika produktsektorer företa de ändringar i den nationella marknadskontrolllagstiftningen som behövs för att genomföra EU:s marknadskontrollförordning. Bland annat bereds vid arbets- och näringsministeriet en proposition som omfattar de ändringar som marknadskontrollförordningen förutsätter inom ett flertal olika produktsektorer.

Yttranden om denna proposition, som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet, har begärts av arbets- och näringsministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet, Transport- och kommunikationsverket Traficom, diskrimineringsombudsmannen, dataombudsmannen, Skatteförvaltningen, Finlands näringsliv EK rf, KT Kommunarbetsgivarna, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, STTK rf, Akava rf, Finsk Handel rf, Tekniska Handelsförbundet rf, Teknologiindustrin rf, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Finlands Speditions- och logistikförbund rf samt Företagarna i Finland. Remissbehandlingen ordnades mellan den 22 januari och den 3 mars 2021.

Propositionen har beretts i delegationen för beredning av arbetarskyddsbestämmelser, vars uppgift är att bereda författningar om arbetssäkerheten och övrigt arbetarskydd. I delegationen ingår företrädare för de viktigaste arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna samt andra samarbetsparter. Delegationen har behandlat propositionen på sina möten och godkänt den på det möte som hölls den 14 april 2021. Rådet för bedömning av lagstiftningen har yttrat sig om propositionen den 1 april 2021.

Beredningshandlingarna som gäller denna proposition samt de erhållna yttrandena finns i en offentlig e-tjänst på adressen <https://stm.fi/hanke?tunnus=STM033:00/2020>.

2 Marknadskontrollförordningens syfte och huvudsakliga innehåll

2.1 Marknadskontrollförordningens syfte

Syftet med förordningen är att minska antalet produkter som inte överensstämmer med kraven på EU:s inre marknad samt att förbättra den inre marknadens funktionssätt genom att stärka marknadskontrollen över unionens harmoniserade lagstiftning som omfattas av förordningens tillämpningsområde. Ett syfte är också att skapa rättvisa konkurrensförhållanden för alla ekonomiska aktörer.

Ett syfte med förordningen är att eftersträva att säkerställa att endast produkter som överensstämmer med kraven tillhandahålls på unionsmarknaden. På detta sätt säkerställs bland annat en hög kravnivå på hälsa och säkerhet i allmänhet och bland annat på arbetsplatsen. En kraftfull tillsyn av kraven på produkter som tillhandahålls på unionsmarknaden är en förutsättning för det ordentliga skyddet av dessa intressen och för att skapa förutsättningar för att den rättvisa konkurrensen på unionsmarknaden för varor kan utvecklas. Det behövs därför regler för att säkerställa denna tillsyn, oberoende av om produkterna släpps ut på marknaden på eller utanför internet och oberoende av om de tillverkas i eller utanför EU.

2.2 Marknadskontrollförordningens huvudsakliga innehåll

Marknadskontrollförordningen är en horisontell rättsakt med ett omfattande tillämpningsområde som gäller marknadskontroll av olika produktgrupper. Marknadskontrollförordningens tillämpningsområde omfattar 70 olika EU-rättsakter om produkter. I förordningen föreskrivs det bland annat om ett allmänt enhetligt ramverk för marknadskontroll och minimikrav för marknadskontrollmyndighetens befogenheter. Största delen av bestämmelserna i marknadskontrollförordningen gäller marknadskontrollmyndigheterna och deras verksamhet, men i förordningen föreskrivs också om förfarandena för yttre gränskontroll samt åläggs ekonomiska aktörer skyldigheter. I förordningen fastställs ett system för samarbetet mellan ekonomiska aktörer och tillsynsmyndigheterna. Största delen av marknadskontrollförordningens bestämmelser är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, och de ska iakttas i den nationella marknadskontrollen. Genomförandet av förordningen förutsätter emellertid att även den nationella lagstiftningen ändras, bland annat i fråga om marknadskontrollmyndigheternas befogenheter samt bestämmelserna om påföljder.

När förordningen börjar tillämpas ersätter den bestämmelserna om marknadskontroll och yttre gränskontroll i Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (nedan *NLF-förordningen*). Genom marknadskontrollförordningen upphävs bland annat artiklarna 15–29 om åtgärder och inspektioner för marknadskontroll i NLF-förordningen och motsvarande punkter i artikeln om tillämpningsområde. I NLF-förordningen föreskrivs i fortsättningen endast om minimikraven på ackreditering av organen för bedömning av överensstämmelse samt på CE-märkning av produkter.

I marknadskontrollförordningen avses med marknadskontroll myndigheternas verksamhet och åtgärder för att säkerställa att produkterna överensstämmer med de tillämpliga kraven och inte äventyrar hälsan, säkerheten eller andra omständigheter som hänför sig till skyddet av allmänintresset. Officiella marknadskontrollåtgärder kan vidtas först när en produkt har släppts ut på marknaden, tagits i bruk eller visats upp för tullen för övergång till fri omsättning. Marknadskontrollmyndigheterna ska vid behov dra bort produkter som konstaterats vara farliga eller inte

överensstämma med kraven från marknaden. Kontrollen gäller både produkterna och de dokument som hänför sig till dem. I Finland föreskrivs det produktsektorvis om marknads kontroll, om kontrollen utförs av tillsynsmyndigheter som lyder under olika ministerier.

Eftersom marknads kontrollmyndigheternas befogenheter enligt marknads kontrollförordningen är minimibefogenheter, kan det föreskrivas om mer omfattande befogenheter nationellt. När befogenheterna utövas ska nationell rätt iaktas och särskilt de processuella rättigheterna samt de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses. Dessutom genomförs det egentliga ordnandet av marknads kontrollverksamheten, dvs. utseendet av myndigheter och organiseringen av arbetet, på det sätt som respektive medlemsstat anser vara bäst. Det faller inom medlemsstaternas behörighet att föreskriva om påföljder. I tillsynslagen föreskrivs det om vite och andra administrativa påföljder vad gäller marknads kontroll av tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk. I anordningslagen föreskrivs det åter om straffrättsliga påföljder. I marknads kontrollförordningen ges medlemsstaterna nationellt handlingsutrymme beträffande hur påföljdsregleringen genomförs i situationer där produkter inte överensstämmer med kraven.

Kapitel I i marknads kontrollförordningen innehåller allmänna bestämmelser om bland annat förordningens tillämpningsområde. I kapitel II i marknads kontrollförordningen föreskrivs om uppgifter för ekonomiska aktörer. Med ekonomisk aktör avses i förordningen tillverkaren, tillverkarens representant, importören eller distributören, leverantören av distributionstjänster eller en annan fysisk eller juridisk person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av produkter, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem i enlighet med relevant harmoniserad unionslagstiftning.

I kapitel III i förordningen föreskrivs om myndigheternas stöd till och samarbete med ekonomiska aktörer. Kapitel IV i förordningen gäller medlemsländernas marknads kontrollmyndigheters verksamhet och skyldigheter, medlemsstaternas samordningskontor och dessas ansvar samt nationella strategier för marknads kontroll. I kapitel V i förordningen föreskrivs om bland annat marknads kontrollmyndigheternas befogenheter och åtgärder. Kapitel VI i förordningen gäller gränsöverskridande ömsesidig assistans och innehåller artiklar om samarbete och informationsutbyte mellan medlemsstaternas marknads kontrollmyndigheter samt om förfarandena i anslutning till assistans mellan medlemsstaternas myndigheter. I kapitel VII i förordningen föreskrivs om kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden. Kapitel VIII i förordningen innehåller bestämmelser om bland annat det unionsnätverk för produktöverensstämmelse som ska inrättas, kommissionens roll samt internationellt samarbete.

Bilaga I till marknads kontrollförordningen innehåller en förteckning över harmoniserad unionslagstiftning som förordningen ska tillämpas på. Bilaga II till förordningen innehåller en förteckning över harmoniserad unionslagstiftning som för närvarande är utan bestämmelser om sanktioner. Bilaga III till förordningen innehåller en jämförelsetabell som beskriver vilken reglering i NLF-förordningen som motsvaras av bestämmelser i marknads kontrollförordningen.

2.3 Reglering som det nationella genomförandet av marknads kontrollförordningen förutsätter

Bestämmelser om marknads kontrollmyndighetens befogenheter

I marknads kontrollförordningen föreskrivs det bland annat om de minimibefogenheter som tillkommer medlemsländernas marknads kontrollmyndigheter. Bestämmelserna om minimibefogenheter har en harmoniserande inverkan på de olika medlemsstaternas myndigheters befogenheter. Största delen av dessa befogenheter är sådana som det redan för närvarande föreskrivs

RP 94/2021 rd

om i den nationella lagstiftningen om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk, dvs. i 4 kap. i tillsynslagen (*Tillsyn över tekniska anordningars säkerhet*) samt dessutom i tillämpliga delar i 2 kap. 4 § i tillsynslagen.

Enligt artikel 14.1 i marknadskontrollförordningen ska medlemsstaterna tilldela sina marknadskontrollmyndigheter de befogenheter för marknadskontroll, utredning och tillsyn som behövs för att tillämpa denna förordning och för tillämpningen av harmoniserad unionslagstiftning. I leden i artikel 14.4 anges de befogenheter som de befogenheter som tilldelas marknadskontrollmyndigheterna enligt punkt 1 åtminstone ska omfatta.

Enligt artikel 14.4 j i förordningen ska marknadskontrollmyndigheterna ha befogenhet att skaffa varuprover, inbegripet under fingerad identitet, att inspektera varuproverna och att demontera dem i syfte att identifiera bristande överensstämmelse och erhålla bevis.

Enligt artikel 14.4 k i förordningen ska marknadskontrollmyndigheterna ha befogenhet att, när inga andra effektiva medel står till buds för att eliminera en allvarlig risk, kräva att innehåll som hänvisar till de relaterade produkterna avlägsnas från ett onlinegränssnitt, eller att kräva tydlig visning av en varning till slutanvändarna när de använder ett onlinegränssnitt, eller om en begäran i enlighet med det ovannämnda inte har iakttagits, kräva att leverantörer av informations-samhällets tjänster begränsar åtkomsten till onlinegränssnittet, inbegripet genom att begära att en relevant tredje part genomför sådana åtgärder.

Artikel 14.4 j och k i förordningen innehåller befogenheter som det för närvarande inte finns några bestämmelser om i den nationella lagstiftningen om marknadskontroll. Sålunda bör det i tillsynslagen tas in bestämmelser om dessa befogenheter i fråga om marknadskontroll av tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk.

Uppgifter för ekonomiska aktörer enligt marknadskontrollförordningen samt bestämmelser om påföljder

I artikel 4.3 i marknadskontrollförordningen föreskrivs det om skyldigheter för ekonomiska aktörer som uppräknas i punkt 2 i artikeln (tillverkare, importör, tillverkarens representant och leverantör av distributionstjänster) vid tillämpningen av artikel 4. Sålunda ska det föreskrivs genom nationell lagstiftning om de påföljder som ska tillämpas vid överträdelse av skyldigheterna enligt artikel 4.3.

I artikel 4.3 i marknadskontrollförordningen sägs att utan att det påverkar ekonomiska aktörers skyldigheter enligt den tillämpliga harmoniserade unionslagstiftningen ska den ekonomiska aktör som avses i punkt 1 i artikeln utföra följande uppgifter:

a) Om den harmoniserade unionslagstiftning som är tillämplig på produkten föreskriver en EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation, kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation har upprättats och hålla försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration tillgänglig för marknadskontrollmyndigheterna under den period som krävs enligt den lagstiftningen samt säkerställa att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen.

b) På en motiverad begäran från en marknadskontrollmyndighet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av den myndigheten.

c) Om den har skäl att tro att en berörd produkt utgör en risk, informera marknadskontrollmyndigheterna om detta.

d) Samarbeta med marknadskontrollmyndigheterna, inbegripet på motiverad begäran, och se till att de omedelbara nödvändiga korrigerande åtgärderna vidtas för att avhjälpa fall av bristande överensstämmelse med de krav som fastställs i harmoniserad unionslagstiftning som gäller för produkten i fråga eller, om det inte är möjligt, minska de risker som den produkten medför när så krävs av marknadskontrollmyndigheterna eller på eget initiativ, när den ekonomiska aktör som avses i punkt 1 har skäl att tro att produkten i fråga utgör en risk.

I artikel 4.5 i förordningen ingår en förteckning över de EU-rättsakter vilkas tillämpningsområde omfattar produkter på vilka artikel 4 är tillämplig. Till dessa rättsakter hör vad beträffar regleringen om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG om maskiner och om ändring av direktiv 95/16/EG (*maskindirektivet*) samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/425 av den 9 mars 2016 om personlig skyddsutrustning och om upphävande av rådets direktiv 89/686/EEG (nedan *förordningen om personlig skyddsutrustning*). Såvida gäller de ekonomiska aktörernas uppgifter enligt artikel 4.3 endast maskiner och personlig skyddsutrustning. Tekniska anordningar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/424 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG (nedan *förordningen om linbaneanläggningar*) stannar enligt artikel 4.5 utanför den artikelns tillämpningsområde, och till exempel de ekonomiska aktörernas uppgifter enligt artikel 4.3 eller påföljderna för överträdelser av dem blir inte tillämpliga.

I artikel 4.2 i förordningen sägs att vid tillämpningen av artikel 4 avses med den ekonomiska aktören någon av följande: a) En tillverkare som är etablerad i unionen. b) En importör, om tillverkaren inte är etablerad i unionen. c) En tillverkares representant med skriftlig fullmakt från den tillverkare som utser representanten att utföra de uppgifter som anges i punkt 3 för tillverkarens räkning. d) En leverantör av distributionstjänster som är etablerad i unionen med avseende på produkter som hanteras av denne, om ingen annan ekonomisk aktör enligt leden a, b och c är etablerad i unionen.

Enligt artikel 4.1 i förordningen får de produkter, på vilka den ovannämnda lagstiftning som avses i punkt 5 i artikel tillämpas, inte släppas ut på marknaden, om det inte finns en i punkt 2 i artikeln avsedd ekonomisk aktör för dem som är etablerad i EU. Produktsektorerna i punkt 5 i artikeln har valts riskbaserat. Till dessa produkter hör på ovan beskrivet sätt i fråga om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk personlig skyddsutrustning och maskiner.

Syftet med artikel 4 i förordningen är att utsträcka marknadskontrollmetoderna så att de bättre än förr täcker särskilt utsläppande av produkter på unionsmarknaden via näthandel. Näthandels utveckling har ställt marknadskontrollmyndigheterna inför vissa utmaningar i anslutning till säkerställandet av att produkter som saluförs över nätet överensstämmer med kraven och en effektiv övervakning av genomförandet av unionslagstiftningen om produkters överensstämmelse med kraven. Framför allt i leveranskedjorna för produkter som saluförs via näthandel ingår ibland sådana ekonomiska aktörer som på grund av deras nya former inte är lätta att placera in i de traditionella leveranskedjorna. Till dem hör särskilt de leverantörer av distributionstjänster som avses i artikel 4.2 d, som i stor utsträckning sköter samma funktioner som importörer, men inte alltid nödvändigtvis motsvarar unionsrättens traditionella definition av importör.

Tillhandahållande av distributionstjänster är en ny affärsmodell som uppstått i och med e-handeln. Distributionstjänstföretagen erbjuder andra ekonomiska aktörer tjänster. Vanligtvis lagrar de produkter och efter att ha tagit emot en beställning packar de produkterna och transporterar

dem till kunderna. Leverantörer av distributionstjänster som är etablerade i EU kan lagra produkter som tillhandahålls av e-verksamhetsutövare som är etablerade utanför EU, för att produkterna snabbt ska kunna levereras till konsumenter och andra slutanvändare i EU.

Förordningens syfte är att garantera att det för vissa produktsektorer som avses i artikel 4.5 i förordningen finns en ekonomisk aktör som är etablerad i unionen, till vilka marknadskontrollmyndigheterna kan framställa begäranden som gäller bland annat huruvida en produkt överensstämmer med unionslagstiftningen om marknadskontroll. Dessutom ska en sådan aktör samarbeta med marknadskontrollmyndigheterna för att säkerställa att det utan dröjsmål vidtas korrigeringande åtgärder i fall av bristande överensstämmelse som gäller produktsektorerna enligt artikel 4.5. Ekonomiska aktörer som fungerar som en sådan aktör uppräknas på ovan beskrivet sätt i artikel 4.2.

Enligt artikel 41.1 i marknadskontrollförordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av förordningen och den harmoniserad unionslagstiftning som förtecknas i bilaga II som inför skyldigheter för ekonomiska aktörer och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas i enlighet med nationell rätt.

Bilaga II till marknadskontrollförordningen innehåller ingen EU-lagstiftning som är tillämplig på tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk. Sålunda förutsätter de påföljder som ska tillämpas på överträdelse av marknadskontrollförordningen nationell reglering, och bestämmelser om dem föreslås i anordningslagen i samband med den nuvarande påföljdsregleringen. Myndigheten har inte befogenheter att bestämma om straffrättsliga påföljder, utan detta faller inom domstolarnas behörighet. I detta sammanhang föreslås det att handlingsutrymmet enligt artikel 14.3 b i marknadskontrollförordningen utnyttjas för att bestämma om påföljder.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Bestämmelser om tillsyn över att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk överensstämmer med kraven

För närvarande föreskrivs det om tillsyn över att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk överensstämmer med kraven, dvs. marknadskontroll, samt om marknadskontrollmyndighetens befogenheter i 4 kap. i tillsynslagen. Vid marknadskontroll tillämpas dessutom i tillämpliga delar bestämmelser i 2, 3 och 6 kap. i tillsynslagen.

I 18 § i tillsynslagen sägs att om regionförvaltningsverket vid tillsynen har observerat att maskiner, arbetsredskap, personlig skyddsutrustning och andra tekniska anordningar som är avsedda för marknaden eller att användas inte överensstämmer med de föreskrivna kraven eller i övrigt kan medföra risk för människor eller egendom, ska regionförvaltningsverket till behövliga delar överföra ärendet till social- och hälsovårdsministeriet för behandling.

Ministeriet kan enligt lagens 18 § 2 mom. förbjuda att tekniska anordningar släpps ut på marknaden eller överläts för att användas eller så kan ministeriet i enlighet med 18 § 3 mom. i stället för förbud utfärda begränsningar eller ställa villkor för att en teknisk anordning ska få överlätas. Ministeriet kan också med stöd av lagens 19 § bestämma att en teknisk anordning ska återkallas från marknaden samt med stöd av 19 a § att en teknisk anordning ska förstöras. Dessutom kan ministeriet med stöd av lagens 20 § 1 mom. genom sina beslut ålägga närmare informations-skyldigheter. Ministeriet kan enligt lagens 20 § 2 mom. förena den skyldighet som ålagts genom ett beslut med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande.

RP 94/2021 rd

Regionförvaltningsverkets inspektör kan med stöd av lagens 18 § 4 mom. temporärt meddela ett förbud, om en teknisk anordning som är avsedd för marknaden eller att användas inte överensstämmer med de föreskrivna kraven eller om anordningen då den tagits i bruk kan medföra omedelbar risk för arbetstagarnas säkerhet eller hälsa och om det temporära förbudet är nödvändigt för att syftet med tillsynen ska förverkligas. Därefter ska regionförvaltningsverket överlämna ärendet till ministeriet för behandling.

Ministeriet har med stöd av 21 § i tillsynslagen rätt att undersöka en teknisk anordning som innehas av en person som avses i 19 §, om detta behövs med tanke på tillsynen enligt 18 §. På yrkande av innehavaren av den tekniska anordningen ska anordningen ersättas enligt gängse pris, om det inte visar sig att den inte överensstämmer med kraven. Om en teknisk anordning inte överensstämmer med kraven, kan ministeriet ålägga den som släppt ut anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas att ersätta de skäligen kostnader som anskaffningen, undersökningen och testningen av den orsakat staten.

Marknadskontroll av tekniska anordningar som i väsentlig grad är avsedda för arbetsbruk utförs i huvudsak utifrån granskningar av dokument. De omständigheter som ska kontrolleras varierar enligt vilken teknisk anordning det är fråga om. För kontrollen ombeds den ekonomiska aktören i princip lämna in till exempel en utredning om CE-märkningen och andra märkningar som krävs, typkontrollintyget eller en utredning om något annat förfarande för bedömning av överensstämmelse med kraven, om detta krävs i fråga om den aktuella anordningen, samt försäkran om överensstämmelse och anordningens bruksanvisningar. Testningar och bedömningar av anordningar utförs i en situation där dokumenten är i skick, men man vet att anordningen medfört risk.

Ministeriet kan genom sitt beslut förbjuda att tekniska anordningar, till exempel maskiner och personlig skyddsutrustning, som inte överensstämmer med kraven eller som medför risk släpps ut på marknaden eller överläts för att användas. Genom beslutet kan det också uppställas villkor eller begränsningar för överlåtande av en teknisk anordning. Ministeriet kan också ålägga den ekonomiska aktören att informera om de åtgärder som beslutet förutsätter, om den risk som hänför sig till den tekniska anordningen eller dess användning samt om rättigheterna för anordningens innehavare. Besluten riktar sig till anordningarnas finländska tillverkare, importörer och försäljare. Ministeriet fattar beslut om förbud mot eller begränsning av utsläppandet av en teknisk anordning på marknaden om tillverkaren inte har fått produkten att överensstämma med kraven medan ärendet behandlas. Till exempel 2018 behandlade ministeriet sammanlagt 19 fall av marknadskontroll, där den ekonomiska aktören meddelades ett förpliktande beslut i sju fall. År 2019 behandlade ministeriet sammanlagt 27 fall av marknadskontroll, där den ekonomiska aktören meddelades ett förpliktande beslut i sex fall.

I marknadskontrollförordningen föreskrivs det om nya befogenheter för medlemsländernas marknadskontrollmyndigheter, som är användning av fingerad identitet för att införskaffa varu-
prover samt olika befogenheter som gäller onlinegränssnitt. De ovannämnda befogenheterna i förordningen är minimibefogenheter, vilket betyder att det måste föreskrivas om den i medlemsstaternas nationella lagstiftning. Eftersom den nationella lagstiftningen inte för närvarande innehåller några bestämmelser om de ovannämnda befogenheterna bör bestämmelser om dem tas in i 4 kap. i tillsynslagen i fråga om tillsynen över att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk överensstämmer med kraven.

Anordningslagen innehåller grundläggande skyldigheter beträffande anordningens överensstämmelse med kraven vilka riktar sig till tillverkare, importörer och andra som på marknaden släpper ut maskiner, arbetsredskap, personlig skyddsutrustning eller andra tekniska anordningar

eller överlåter sådana för användning. Anordningslagen innehåller grundläggande bestämmelser om både tekniska anordningar som omfattas av Europeiska unionens lagstiftning och tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk som omfattas av nationell reglering. I fråga om de anordningar som för närvarande regleras i EU-förordningar (personlig skyddsutrustning, linbaneanläggningar) tillämpas anordningslagen endast i tillämpliga delar på det sätt som avses i 3 § i anordningslagen. Syftet med anordningslagen är att säkerställa att maskiner, arbetsredskap eller andra tekniska anordningar överensstämmer med gällande krav och inte orsakar risk för olycksfall eller men för hälsan i sådan användning som tillverkaren avser. Syftet med lagen är också att säkerställa att tekniska anordningar som planerats, tillverkats och utrustats på behörigt sätt utan hinder kan släppas ut på marknaden eller överlåtas för användning.

Anordningslagen tillämpas enligt dess 2 § på tillverkare, importörer, säljare och andra personer som i väsentlig omfattning i Finland på marknaden släpper ut tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk eller överlåter sådana för användning. I 3 § i anordningslagen definieras lagens förhållande till annan lagstiftning såsom EU:s förordningar om personlig skyddsutrustning och linbaneanläggningar. I 12 § i anordningslagen föreskrivs det om tillsynen över lagen samt vissa EU-rättsakter.

I sin nuvarande form innehåller anordningslagen inga bestämmelser om leverantörer av distributionstjänster som är etablerade i unionen enligt artikel 4.2 d i marknadskontrollförordningen. Vid sidan av andra ekonomiska aktörer föreskrivs i artikel 4 i förordningen om vissa uppgifter som vilar även på dessa aktörers ansvar när de uppfyller vissa villkor. Av denna orsak bör i anordningslagen intas bestämmelser om även dessa ekonomiska aktörer enligt förordningen.

I 13 § i anordningslagen föreskrivs det om förseelse i fråga om anordningars säkerhet. Enligt paragrafen ska den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot bestämmelser i anordningslagen, förordningen om personlig skyddsutrustning samt förordningen om linbaneanläggningar, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för förseelse i fråga om anordningars säkerhet dömas till böter. Enligt paragrafens 3 mom. finns bestämmelser om straff för hälsobrott i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889).

I artikel 4.3 i kapitel II i marknadskontrollförordningen föreskrivs det om skyldigheter för de i punkt 2 i artikeln uppräknade ekonomiska aktörer som avses vid tillämpning av artikel 4 (tillverkare, importör, tillverkarens representant och leverantör av distributionstjänster). I marknadskontrollförordningen förutsätts medlemsstaterna föreskriva om påföljder för överträdelse av marknadskontrollförordningen. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Reglerna för fastställande av påföljder omfattas av nationell jurisdiktion. Sålunda ska det föreskrivas i den nationella lagstiftningen om de påföljder som ska tillämpas på överträdelse av skyldigheterna enligt artikel 4.3 i förordningen. Eftersom påföljderna för närvarande regleras i 13 § i anordningslagen bör även den nya påföljdsreglering som behövs på grund av marknadskontrollförordningen tas in i anslutning till den paragrafen.

3.2 Inkomstdatasystemet samt arbetarskyddsmyndighetens rätt att få uppgifter av myndigheter och andra som handhar offentliga uppgifter

Enligt 4 b § 1 mom. i tillsynslagen har arbetarskyddsmyndigheten, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att få uppgifter som är nödvändiga för att rikta tillsynen eller i ett enskilt tillsynsärende för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006, nedan *beställarensvarslagen*), tillsynen över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och tillsynen över anlitandet av utländsk arbetskraft

RP 94/2021 rd

- 1) av en myndighet som avses i 4 § 1 mom. 1, 4 och 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet,
- 2) av Pensionsskyddscentralen, arbetslöshetsförsäkringsfonden och Olycksfallsförsäkringscentralen,
- 3) av pensionsanstalter och olycksfallsförsäkringsbolag, till den del pensionsanstaltens och olycksfallsförsäkringsbolagets uppgifter kan lämnas med en sådan fullgöranderapport som avses i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

Uppgifter och dokument som behövs vid tillsynen över arbetarskyddet fås i princip av föremålet för tillsynen över arbetarskyddet, alltså till exempel arbetsgivaren. I 4 § i tillsynslagen bestäms om arbetarskyddsmyndighetens och inspektörens rätt att få uppgifter av den som är föremål för tillsynen. Det räcker ändå inte alltid med information som fås av den som är föremål för tillsynen. I vissa fall lämnar den som är föremål för tillsynen, alltså i princip arbetsgivaren, arbetarskyddsmyndigheten till exempel inga uppgifter alls eller så är uppgifterna bristfälliga eller så väcks misstankar om uppgifterna tillförlitlighet under tillsynen. I dessa situationer kan det behövas kompletterande uppgifter eller referensdata från andra källor. I sådana situationer är det ofta fråga om uppgifter om lönebetalning och andra arbetsgivarprestationer.

Arbetarskyddsmyndigheten har i nuläget möjlighet att få sådana uppgifter med stöd av 4 b § i tillsynslagen av de myndigheter som anges i paragrafen för tillsynen över efterlevnaden av beställansvarslagen, tillsynen över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och tillsynen över anlitaandet av utländsk arbetskraft. De rättigheter att få uppgifter som anges i den gällande paragrafen trädde i kraft 2017. Syftet med stiftandet av 4 b § i tillsynslagen var enligt regeringens proposition RP 114/2016 rd särskilt att effektivisera arbetarskyddsmyndighetens tillsynsverksamhet i anslutning till bekämpningen av grå ekonomi med hjälp av tillräcklig rätt att få uppgifter. I samma regeringsproposition konstateras det emellertid att om det senare visar sig att arbetarskyddsmyndigheten även i samband med myndighetens övriga tillsynsuppdrag, till exempel tillsynen över arbetsmiljön på arbetsplatsen, i större utsträckning än för närvarande behöver får sekretessbelagd information från andra myndigheter är det möjligt att i framtiden separat bereda en sådan ändring.

Inkomstdatasystemet (nedan *inkomstregistret*) togs i bruk den 1 januari 2019. Inkomstdatasystemet består av inkomstregistret, som innehåller uppgifter som ska lämnas med stöd av den lagstadgade anmälnings- och uppgiftsskyldigheten och rätten till information, och ett register med identifierings- och kontaktuppgifter vars syfte är att säkerställa uppgifternas riktighet. Registeransvarig för inkomstdatasystemet är Inkomstregisterenheten vid Skatteförvaltningen (nedan *inkomstregisterenheten*). Ändamålet med inkomstregistret är att ta emot och lagra sådana inkomstuppgifter samt andra med dem relaterade uppgifter som prestationsbetalare har lämnat och att förmedla uppgifterna till uppgiftsanvändarna för de ändamål som nämns i 13 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018). Uppgifterna lämnas in och lämnas ut ur inkomstdatasystemet via en teknisk anslutning eller på något annat sätt på elektronisk väg med de undantag som föreskrivs i 11 §. Omständigheterna i anslutning till utlämnande av uppgifter ur inkomstregistret beskrivs mer ingående i regeringens proposition med förslag till lag om inkomstdatasystemet (RP 34/2017 rd). Arbetarskyddsmyndigheten har haft möjlighet att få uppgifter ur inkomstregistret för den tillsyn som anges i 4 b § 1 mom. i tillsynslagen från och med den 1 januari 2020.

Utlämnandet av uppgifter ur inkomstregistret är i enlighet med lagen om inkomstdatasystemet begränsat till de ändamål som anges i 13 i den lagen. I 13 § 1 mom. i lagen om inkomstdatasystemet sägs att inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som

gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare. Enligt 1 mom. 21 punkten i den paragrafen utlämnas ovan nämnda uppgifter i inkomstregistret till de arbetarskyddsmyndigheter som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och över anlitandet av utländsk arbetskraft. I nuläget motsvarar alltså ändamålet med och möjligheten att använda uppgifterna i inkomstregistret innehållet i 4 b § 1 mom. i den gällande tillsynslagen i enlighet med vad som konstaterades i motiveringen till lagen om inkomstsystemet (RP 34/2017 rd).

I 4 f § 1 mom. i tillsynslagen föreskrivs det om ändamålsbundenhet för uppgifter som fås med stöd av 4 a–4 c § i tillsynslagen. Uppgifter som fås med stöd av 4 b § i tillsynslagen får användas endast för ändamål som anges i paragrafen. Arbetarskyddsmyndigheten har inte möjlighet att använda uppgifter som den fått med stöd av den gällande 4 b § eller via inkomstregistret för att utöva tillsyn över arbetsförhållandena på arbetsplatsen, till exempel vid undersökning av ett olycksfall i arbetet. I arbetarskyddsmyndighetens tillsynsverksamhet har det framkommit behov av att i vissa situationer utnyttja uppgifter i inkomstregistret även vid tillsynen över arbetsförhållandena. Tillsynen över arbetsförhållandena gäller tillsyn över säkerheten och sundheten hos arbetsförhållandena och arbetsmiljön. Det handlar till exempel om situationer där bland annat löneuppgifter som fås ur inkomstregistret gör det möjligt effektivt säkerställa rätt arbetsgivaraktör med tanke på tillsynen samt att utreda om ett anställningsförhållande existerar.

Om det i fortsättningen blir möjligt att med stöd av 4 b § i tillsynslagen trots sekretessbestämmelserna få bland annat löneuppgifter även för tillsyn över arbetsförhållandena, skulle detta göra det möjligt att utnyttja uppgifter i inkomstregistret enligt lagen om inkomstsystemet även vid tillsyn över arbetsförhållandena. De uppgifter som börjar fås i och med ändringen av 4 b § i tillsynslagen skaffas till största delen just via inkomstregistret. Av denna orsak bedöms den administrativa bördan för de myndighetsinstanser som lämnar ut uppgifter inte öka jämfört med nuläget.

3.3 Sökande av ändring i arbetarskyddsmyndighetens beslut

Enligt 44 § 1 mom. i tillsynslagen får ett beslut som social- och hälsovårdsministeriet eller regionförvaltningsverket fattat med stöd av tillsynslagen överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut i ärenden som avses i 15 §, 16 § 1 mom., 18 § 2 och 3 mom., 19, 19 a eller 20 § i tillsynslagen får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast av högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Besvären ska behandlas skyndsamt.

I paragrafens 2 mom. sägs att förutom vad som någon annanstans i lag föreskrivs om dem som har rätt att anföras besvär, får arbetarskyddsfullmäktigen anföras besvär över ett beslut om att bevilja tillstånd att avvika från de krav som föreskrivs för att skydda en arbetstagare. Besvär över beslut av förvaltningsdomstolen får anföras även av den arbetarskyddsmyndighet som fattat det beslut som besvären avser. Enligt 3 mom. får ändring genom besvär inte sökas i ett temporärt användningsförbud enligt 16 § 2 mom. i tillsynslagen och inte heller i ett temporärt förbud enligt 18 § 4 mom. Över ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen som enbart gäller verkstälighet får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast i samband med huvudsaken.

Enligt den statistik som ingår i högsta förvaltningsdomstolens årsberättelser har högsta domstolen åren 2017—2019 avgjort i medeltal sju ärenden i ärendekategorin ”arbetarskydd” per år.

Förvaltningsprocesslagen har upphävts genom lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2018), som har varit i kraft sedan den 1 januari 2020. I den upphävda förvaltningsprocesslagen var utgångspunkten att förvaltningsdomstolens beslut fick överklagas till högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd. Det skulle föreskrivas särskilt om undantag från detta. I den gällande lagen om rättegång i förvaltningsärenden är huvudregeln den motsatta: besvär över förvaltningsdomstolens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljas besvärstillstånd.

I den nya allmänna lagen är besvärstillståndsregleringen utgångspunkt vid sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen. Bestämmelser enligt vilka besvär över förvaltningsdomstolens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen betyder således besvärstillståndsregleringen efter det att den nya allmänna lagen trätt i kraft. Efter det att lagen om rättegång i förvaltningsärenden trätt i kraft finns det emellertid fortfarande bestämmelser om sökande av ändring i lagstiftningen inom olika förvaltningsområden, vilka innehåller ärendekategorispecifika bestämmelser om både besvärstillstånd och sökande av ändring på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Tillsynslagens 44 § hör till denna reglering. Sålunda måste tillsynslagens bestämmelser om sökande av ändring förtydligas i överensstämmelse med besvärstillståndsregleringen i den nya allmänna lagen.

Ikraftträdandet av lagen om rättegång i förvaltningsärenden förutsätter att tillsynslagens paragraf om sökande av ändring ses över och bland annat att laghänvisningarna ajourförs av ovan nämnda orsaker. I den reform som trädde i kraft i början av 2015 och som gällde granskning av bestämmelserna om sökande av ändring inom flera olika förvaltningsområden ställdes de tillsynsärenden som avses i 15 §, 16 § 1 mom., 18 § 2 och 3 mom., 19 §, 19 a § och 20 i tillsynslagen utanför besvärstillståndsregleringen och i regeringens proposition om reformen (RP 230/2014 rd) motiverades den ovan beskrivna lösningen med dessa tillsynsärendens särskilda betydelse med tanke på partens rättsskydd och idkande av näring. De senaste åren har ändå ett stort antal av de besvärärenden som i reformen 2015 ställdes utanför systemet med besvärstillstånd ändå tagits in i systemet. En utvidgning av systemet med besvärstillstånd till de beslut som nämns i tillsynslagens bestämmelse om sökande av ändring borde bedömas i ljuset av ovan nämnda utveckling mot en enhetligare praxis för sökande av ändring inom olika förvaltningsområden samt framför allt grundlagsutskottets utlåtande GrUU 50/2018 rd.

Det bör också påpekas att samtliga beslut enligt 18 § 2 och 3 mom., 19 §, 19 a § och 20 § i tillsynslagen hänför sig till tillsyn över att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk överensstämmer med kraven, alltså så kallad marknadskontroll. I annan nationell lagstiftning som gäller marknadskontroll har myndighetsbeslut redan tidigare börjat omfattas av systemet med besvärstillstånd för besvär till högsta förvaltningsdomstolen. När systemet med besvärstillstånd utsträcks även till beslut som gäller tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk och som avses i de ovan nämnda paragraferna bidrar det sålunda till att förenhetliga den nationella regleringshelheten om marknadskontroll.

3.4 Förhandsanmälan om asbestrivningsarbete

I 48 § 2 mom. i tillsynslagen föreskrivs det om skyldighet för arbetsgivaren eller någon annan som ansvarar för verksamheten att göra förhandsanmälan till arbetarskyddsmyndigheten om asbestarbete, annat än tillfälligt byggnadsarbete och annat motsvarande som orsakar särskilda risker för olycksfall eller olägenheter för hälsan samt arbetets art och hur länge arbetet pågår. I paragrafens 3 mom. ingår ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser får utfärdas genom förordning av statsrådet. Med stöd av detta bemyndigande har utfärdats 9 § i statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten (798/2015, nedan *asbestförordningen*). I 9 § 2

mom. i asbestförordningen föreskrivs det om innehållet i förhandsanmälan till arbetarskyddsmyndigheten. De gällande bestämmelserna om förhandsanmälan om asbestrivningsarbete baserar sig på artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/148/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet.

I förhandsanmälan om asbestrivningsarbete till arbetarskyddsmyndigheten ska enligt 9 § 2 mom. i asbestförordningen nämnas uppgifter om fysiska personer, så det är fråga om behandling av personuppgifter. Enligt 5 punkten i det aktuella momentet ska i anmälan ingå behövliga uppgifter om hur arbetstagarnas hälsa lämpar sig för asbestarbete samt datum för arbetstagarens senaste hälsoundersökning och information om giltighetstiden för undersökningen.

I 10 § i grundlagen föreskrivs det om skydd för privatlivet. Enligt 1 mom. utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Bestämmelsen i fråga hänvisar till behovet att genom lagstiftning trygga individens rättsskydd och integritetsskydd när personuppgifter behandlas. Eftersom den nuvarande författningsnivån inte är tillräcklig med tanke på behandlingen av de personuppgifter om arbetstagarnas hälsotillstånd som ingår i förhandsanmälningarna om asbestarbete, bör asbestförordningens bestämmelser om förhandsanmälningarnas innehåll när det gäller 9 § 2 mom. 4 och 5 punkten flyttas upp på nivån för vanlig lag till 48 § i tillsynslagen.

3.5 Arbetarskyddsmyndighetens anmälningsskyldighet för förundersökning

I gällande 50 § 1 mom. i tillsynslagen sägs att finns det sannolika skäl att misstänka att någon har begått en gärning som är straffbar enligt en lag som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn eller enligt 44 kap. 1 § 1 mom. 8–10 punkten i strafflagen (39/1889) eller 47 kap. i den lagen, ska arbetarskyddsmyndigheten anmäla detta till polisen för förundersökning. Enligt paragrafen behöver anmälan emellertid inte göras om gärningen med beaktande av omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte kräver att en anmälan görs. Enligt 50 § 2 mom. i tillsynslagen ska arbetarskyddsmyndigheten beredas tillfälle att bli hörd vid förundersökningen av en i 1 mom. avsedd gärning. Dessutom ska åklagaren bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Arbetarskyddsmyndigheten har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

Enligt 50 § i den gällande tillsynslagen är arbetarskyddsmyndigheten inte skyldig att göra polisanmälan för förundersökning om människohandel enligt 25 kap. 3 § i strafflagen eller grov människohandel enligt 25 kap. 3 a § i den lagen. Arbetarskyddsmyndigheten har befogenheter att göra anmälan om bland annat gärningar som är straffbara enligt 47 kap. i strafflagen, till vilka hör bland annat diskriminering i arbetslivet och ockerliknande diskriminering i arbetslivet. Fall som gäller straffbar arbetsrelaterad människohandel ligger till sin natur ofta ganska nära ockerliknande diskriminering i arbetslivet. Arbetarskyddsmyndigheterna behandlar varje år flera sådana fall som anmäls till polisen som misstänkt ockerliknande diskriminering i arbetslivet. Om arbetarskyddsmyndigheten har den uppfattningen att fallet även kan vara förenat med drag som överensstämmer med rekvisitet för människohandelsbrott när den gör anmälan, kan detta nämnas för polisen i anmälan. I nuläget bedömer myndigheten ändå inte desto närmare rekvisitfaktorer som gäller människohandelsbrott eller om de är tillämpliga i det enskilda fallet i polisanmälan, i utlåtandet till åklagaren eller när man utnyttjar sin rätt att yttra sig i domstolen. I nuläget hänvisar arbetarskyddsmyndigheten offer för människohandel som framkommit genom arbetsplatsinspektioner eller annars till Hjälpssystemet för offer för människohandel. Dessutom tipsar inspektörerna polisen och gränsbevakningsväsendet om tillsynsiakttagelser som tyder på människohandel.

För närvarande har arbetarskyddsmyndigheten befogenheter att ge utlåtande till åklagaren och polisen om ockerliknande diskriminering i arbetslivet samt att delta i rättegången, när ockerliknande diskriminering i arbetslivet är sekundärt straffanspråk i ett brottmål som gäller människohandelsbrott. I de grövsta fallen, där undersökningsrubriceringen är grov människohandel, kan det finnas flera sekundära straffanspråk (bland annat människohandel, grovt ocker och ockerliknande diskriminering i arbetslivet). En utvidgning av arbetarskyddsmyndighetens befogenheter till att gälla människohandelsbrott skulle främja utredningen av sådana fall, eftersom arbetarskyddsmyndigheten skulle ha möjlighet att i ljuset av arbetslagstiftningen yttra sig även om det brott som målet primärt handlar om. En utvidgning av anmälningsskyldigheten till människohandelsbrott skulle främja ett effektivt utnyttjande av myndighetens sakkunskap samt bidrar till att människohandelsbrott identifieras bättre när straffprocessen inleds och medan den pågår.

På grund av de ovannämnda omständigheterna föreslås det att arbetarskyddsmyndighetens skyldighet enligt 50 § 1 mom. i tillsynslagen att göra polisanmälan för förundersökningen utvidgas så att anmälningsskyldigheten även gäller människohandel och grov människohandel.

Enligt 10 § i kemikalielagen övervakar arbetarskyddsmyndigheten att kemikalielagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas och att Europeiska unionens kemikalielagstiftning följs i sådant arbete där arbetsgivaren är skyldig att följa arbetarskyddslagen. Arbetsgivaren är skyldig att se till att kemikalielagstiftningen följs i arbete som arbetsgivaren leder och övervakar. Arbetarskyddsmyndighetens tillsyn riktas till skyldigheterna för en arbetsgivare som är nedströms- eller slutanvändare att se till att användningen av kemikalier är säker. Enligt regeringens proposition som gällde kemikalielagen (RP 38/2013 rd, s. 34) utövar arbetarskyddsmyndigheten tillsyn över att bestämmelserna om säkra förhållanden i anslutning till användning och förvaring följs i fråga om EU:s kemikaliesäkerhetslagstiftning till den del de gäller arbetslagarnas hälsa eller säkerhet på arbetsplatsen.

Enligt 60 § i kemikalielagen finns bestämmelser om straff för hälsobrott i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889). Enligt 44 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i strafflagen ska den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet i strid med kemikalielagen, REACH-förordningen, CLP-förordningen och biocidförordningen eller i strid med bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats eller beslut i enskilda fall som meddelats med stöd av dem för ett förfarande som är ägnat att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa för hälsobrott dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Arbetarskyddsmyndigheten har med stöd av 50 § i den gällande tillsynslagen möjlighet att göra polisanmälan om det finns sannolika skäl att misstänka att någon har begått en gärning som är straffbar enligt 44 kap. 1 § 1 mom. 8–10 punkten i strafflagen. Dessa lagbestämmelser gäller gärningar som hänför sig till förfarande som strider mot bestämmelserna om bland annat tillverkning, import och annat överlåtande av tekniska anordningar och personlig skyddsutrustning. För närvarande är arbetarskyddsmyndigheten inte enligt den gällande lagen skyldig att göra polisanmälan om myndigheten i sin tillsyn upptäcker att arbetsgivaren har förfarit i strid med EU:s kemikaliesäkerhetslagstiftning på det sätt som avses i 44 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i strafflagen.

På grund av de ovannämnda omständigheterna föreslås det att arbetarskyddsmyndighetens skyldighet enligt 50 § 1 mom. i tillsynslagen att göra polisanmälan för förundersökning preciseras så att anmälningsskyldigheten gäller även gärningar som avses i 44 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i strafflagen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Det nationella genomförandet av EU:s marknadskontrollförordning

Det främsta syftet med denna proposition är att företa de ändringar i tillsynslagen och anordningslagen som det nationella genomförandet av marknadskontrollförordningen förutsätter. Målet är en hög nivå på säkerheten och hälsoskyddet på arbetsplatserna till den del det är fråga om kontroll av att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk överensstämmer med kraven och är säkra. I propositionen föreslås det att tillsynslagen ändras för att genomföra EU:s marknadskontrollförordning till den del som genomförandet förutsätter nationell reglering. Marknadskontrollförordningen innehåller bestämmelser om minimibefogenheterna för medlemsländernas marknadskontrollmyndigheter. De föreslagna bestämmelserna om rätt att skaffa tekniska anordningar under annan identitet samt om befogenheter i samband med onlinegränssnitt baserar sig på den miniminivå som förordningen förutsätter. Dessutom ska det föreskrivas i den nationella lagstiftningen om påföljderna av överträdelse av marknadskontrollförordningen. Av denna orsak föreslås det att nya påföljdsbestämmelser som behövs på grund av marknadskontrollförordningen tas in i anordningslagen. I anordningslagen intas dessutom behövliga hänvisningar till marknadskontrollförordningen.

Marknadskontrollförordningen ska i enlighet med artikel 2 tillämpas på produkter som omfattas av den harmoniserade unionslagstiftning som förtecknas i bilaga I. I fråga om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk är sådana produkter personlig skyddsutrustning, maskiner och linebaneanläggningar. Det finns lagstiftning på EU-nivå om dessa produktsektorer. Till tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk hör dessutom vissa sådana anordningar som det för närvarande inte bestäms om på EU-nivå i någon förordning eller något direktiv. Dessa tekniska anordningar övervakas med stöd av nationell lagstiftning och på marknadskontrollen av dem tillämpas i tillämpliga delar tillsynslagens och anordningslagens gällande bestämmelser.

EU:s marknadskontrollförordning gäller i princip endast sådana produkter beträffande vilket det finns bestämmelser på EU-nivå. Med tanke på genomförandet av marknadskontrollförordningen är det således inte nödvändigt att utsträcka myndigheternas befogenheter enligt förordningen till att gälla tillsynen över sådana tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk som inte omfattas av bestämmelser på EU-nivå. I propositionen föreslås det ändå att myndigheternas nya föreslagna befogenheter ska tillämpas på marknadskontroll av såväl tekniska anordningar som omfattas av EU-bestämmelser som sådana anordningar som står utanför bestämmelserna på EU-nivå.

Lösningen kan motiveras med enhetlighetsskäl. Om de nya befogenheter för myndigheterna som marknadskontrollförordningen förutsätter skulle tillämpas endast på de produktsektorer (personlig skyddsutrustning, maskiner, linebaneanläggningar) som omfattas av EU-bestämmelser och som hör till förordningens tillämpningsområde, skulle myndigheternas befogenheter att ingripa i bristande säkerhet hos tekniska anordningar som står utanför EU-bestämmelserna vara snävare än vid tillsynen över anordningar som hör till förordningens tillämpningsområde. Dessutom kan en sådan situation inte betraktas som ändamålsenlig där ekonomiska aktörer har olika rättslig ställning beroende på om det är fråga om en teknisk anordning som omfattas av bestämmelser på EU-nivå eller inte.

Andra ändringar som föreslås i tillsynslagen

RP 94/2021 rd

I propositionen föreslås det att arbetarskyddsmyndighetens möjlighet att få sekretessbelagda uppgifter av de i lagen angivna myndighetsinstanserna i fortsättningen ska gälla även uppgifter för tillsyn över arbetsförhållandena utöver de tillsynsärenden som ingår i den gällande lagen. I och med ändringen blir det möjligt att utnyttja inkomstregistrets uppgifter även vid arbetarskyddsmyndighetens tillsyn över arbetsförhållandena.

I propositionen föreslås det att arbetarskyddsmyndighetens skyldighet att göra polisanmälan för förundersökning utvidgas så att anmälningsskyldigheten även ska gälla människohandel och grov människohandel. I och med den föreslagna ändringen ska arbetarskyddsmyndigheten beredas tillfälle att bli hörd under förundersökningen, och åklagaren ska bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Arbetarskyddsmyndigheten ska ha rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol. Genom ändringen säkerställs det att arbetarskyddsmyndighetens sakkunskap utnyttjas i fråga om de aktuella fallen före åtalsprövningen och när ärendet behandlas vid domstol. Utöver det ovannämnda ska anmälningsskyldigheten i fortsättningen också gälla fall där arbetarskyddsmyndigheten har upptäckt förfarande som strider mot EU:s kemikaliesäkerhetsbestämmelser som gäller arbetstagarens hälsa eller säkerhet på arbetsplatsen. Genom ändringen förenhetligas bestämmelsen om anmälningsskyldighet med det författningsområde som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn.

Genom propositionen företas en lagteknisk ändring, där det föreslås att de nuvarande bestämmelserna om innehållet i förhandsanmälan om asbestrivningsarbete till arbetarskyddsmyndigheten, som ingår i statsrådets förordning, lyfts upp till nivån för vanlig lag och tas in i tillsynslagen vad gäller anmälan om uppgifter om hälsotillstånd. Den nuvarande författningsnivån är inte tillräckligt för behandlingen av de personuppgifter om arbetstagarnas hälsotillstånd som ingår i förhandsanmälan om asbestrivningsarbete. Genom propositionen föreslås det dessutom att ändringar som hänför sig till lagen om rättegång i förvaltningsärenden företas i tillsynslagens bestämmelser om sökande av ändring.

4.2 Huvudsakliga konsekvenser

Allmänt om konsekvenserna av EU:s marknadskontrollförordning

Till förslaget till marknadskontrollförordning hänförde sig kommissionens konsekvensbedömning (SWD(2017) 466 final) samt en sammanfattning av konsekvensbedömningen (SWD(2017) 467 final). Förslaget bedömdes ha flera positiva konsekvenser. Förslaget bedömdes utveckla och effektivisera EU:s regelverk om marknadskontroll och på så vis främja produkters kravuppfyllelse på den inre marknaden, EU:s inre marknads störningsfria funktion och förtroendet för den inre marknads funktionsduglighet. Förslagen i anslutning till marknadskontroll bedömdes främja bättre skydd för produktanvändarna mot säkerhetsrisker i arbetsmiljön. Företagen bedömdes dra nytta av bland annat rättvisare verksamhetsförutsättningar och minskad orättvis konkurrens.

Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inga betydande konsekvenser för den offentliga ekonomin. De ändringar i den nationella lagstiftningen till följd av genomförandet av marknadskontrollförordningen som bedömdes ha budgetkonsekvenser har trätt i kraft den 1 januari 2021 genom lagen om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (993/2020).

Största delen av de nya EU-bestämmelserna om marknadskontroll gäller marknadskontrollmyndigheternas befogenheter och skyldigheter, så konsekvenserna för myndigheternas övriga verksamhet är begränsade. Även denna proposition innehåller sålunda i huvudsak direkta konsekvenser för andra än företag, trots att bland annat bestämmelserna om tillsynsmyndigheternas befogenheter har en del indirekta konsekvenser även för de ekonomiska aktörerna.

Artikel 4 i den nya marknadskontrollförordningen samt de nya befogenheterna i samband med onlinegränssnitt påverkar framför allt marknadskontrollen av produkter från tredje länder och som marknadsförs via näthandel. Befogenheterna i samband med onlinegränssnitt, såsom åläggande att avlägsna innehåll som hänvisar till en viss saluförd anordning från ett onlinegränssnitt, kan medföra åtminstone indirekta ekonomiska förluster för ekonomiska aktörer. Till denna del bör det emellertid påpekas att då är det fråga om tekniska anordningar som medför allvarlig risk för hälsan och säkerheten och som från första början inte borde ha släppts ut på marknaden.

Fullgörandet av de ekonomiska aktörernas skyldigheter enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen medför anpassningskostnader i huvudsak för aktörer som är etablerade utanför EU och som ännu inte har någon sådan ansvarig aktör som artikeln förutsätter i EU. I artikeln ställs som villkor för utsläppande inom EU av vissa tekniska anordningar som anges närmare i artikel 4.5 i förordningen att för den tekniska anordningar har utsetts en ekonomisk aktör som är etablerad i EU och som ansvarar för vissa uppgifter i anslutning till säkerställande av att anordningen överensstämmer med kraven.

Det finns inga exakta uppgifter tillgängliga om hur många sådana ekonomiska aktörer det finns i Finland som avses i marknadskontrollförordningen. Enligt Statistikcentralen företagsregister finns det 31 företag (klassificerade enligt FO-nummer) i branschen för tillverkning av skyddsutrustning (32991). Denna bransch täcker dock bara en del av den personliga skyddsutrustning som är avsedd för arbetsbruk och den omfattar inte tillverkning av till exempel skyddsskor eller skyddsglasögon. Det uppskattas finnas flera tiotals tillverkare av personlig skyddsutrustning avsedd för arbetsbruk eller därmed jämförbara aktörer som släpper ut skyddsutrustning på marknaden under eget märke. Enligt Statistikcentralens företagsstatistik finns det sammanlagt 1336 företag i klassen Tillverkning av övriga maskiner (28). Under denna klass återfinns en stor grupp olika branschklasser för tillverkning av maskiner och anordningar. Det bör dock påpekas att till klass 28 hör tillverkning av anordningar oberoende av om de är avsedda för professionell användning eller konsumentanvändning. Dessutom kan företagen bedriva verksamhet i flera branscher (bland annat tillverkning, import och andra verksamheter), vilket inte framgår av företagets branschklass. Importörerna och distributörerna av personlig skyddsutrustning och maskiner utgör en antalsmässigt mycket stor grupp, som innehåller aktörer av mycket varierande storlek. På grund av de ovan beskrivna omständigheterna är det utmanande att exakt bestämma antalet ekonomiska aktörer.

I EU:s regelverk om personlig skyddsutrustning och maskiner och i de nationella författningarna om deras genomförande ingår redan nu bestämmelser som i stor utsträckning motsvarar de ekonomiska aktörernas skyldigheter enligt artikel 4 i förordningen som gäller säkerställande av överensstämmelse med kraven och hur denna påvisas. Av denna orsak medför artikel 4 i förordningen inga nya skyldigheter och orsakar således inga anpassningskostnader för till exempel aktörer som tillverkar eller importerar anordningarna.

Antalet anordningar som säljs via näthandel från länder utanför EU direkt till slutanvändaren är för närvarande inte lika betydande när det gäller anordningar avsedda för arbetsbruk och inom konsumenthandeln. I ministeriets marknadskontroll av personlig skyddsutrustning och maskiner som används i arbete har man hittills även i fråga om anordningar som säljs via nätet kunnat rikta besluten om marknadskontroll i sista hand till exempelvis en importör eller distributör som

är verksam i Finland. När det gäller marknadskontrollen av ovannämnda produktsektorer bedömer man att ett behov av att rikta marknadskontrollåtgärder till exempelvis den leverantör av distributionstjänster som i enlighet med artikel 4 i marknadskontrollförordningen är ansvarig aktör i sista hand vore exceptionellt i nuläget.

De nya marknadskontrollbefogenheter som föreslås i tillsynslagen på grund av förordningens minimibefogenheter påverkar i synnerhet de ekonomiska aktörer som inte följer bestämmelserna om tekniska anordningar i sin verksamhet. Dessa befogenheter är rätt att skaffa en teknisk anordning under annan identitet (förslaget till 21 a §) och befogenheter i samband med onlinegränssnitt (förslaget till 19 b §). Befogenheten som gäller en annan identitet bedöms inte ha några betydande konsekvenser för företagen, eftersom tekniska anordningar fortfarande ska skaffas mot normal betalning och kostnaderna för tillsynsåtgärderna kan tas ut av den ekonomiska aktören endast om det konstateras att produkten inte överensstämmer med kraven.

Användningen av befogenheter i samband med onlinegränssnitt kan orsaka kostnader för både den ekonomiska aktör som svarar för produkten och den tjänsteleverantör som svarar för genomförandet av de ålägganden som gäller onlinegränssnittet. Användningen av befogenheterna kan beroende på hur de genomförs antas orsaka kostnader bland annat i samband med expertarbete, vilka beror på åtgärder som behövs för att till exempel ta bort onlineinnehåll eller begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt. Det är tekniskt möjligt att begränsa åtkomsten till exempel genom att förhindra åtkomsten till en viss namnserver eller en viss IP-adress.

Utvidgade och effektiviserade befogenheter för marknadskontrollmyndigheterna kan i princip antas ha en minskande inverkan på antalet produkter som inte uppfyller kraven på marknaden. Förslaget stödjer ansvarsfull företagsverksamhet och möjligheterna till framgång för företag som arbetar lagenligt. De nya befogenheterna i samband med onlinegränssnitt påverkar särskilt försäljningen av produkter via nätet. Dessutom kan de skyldigheter som ålagts ekonomiska aktörer i artikel 4 i marknadskontrollförordningen antas innebära rättvisare konkurrensförutsättningar för aktörer som är etablerade i Finland och utanför EU, eftersom samma skyldigheter att påvisa överensstämmelse med kraven gäller för båda när marknadskontrollförordningen tillämpas.

Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

De befogenheter för marknadskontrollmyndigheterna som tillsynslagen föreskriver för närvarande motsvarar i stor utsträckning marknadskontrollförordningen, så i fråga om dem bedöms förslaget inte medföra några betydande ändringar i myndigheternas verksamhet. Genom propositionen utvidgas och effektiviseras marknadskontrollmyndigheternas metoder att ingripa i verksamhet som strider mot bestämmelserna om överensstämmelse med kraven i fråga om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk. Användningen av en annan identitet i tillsynsverksamheten samt befogenheterna i samband med onlinegränssnitt är nya befogenheter vid tillsynen över tekniska anordningars säkerhet. För närvarande är uppskattningen ändå att de nya befogenheterna kommer att användas endast sällan vid marknadskontrollen av tekniska anordningar. När regionförvaltningsverken och ministeriet sköter marknadskontrollmyndighetens uppgifter skaffar de för närvarande tekniska anordningar för undersökning i medeltal ungefär en gång om året. Marknadskontrollen utförs i huvudsak i form av dokumentgranskning. Sålunda kan man anta att annan identitet kommer att behövas endast sällan för att utföra tillsynen.

De nya befogenheterna i samband med onlinegränssnitt förbättrar i princip möjligheterna att ingripa i tekniska anordningar som släppts ut på marknaden via näthandel och som utgör en

allvarlig risk i situationer där den allvarliga risken inte kan undanröjas på något annat ändamålsenligt sätt. Dagens uppskattning är ändå att användningen av befogenheter i samband med onlinegränssnitt vid marknadskontrollen av tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk kommer att aktualiseras endast i undantagsfall. Enligt de föreslagna bestämmelserna ska det vara möjligt att använda befogenheterna i allra sista hand. Dessutom fungerar de nuvarande traditionella marknadskontrollbefogenheterna som ministeriet förfogar över, såsom förbud mot överlåtande av en teknisk anordning samt skyldighet att återkalla en anordning från marknaden, effektivt i nuläget och behovet av att använda befogenheterna i samband med onlinegränssnitt bedöms vara mycket litet i den nuvarande verksamhetsmiljön. Det bör också påpekas att befogenheterna för det ministerium som är marknadskontrollmyndighet begränsar sig till inhemska leverantörer när det gäller leverantörer av onlinegränssnittstjänster.

Reformerna som gäller befogenheter bedöms av ovan beskrivna orsaker påverka arbetsbördan relativt litet för de tjänstemän som utför marknadskontrollen. Faktiska möjligheter att effektivt använda de nya befogenheterna förutsätter att det finns tillräckligt med bland annat tidsmässiga resurser för att utveckla nya verksamhetsrutiner. Dessutom förutsätter användningen av de nya befogenheterna att myndigheternas personal utbildas.

I fortsättningen ska arbetarskyddsmyndigheten vara skyldig att göra polisanmälan för förundersökning vid misstanke om människohandelsbrott samt förfarande som strider mot EU:s kemikaliesäkerhetsbestämmelser, vilket i någon mån torde öka den tid som krävs för att utreda fallen vid myndigheten. I fråga om anmälningar som gäller människohandelsbrott bör det dock påpekas att de gärningar som i fortsättningen kan anmälas till polisen för förundersökning, i första hand som misstänkt arbetsrelaterad människohandel, anmäls redan för närvarande som misstänkt ockerliknande diskriminering i arbetslivet. Sålunda bedöms inte ändringen öka det faktiska antalet anmälningar i någon betydande mån. Under åren 2015—2019 har ansvarsområdena för arbetarskyddet gjort inalles cirka 5—10 anmälningar per år gällande misstänkt ockerliknande diskriminering i arbetslivet till polisen. Antalet anmälningar per år har varierat mellan ansvarsområdena.

Dessutom ska åklagaren bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande om ovan nämnda saker innan åtalsprövningen avslutas, vilket i någon mån kan antas påverka den totala arbetsbördan för de tjänstemän som utarbetar utlåtandena. Denna påverkas också av till exempel polisens begäranden om ställningstagande till arbetarskyddsmyndigheterna under förundersökningen. Å andra sidan bör det påpekas att i de begäranden om utlåtanden gällande ockerliknande diskriminering i arbetslivet som för närvarande sänds till arbetarskyddsmyndigheterna är det i viss mån fråga om fall som i första hand undersökts som arbetsrelaterade människohandelsbrott. I fortsättningen ska arbetarskyddsmyndigheterna alltså kunna yttra sig också om huruvida rekvisitet för människohandelsbrott är uppfyllt, men det totala antalet begäranden om utlåtande bedöms inte öka. Detsamma gäller rättegångarna som handlar om arbetsrelaterad människohandel. I dessa fall är ockerliknande diskriminering i arbetslivet oftast sekundär åtalspunkt och arbetarskyddsmyndigheten deltar redan för närvarande i behandlingen av dessa fall och utnyttjar sin rätt att yttra sig i fråga om ockerliknande diskriminering i arbetslivet.

Eftersom arbetarskyddsmyndigheten i fortsättningen är skyldig att ta ställning till huruvida en gärning som kommit till arbetarskyddsmyndighetens kännedom eventuellt uppfyller även rekvisitet för människohandel, kan detta i någon mån antas öka den tid som krävs för att utreda ärendet. De utvidgade befogenheterna att bland annat göra anmälan samt avge utlåtanden förutsätter framför allt i det inledande skedet att personalen utbildas samt planering av bland annat de rutiner som ska iakttas när anmälningar utarbetas. Den tid som krävs för att utarbeta dokumenten i anslutning till ett anmälningsärende och arbetsbördan ökar sannolikt, eftersom man

måste beakta flera alternativa brottsrubriceringar samt på korrekt sätt bedöma om rekvisiten är uppfyllda.

Den föreslagna ändringen är ägnad att säkerställa att arbetarskyddsmyndighetens sakkunskap kan utnyttjas hos förundersökningsmyndigheten även när det gäller att bedöma misstänkt människohandel när gärningarna i fråga kommer till förundersökningsmyndighetens kännedom på något annat sätt än via arbetarskyddsmyndigheten. Detta vore åter till nytta framför allt i förundersökningsmyndighetens verksamhet, till exempel när denna prövar vilken brottsrubricering som ska användas för ärendet i det skede då förundersökningen inleds.

Till följd av propositionen ska arbetarskyddsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållandet av uppgifter ha möjlighet att få även uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över arbetsförhållandena av andra myndigheter. Den viktigaste effekten av denna ändring är att det i fortsättningen blir möjligt att utnyttja uppgifter i inkomstregistret vid tillsynen över arbetsförhållandena. Den föreslagna ändringen främjar en effektiv och ändamålsenlig inriktning av tillsynen över arbetsförhållandena samt utredningen av enskilda fall. Genom att utnyttja uppgifter i inkomstregistret blir det möjligt att få mer heltäckande information än nu om verksamheten och hur arbetsgivarskyldigheterna sköts. På så vis kan man få stöd för utredningen och bedömningen av försummelser i verksamheten.

Kompletterande uppgifter eller referensdata från andra myndigheter minskar i allmänhet den tid som inspektören behöver för att sätta sig in i ett enskilt tillsynsfall och dra slutsatser oberoende av tillsynsuppgift. Även risken för att resultaten av tillsynen över arbetarskyddet ska basera sig på felaktiga uppgifter minskar och informationsutbytet med olika myndigheter effektiviseras. Att svara på begäranden om uppgifter ökar i princip den administrativa bördan för de myndigheter som lämnar ut uppgifter, men situationen underlättas av att i och med ändringen skaffas i praktiken de uppgifter som fås för tillsyn över arbetsförhållandena i första hand via inkomstregistret. Detta betyder åter att arbetsbördan för de myndigheter som lämnar ut uppgifter med stöd av 4 b § 1 mom. i tillsynslagen inte bedöms öka jämfört med nuläget.

Propositionen bedöms inte ha någon stor inverkan på de nuvarande verksamhetsprocesserna och informationshanteringsrutinerna för arbetarskyddsmyndigheterna, dvs. regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet, eftersom arbetarskyddsmyndigheten från början av 2020 har haft möjlighet att använda uppgifter i inkomstregistret för tillsynen över att lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006) iakttas, över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs samt över anlitaandet av utländsk arbetskraft. När uppgifter ska hämtas ur inkomstregistret för ett nytt ändamål förutsätter det naturligtvis, framför allt i det inledande skedet, att myndighetens personal utbildas i den mån det är fråga om personer vilkas tjänsteuppdrag inte tidigare har omfattat användning av uppgifter i inkomstregistret.

Samhälleliga konsekvenser

Propositionens förslag som gäller marknadskontroll kan dessutom antas ha samhälleliga konsekvenser, såsom att säkerhetsnivån förbättras för personer som använder tekniska anordningar i sitt arbete. I och med de föreslagna ändringarna blir det möjligt att effektivare än nu ingripa i situationer som strider mot kraven och där människors liv och hälsa äventyras. Detta stärker medborgarnas rätt till en säker arbetsmiljö och har i detta avseende en positiv inverkan på tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna. De påföljdsbestämmelser som föreslås i propositionen samt marknadskontrollmyndigheternas effektiviserade befogenheter kan antas

ha en varningseffekt, som i princip uppmuntrar till att säkerställa att produkterna överensstämmer med kraven och att verksamheten är lagenlig.

Utvidgningen av arbetarskyddsmyndighetens anmälningsskyldig till människohandelsbrott främjar ett effektivt utnyttjande av myndighetens sakkunskap samt bidrar till att människohandelsbrott identifieras bättre när straffprocessen inleds och medan den pågår. För den som fallit offer för utnyttjande är det av betydelse under vilken brottsrubricering ärendet undersöks. Det kan påverka till exempel tillträde till Hjälpssystemet för offer för människohandel samt ett eventuellt uppehållstillstånd. Färsk statistik över offer för människohandel enligt exempelvis nationalitet fås till exempel ur [årsöversikten 2020 från Hjälpssystemet för offer för människohandel](#). I fråga om de konsekvenser för könen som hänför sig till förslaget kan man konstatera att enligt årsöversikten utgör männen en majoritet av offren för människohandel i samband med utnyttjandet av arbetskraft. Propositionen kan således antas ha positiva konsekvenser särskilt för deras ställning.

Propositionen bedöms inte ha några mer omfattande konsekvenser för könen än det ovan nämnda.

I den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som trädde i kraft den 1 januari 2020, är utgångspunkten besvärstillstånd vid sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt motiveringen i regeringens proposition med förslag till den nämnda lagen (RP 29/2018 rd., se. s. 56 och 196) ska allmänna hänvisningar till den nu redan upphävda förvaltningsprocesslagen som finns i annan lagstiftning tolkas som hänvisningar till den nya allmänna lagen efter att den nya allmänna lagen trätt i kraft. En bestämmelse enligt vilken ändring i beslut av en regional förvaltningsdomstol ska sökas på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen innebär att bestämmelserna om besvärstillstånds-förfarandet i den nya allmänna lagen ska tillämpas. I fråga om beslut som förvaltningsdomstolen meddelat med stöd av tillsynslagen iakttas således redan nu systemet med besvärstillstånd. Den huvudsakliga inverkan av de ändringar som föreslås i 44 § i tillsynslagen är således att de förtydligar paragrafen så att den börjar motsvara besvärstillståndsregleringen i den nya allmänna lagen. Förslaget som gäller paragrafen har inte som sådant några andra direkta självständiga verkningar.

4.3 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Genom propositionen är avsikten att utfärda kompletterande bestämmelser som stöd för tillämpningen av den direkt tillämpliga EU-förordningen, vilket begränsar urvalet av tillbudsstående handlingsalternativ.

Under beredningen av det nationella genomförandet av förordningen funderade man som en alternativ lösning på att börja tillämpa lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016, nedan *marknadskontrollagen*) i fråga om marknadskontrollen av tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk som regleras på EU-nivå. Under beredningen stannade man för den lösning som föreslås i propositionen och enligt vilken det fortfarande föreskrivs om tillsynen över tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk i samband med tillsynslagen och anordningslagen.

På EU-nivå har en reform av maskindirektivet inletts. Kommissionen har den 21 april 2021 antagit ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om maskinprodukter (COM(2021) 202 final). Den eventuella nya EU-förordningen om maskiner antas förutsätta ändringar i lagstiftningen även på nationell nivå. Det vore ändamålsenligt att utvärdera och genomföra eventuella mer omfattande behov av att revidera lagstiftningen, såsom att även i fråga om tillsynen över att tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk överensstämmer med kraven

övergå till marknadskontrollagens tillämpningsområde, i det skedet när EU:s regelverk om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk har reviderats i sin helhet i fråga om alla produktsektorer som ska övervakas.

Enligt artikel 41 i marknadskontrollförordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av denna förordning som inför skyldigheter för ekonomiska aktörer och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas i enlighet med nationell rätt. Enligt artikeln ska sanktionerna vara effektiva, proportionella och avskräckande. Det nationella genomförandet av marknadskontrollförordningen förutsätter sålunda att det föreskrivs om påföljder för överträdelse av de skyldigheter som ålagts ekonomiska aktörer med stöd av artikel 4 i förordningen. Bestämmelser om administrativa påföljdsavgifter diskuterades under arbetet i ministeriernas samordningsgrupp för marknadskontroll i fråga om alla produktsektorer som omfattas av marknadskontrollförordningen. Utifrån den bedömning som gjordes i fråga om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk konstaterades att för närvarande finns det inga möjligheter att ta in administrativa påföljder i marknadskontrollbestämmelserna. En reform av påföljdssystemet skulle ha krävt en omfattande översyn och det fanns inga förutsättningar för detta inom tidtabellen för det nationella genomförandet av marknadskontrollförordningen. Enligt färsk information har man också i fråga om flertalet andra produktsektorer beslutat att föreslå bestämmelser om straffrättsliga påföljder för överträdelse av marknadskontrollförordningen.

Det bör också påpekas särskilt att i den gällande marknadskontrollagstiftningen om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk föreskrivs det endast om straffrättsliga påföljder. Av denna orsak ligger det i linje med den gällande nationella marknadskontrollregleringen samt med andra produkträttsakter på EU-nivå (bland annat förordningen om personlig skyddsutrustning, maskindirektivet) att föreskriva om straffrättsliga påföljder även för överträdelse av de nya skyldigheterna enligt marknadskontrollförordningen. Detta hänför sig på ett väsentligt sätt också till förordningens krav på att bestämmelserna ska vara proportionella. Dessutom bör det påpekas att marknadskontrollregleringen om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk i större skala hör till området för arbetarskyddslagstiftningen. Arbetarskyddsregleringen innehåller inte för närvarande några bestämmelser om administrativa påföljdsavgifter. På de grunder som beskrivs ovan har man stannat för att genomföra förordningen nationellt genom att föreslå bestämmelser om straffrättsliga påföljder.

4.4 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

Sverige

För att genomföra marknadskontrollförordningen är avsikten att stifta en ny lag som kompletterar marknadskontrollförordningen (*Förslaget till lag (2021:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning*), i vilken samlas regler om tillsyn av produkter som hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde samt allmänna regler om marknadskontroll. Den kompletterande lagen ska till en början endast tillämpas på produkter som hör till tillämpningsområdet för EU:s marknadskontrollförordning. Den bedöms ändå lägga grunden för en eventuellt mer övergripande harmonisering i framtiden.

Marknadskontrollen i Sverige är splittrad och har av tradition varit uppdelad mellan flera olika tillsynsmyndigheter samt kommunerna. I fråga om tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk är Arbetsmiljöverket marknadskontrollmyndighet. Efter reformen ska endast de statliga myndigheterna vara egentliga marknadskontrollmyndigheter, och antalet tillsynsmyndigheter minskas. Kommunerna kommer ändå att sköta vissa marknadskontrolluppgifter även i fortsättningen.

Avsikten är att ta in marknadskontrollmyndigheternas minimibefogenheter enligt artikel 14.4 i marknadskontrollförordningen i den nya kompletterande lagen. Angående befogenheten i artikel 14.4 j i förordningen att införskaffa varuprover, inbegripet under fingerad identitet, konstateras att den får endast användas om det är nödvändigt för att uppnå syftet med kontrollen. Den ekonomiska aktören ska underrättas om ett anonymt köp så snart det kan ske utan att åtgärden förlorar i betydelse. Dessutom föreskrivs det om möjlighet för marknadskontrollmyndigheterna att begära kostnadsfria varuprover. Angående befogenheterna som gäller onlinegränssnitt i artikel 14.4 k i förordningen konstateras att deras användning bör begränsas i förhållande till onlinegränssnitt som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagens skydd. Dessutom påpekas det att flera olika värtjänstleverantörer och innehållsleverantörer kan vara relevanta aktörer för att begränsa åtkomsten till onlinegränssnitt. En marknadskontrollmyndighet bör själv får avgöra vilken aktör ett krav på begränsning av åtkomst ska riktas mot.

Som påföljd har man valt en administrativ sanktionsavgift, vars storlek varierar beroende på överträdelsens betydelse. Sanktionsavgiften påförs enligt strikt ansvar, dvs. då ställs det inte något krav på uppsåt eller oaktsamhet. Det bör emellertid finnas möjlighet för en marknadskontrollmyndighet att befria någon från sanktionsavgift, när det framstår som oskäligt att ta ut avgift. Sanktionsavgiften ska få sättas ned om det finns särskilda skäl eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften. Straffrättsliga sanktioner har inte betraktats som effektiva eller ändamålsenliga, eftersom de överträdelser som det är fråga om är av den arten att de i första hand upptäcks av marknadskontrollmyndigheter. Sanktionsavgifter antas också vara ett mer effektivt styrmedel mot överträdelser som begås inom ramen för en juridisk persons verksamhet än straff.

Danmark

I Danmark har det stiftats en lag om produkter och marknadskontroll i juni 2020 (lov nr. 799 af 09/06/2020). Genom den allmänna lagen kompletteras marknadskontrollförordningens bestämmelser, men den innehåller också andra bestämmelser om marknadskontroll samt produktkrav. Till skillnad från i Sverige hänvisas det inte direkt till marknadskontrollförordningens artiklar, utan den reglering som ingår i dem har skrivits in i den nationella lagen.

Som huvudsaklig kontrollmyndighet har angetts den danska säkerhetsstyrelsen (*Danish Safety Technology Authority*). Kontrollmyndigheten kan utfärda ett tillfälligt förbud mot leverans, marknadsföring, utställande eller annat tillhandahållande av en produkt, om produkten anses kunna utgöra en risk. Förbudet kan riktas mot vilken aktör som helst som har släppt ut en produkt på marknaden, men det kan inte gälla längre än vad som är nödvändigt för att genomföra kontrollåtgärder. Om en ekonomisk aktör inte följer den allmänna lagen, tillämpliga speciallagar eller marknadskontrollförordningens regler, kan kontrollmyndigheten utfärda kompletterande föreskrifter.

I den allmänna lagen begränsas åtkomsten till onlinegränssnitt något striktare än i marknadskontrollförordningen. Kontrollmyndigheten kan bestämma att ägaren till ett onlinegränssnitt ska ändra eller avlägsna innehåll som hänvisar till en produkt som inte överensstämmer med kraven. Om påbudet inte efterlevs eller det via onlinegränssnittet upprepade gånger har sålts eller förmedlats produkter som utgör en allvarlig risk, träffar domstolen avgörande om att onlinesgränssnittet ska blockeras. Om den ekonomiska aktör som drabbats av ingreppet begär att blockeringen ska hävas, ska ärendet likaså behandlas i domstol. Kontrollmyndigheten kan påföra leverantörer av informationssamhällets tjänster en sanktionsavgift för uppfyllande av förpliktelserna. I den allmänna lagen ingår också bestämmelser om rätt att införskaffa produkter under fingerad identitet.

De sanktioner som föreskrivs i den allmänna lagen tillämpas sekundärt i förhållande till speciallagarna. Bötesstraff som domstolen förelägger är den huvudsakliga sanktionen för de överträdelser som uppräknas i lagen, men under försvårande omständigheter kan straffet vara som mest fängelse i två år.

Estland

I Estland regleras marknadskontroll och produktsäkerhet av den allmänna lagen TNVS (*toote nõuetele vastavuse seadust*), och dessutom ingår närmare bestämmelser om produktkrav i speciallagar. Marknadskontrollförordningen genomförs i huvudsak genom att behövliga ändringar företas i TNVS-lagen, delvis genom direkta hänvisningar till förordningen och delvis genom att föreskriva om nya innehållsmässiga ändringar. Till exempel kontrollmyndigheternas nya befogenheter skrivs in i den allmänna lagen. Den allmänna lagen är tillämplig både på produkter som omfattas av unionens harmoniserade lagstiftning och på sådana som omfattas av den nationella lagstiftningen. Marknadskontrollmyndigheternas befogenheter är likaså tillämpliga på tillsynen av alla produktsektorer.

Marknadskontrollmyndigheterna har enligt estnisk lagstiftning med stöd av den redan gällande allmänna lagen befogenhet att bland annat begränsa tillgången till en produkt, kräva att varningar ska visas i samband med att en produkt bjuds ut samt att dra bort en produkt från marknaden. Genom reformen utsträcks befogenheten emellertid uttryckligen även till åtgärder för att begränsa åtkomsten till onlinegränssnitt. I detta sammanhang föreskrivs det också om rätt att vid behov och under vissa förutsättningar identifiera slutanvändare på nätet. Befogenheten att begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt ska komma i sista hand. Kontrollmyndigheten har tillgång till bestämmelser som kompletterar marknadskontrollförordningens befogenheter, vilka gör det möjligt att till exempel registrera ett domännamn i den behöriga myndighetens namn. Ett domännamn kan också raderas och registreras på nytt. Egentliga nya befogenheter kommer att vara möjlighet till bevisprovokation genom köp samt att begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt på motsvarande sätt som i Finland.

De lagstiftningslösningar som vissa andra medlemsstater berett eller redan genomfört i samband med genomförandet av marknadskontrollförordningen beskrivs mer ingående i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter och av vissa andra lagar, som beretts vid arbets- och näringsministeriet.

5 Remissvar

5.1 Remissvar

Det inkom sammanlagt 15 yttranden. Ansvarsområdena för arbetarskyddet vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Regionförvaltningsverket i Östra Finland, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland samt Regionförvaltningsverket i Norra Finland (nedan *arbetarskyddsmyndigheten*) inlämnade ett gemensamt yttrande som de utarbetat tillsammans. I detta avsnitt redogörs för det centrala innehållet i remissvaren. Det har också utarbetats ett sammandrag av remissvaren, som finns på adressen <https://stm.fi/hanke?tunnus=STM033:00/2020>.

Av dem som yttrade sig hade arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, Skatteförvaltningen, KT Kommunarbetsgivarna, Finlands Fackförbunds Centralorganisationer FFC rf (nedan *FFC*) och Finlands Speditions- och logistikförbund rf inget att anmärka på innehållet i förslaget. Arbetarskyddsmyndigheten ansåg att de föreslagna ändringarna i princip

är behövliga, men lyfte fram vissa omständigheter som behöver preciseras. Arbetarskyddsmyndigheten ansåg att utvidgningen av rätten att få uppgifter enligt 4 b § i tillsynslagen till tillsyn över arbetsförhållandena är en behövlig reform som främjar tillsynen, men påpekade att det inte anges desto närmare i propositionen på vilket sätt behoven av uppgifter för tillsynen över arbetsförhållandena har kartlagts närmare. I fråga om beredningen i anslutning till detta kan det konstaterats att saken har behandlats på ett möte hösten 2020 där förutom ministeriernas företrädare även direktörerna för ansvarsområdena för arbetarskyddet samt experter från ansvarsområdena var närvarande.

Enligt arbetarskyddsmyndigheten kräver 50 § i tillsynslagen (polisanmälan och behandling av anmälan) ytterligare klarläggande och befogenhetsavgränsningen måste vara exakt. Av bestämmelsen borde klart framgå att skyldigheterna i 1 och 2 mom. gäller arbetsrelaterad människohandel. Under beredningen har paragrafen kompletterats på det sätt som arbetarskyddsmyndigheten föreslog. Dessutom tog arbetarskyddsmyndigheten upp preciseringar av motiveringen till paragrafen om anmälan samt i fråga om konsekvensbedömningen i anslutning till myndigheternas arbete. Dessa preciseringar har beaktats i propositionen. I arbetarskyddsmyndighetens yttrande lyftes dessutom fram ändringsbehov utanför propositionen, såsom en definition av tröskeln för anmälan i paragrafen om anmälan samt brister som man upptäckt i 4 c § i tillsynslagen. Av tidtabellsorsaker är det inte möjligt att genomföra dessa ändringsförslag i samband med denna propositionshelhet men de föreslagna ändringarna kan bedömas i framtida beredningsarbete.

Justitieministeriet påpekade i sitt yttrande att utkastet till proposition inte beskriver varför det behöver föreskrivas uttryckligen straffrättsliga påföljder för överträdelse av skyldigheter enligt marknadskontrollförordningen. Det borde också redogöras för regleringsalternativen i motiveringen till regeringens proposition. Propositionens motivering har precisats i avsnitt 4.1 (Handlingsalternativen och deras konsekvenser) utifrån de ovannämnda anmärkningarna. Dessutom påpekade justitieministeriet att den föreslagna nationella straffbestämmelsen inte stämmer överens med särskilt ordalydelsen i artikel 4.3 b i förordningen. Straffbestämmelsen har precisats till denna del. Också specialmotiveringen har precisats i anslutning till anmärkningen.

Kommunikationsministeriet hänvisade till artikel 14.4 k i marknadskontrollförordningen, där befogenheterna att vidta åtgärder i samband onlinegränssnitt uppräknas, och konstaterade att den valda linjen att även inkludera befogenhet att radera ett domännamn i befogenheterna borde förtydligas i regeringens proposition. Även justitieministeriet lyfte i sitt yttrande fram synpunkter som gällde användning av det nationella handlingsutrymmet i bestämmelserna om befogenheter i samband med onlinegränssnitt samt motivering av användningen. I propositionens utkastfas utnyttjades som underlag motsvarande befogenhetsbestämmelser i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020), som nyligen trätt i kraft. Strävan har dessutom varit att bereda de befogenheter som föreslås i och med EU:s regelverk så att de i så stor utsträckning som möjligt stämmer överens med motsvarande nationella befogenhetsbestämmelser som samtidigt bereds för andra produktsektorer. Efter prövning som företogs under den fortsatta beredningen konstaterades emellertid att det inte är nödvändigt att föreskriva befogenhet att radera domännamn vid marknadskontrollen av tekniska anordningar. Kommunikationsministeriet föreslog dessutom i sitt yttrande av propositionens motivering borde preciseras med avseende på bland annat teleföretagens tekniska verksamhetsmöjligheter och konsekvenserna av deras användning samt att saken borde behandlas i motiveringen till lagstiftningsordning. De ovan beskrivna omständigheterna som kommunikationsministeriet lyft fram har beaktats och motiveringen har precisats under den fortsatta beredningen.

Diskrimineringsombudsmannen yttrade sig i fråga om anmälningsskyldigheten i 50 § i tillsynslagen och framförde att i en föränderlig omvärld är det synnerligen viktigt att arbetarskyddets

befogenhet att anmäla upptäckt människohandel inte begränsas i onödan. Regeringens proposition borde enligt diskrimineringsombudsmannens åsikt förtydligas så till vida att alla tecken på människohandel som framkommit i arbetarskyddsverksamheten eller som en kund berättat om för arbetarskyddet måste kunna delges polisen. Propositionens specialmotivering har kompletterats till denna del under den fortsatta beredningen.

Finlands näringsliv EK rf (nedan *EK*) ansåg i sitt yttrande att det inte kan betraktas som ändamålsenligt att utnyttja inkomstregistrets uppgifter om övertids- och nattarbetsersättningar som betalats till arbetstagarna till exempel för att inrikta tillsynen över arbetsbelastningen. De företag som anmäler också kompletterande inkomstslag till inkomstregistret, dvs. särskiljer till exempel övertids- och nattersättningar, handlar utöver minimiskyldigheterna. *EK* konstaterade att tillsynen borde riktas till företag och arbetsplatser där det förekommer brister i efterlevnaden av lagstiftningen, och det kan inte anses motiverat att på det sätt som konstateras i specialmotiveringen börja rikta tillsynen systematiskt till företag som har gjort mer omfattande anmälan till inkomstregistret än vad som krävs. Dessa synpunkter har beaktats i motiveringen under den fortsatta beredningen.

FFC tog i sitt yttrande upp ändringsförslag utanför utkastet till proposition, såsom utvidgning av anmälningsskyldigheten enligt 50 § i tillsynslagen till att gälla även ocker och bedrägeri (alla gärningsformer) som är straffbelagda i 36 kap. i strafflagen, behov av att utvidga arbetarskyddsmyndigheternas befogenheter i fall där arbetstagare är underbetalda samt behov av att uppdatera bestämmelserna om arbetarskyddssamarbete. Av tidtabellsorsaker är det inte möjligt att genomföra dessa ändringsförslag i samband med denna propositions helhet och de föreslagna ändringarna kan bedömas i framtida beredningsarbete som gäller tillsynslagen.

Företagarna i Finland ansåg att den tvåstegsmodell enligt 19 b § i tillsynslagen som ingick i utkastet till proposition gick i rätt riktning och att tröskeln för användning av denna befogenhet hade satts på lämplig höjd i motiveringen. Företagarna i Finland lyfte emellertid i sitt yttrande fram bedömningen av 15 § i grundlagen, dvs. begränsningarna i egendomsskyddet i fråga om de befogenheter som hänför sig till onlinegränssnitt. Propositionens motivering som gäller lagstiftningsordning har kompletterats i fråga om egendomsskyddet under den fortsatta beredningen.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto Ficom ry (nedan *FiCom*) konstaterar att alla åtgärder enligt förslaget till 19 b § i tillsynslagen riktar sig ospecificerat till tjänsteleverantörer, varmed i bestämmelsen avses leverantörer av hosting-, internet- och plattformstjänster samt teleföretag eller aktörer som annars svarar för att information publiceras, förmedlas eller läggs ut på nätet. *FiCom* tog upp omständigheter i anslutning till de tekniska möjligheter att begränsa verksamheten som teleföretag har i förhållande till andra tjänsteleverantörer och konstaterade att i propositionen borde åtminstone på exempelnivå preciseras till vilka tjänsteleverantörer å ena sidan de lindrigare befogenheterna enligt 1 mom. och å andra sidan de mer begränsande befogenheterna enligt 2 mom. i första hand borde riktas. Dessutom betonade *FiCom* i sitt yttrande att det är särskilt viktigt att höra teleföretagen vid beredningen av befogenheter som gäller onlinegränssnitt samt vikten av en proportionell bedömning av användningen av befogenheter i samband med onlinegränssnitt i myndigheternas beslutsfattande. Propositionens motivering har preciserats utifrån de ovan beskrivna omständigheterna.

5.2 Utlåtande av rådet för bedömning av lagstiftningen

Rådet för bedömning av lagstiftningen yttrade sig med anledning av utkastet till proposition den 1 april 2021. Enligt utlåtandet ger konsekvensbedömningen en tämligen bra uppfattning om konsekvenserna. Rådet konstaterade att den största bristen och den punkt som behöver utvecklas

mest i utkastet till proposition är den snäva beskrivningen av nuläget. Enligt rådets åsikt är det svårt att utifrån utkastet få någon uppfattning om till exempel arbetarskyddsöverträdelser som gäller saken, nuvarande tillsynsåtgärder, företagens eventuella konkurrensproblem eller brister hos tekniska anordningar i nuläget. I utkastet till proposition borde det dessutom redogöras för vilken konkret nytta arbetstagare och offer för människohandel har av lagändringarna. Propositionens beskrivning av nuläget samt konsekvensbedömning har förtydligats och kompletteras särskilt utifrån dessa anmärkningar.

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

4 b §. Rätt att få uppgifter av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag. I paragrafen föreskrivs det om rätt för arbetarskyddsmyndigheten att få uppgifter av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag. Det inledande stycket i paragrafens 1 mom. föreslås bli utökat med ett omnämmande av att arbetarskyddsmyndigheten ska trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter ha rätt att för att rikta tillsynen eller i ett enskilt tillsynsärende få uppgifter även för tillsynen över arbetsförhållandena vid sidan av tillsynsärendena i det gällande momentet. När arbetarskyddsmyndigheten övervakar arbetsförhållandena övervakar den bland annat att bestämmelserna om konstruktioners säkerhet och sundhet på arbetsplatsen och i arbetsmiljön samt bestämmelserna om säkerheten hos maskiner, arbetsredskap och andra anordningar efterlevs på arbetsplatserna. Till tillsynen över arbetsförhållandena hör dessutom till exempel tillsyn över arbetets fysiska och psykiska belastningsfaktorer.

I tillsynsverksamheten har det framkommit ett behov av att få uppgifter ur inkomstregistret även för tillsynen över arbetsförhållandena. Dessa uppgifter behövs både för att rikta tillsynen och på grund av enskilda tillsynsfall. Uppgifter som fås ur inkomstregistret gör det möjligt att till exempel vid undersökningen av ett olycksfall i arbetet säkerställa korrekt arbetsgivaraktör. Registrets uppgifter om lönebetalning kan i fortsättningen utnyttjas för att utreda och säkerställa existensen av ett anställningsförhållande även vid tillsynen över arbetsförhållandena. Betydelsen av detta har framträtt framför allt till följd av att nya arbetsformer (bl.a. plattformsekonomi, s.k. lättföretagande) blivit vanligare. För inriktad tillsyn över arbetsförhållandena på ett ändamålsenligt sätt vore det med hjälp av inkomstregistrets uppgifter möjligt att på förhand få information om det till exempel över huvud taget finns några arbetstagare på det planerade tillsynsobjektet.

Uppgifter i inkomstregistret om inkomster och andra prestationer samt mottagare och betalare av prestationer är sekretessbelagda med stöd av 2 § i lagen om inkomstdatasystemet. I övrigt tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*) på inkomstdatasystemet och offentligheten för uppgifterna i det. Av offentlighetslagens sekretessgrunder är i synnerhet 24 § 1 mom. 3 punkten väsentlig med tanke på uppgifter i inkomstregistret. Enligt den är, om inte något annat föreskrivs särskilt, handlingar som innehåller uppgifter om en persons årsinkomster eller totala förmögenhet eller inkomster och förmögenhet som ligger till grund för stöd eller förmåner eller som annars beskriver hans ekonomiska ställning sekretessbelagda. Utlämnandet av uppgifter ur inkomstregistret är i enlighet med lagen om inkomstdatasystemet begränsat till de ändamål som anges i 13 i den lagen. För närvarande motsvarar ändamålen med inkomstregistrets uppgifter inom tillsynen över arbetarskyddet innehållet i 4 b § 1 mom. i den gällande tillsynslagen. För att det inom tillsynen över arbetarskyddet ska vara möjligt att utnyttja uppgifter i inkomstregistret även för tillsynen över arbetsförhållandena förutsätts det att även tillsyn över arbetsförhållandena nämns uttryckligen i det inledande stycket i 4 b § 1 mom. i tillsynslagen utöver de nuvarande tillsynsärendena.

Redan i nuläget är de uppgifter som fås med stöd av 1 mom. begränsade till uppgifter som är nödvändiga för tillsynen. Detta ska naturligtvis vara fallet också i fråga om uppgifter som begärs för tillsynen över arbetsförhållandena. Vad som är nödvändiga uppgifter begränsas via lagstiftningen om tillsynsuppgifterna innehåll, dvs. enligt vilka omständigheter arbetarskyddsmyndigheten övervakar och vilka uppgifter arbetarskyddsmyndigheten behöver av en annan myndighet för att tillsynsuppgifterna ska kunna utföras effektivt och faktabaserat. Vad som är nödvändiga uppgifter varierar beroende på tillsynsuppgift och enligt huruvida en uppgift begärs för att rikta tillsynen eller för att utreda ett enskilt fall. Uppgifter som fått av en annan myndighet kan utnyttjas särskilt som referensdata eller kompletterande uppgifter till de uppgifter som fås av arbetsgivaren.

Behandlingen av personuppgifter enligt paragrafen baserar sig på artikel 6.1 c (behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (nedan *allmänna dataskyddsförordningen*). Behandlingen av personuppgifter baserar sig på den lagstadgade tillsynsuppgift och tillsynsskyldighet som ankommer på arbetarskyddsmyndigheten med stöd av flera olika författningar som gäller arbetslivet. Enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen ska den lagstiftning som innehåller den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Genom tillsynslagens bestämmelser om behandling av personuppgifter genomförs det allmännas skyldighet att sörja för skyddet av arbetskraften enligt 18 § i grundlagen och lagen uppfyller ett mål av allmänt intresse.

I 1 mom. 2 punkten ändras den föråldrade hänvisningen till arbetslöshetsförsäkringsfonden till en hänvisning till Sysselsättningsfonden. Arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden gick samman till Sysselsättningsfonden den 1 januari 2019. Den föreslagna ändringen är teknisk.

4 d §. Rätt att lämna ut uppgifter till myndigheter och till andra som sköter offentliga uppdrag. I 1 mom. 2 punkten ändras den föråldrade hänvisningen till arbetslöshetsförsäkringsfonden till en hänvisning till Sysselsättningsfonden. Arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden gick samman till Sysselsättningsfonden den 1 januari 2019. Den föreslagna ändringen är teknisk.

19 §. Återkallelse från marknaden och tagande ur bruk av tekniska anordningar. Paragrafen gäller ministeriets befogenhet att genom sitt beslut ålägga en tillverkare, importör eller försäljare av en teknisk anordning eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas att återkalla den från marknaden eller, om anordningen överlåtit för att användas, att vidta behövliga åtgärder för att ta den ur bruk.

För att göra det möjligt att övervaka iakttagandet av skyldigheterna enligt artikel 4.3 i marknadskontrollförordningen för de ekonomiska aktörerna föreslås det att till paragrafen fogas en ny mening, enligt vilken ministeriet kan meddela ett förpliktande beslut som avses i paragrafen även så att det gäller en annan fysisk eller juridisk person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av produkter, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem. Med en sådan aktör avses i artikel 4.2 c och d i marknadskontrollförordningen nämnda ekonomiska aktörer, som är en tillverkares representant samt en leverantör av distributionstjänster som är etablerad i unionen när ingen annan av de ekonomiska aktörer (tillverkare, importör och representant) som avses i artikel 4.2 är etablerad i unionen. Det bör emellertid påpekas att ett

förpliktande beslut kan riktas till ovannämnda aktörer endast i fråga om tillsyn över de produktsektorer som avses i artikel 4.5 i marknadskontrollförordningen. Till dessa räknas personlig skyddsutrustning samt maskiner när det gäller tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk.

Genom den föreslagna ändringen utvidgas kretsen av dem som berörs av befogenheten enligt paragrafen så att den motsvarar begreppet ekonomisk aktör enligt marknadskontrollförordningen. Ovannämnda ekonomiska aktörer och tillämpningen av artikel 4 i marknadskontrollförordningen på dem behandlas mer ingående i avsnitt 2.3 i denna proposition.

19 a §. Förstöring av tekniska anordningar. Paragrafen gäller befogenhet för ministeriet att ålägga tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas att förstöra en anordning som innehas av eller har returnerats till denne, om de förbud och ålägganden som avses i 18 eller 19 § inte kan anses tillräckliga och den tekniska anordningen kan medföra allvarlig risk för människor eller egendom. Om det inte ändamålsenligt att förstöra den tekniska anordningen, kan ministeriet bestämma att den ska göras obrukbar eller besluta om andra motsvarande förfaranden.

För att göra det möjligt att övervaka efterlevnaden av skyldigheterna enligt artikel 4.3 i marknadskontrollförordningen för de ekonomiska aktörerna föreslås det att paragrafen utökas med en ny mening, enligt vilken ministeriet även kan meddela ett förpliktande beslut som avses i denna paragraf så att det gäller en annan fysisk person eller juridisk person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av produkter, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem. Med en sådan aktör avses ekonomiska aktörer som nämns i artikel 4.2 c och d i marknadskontrollförordningen och som är en tillverkares representant samt en leverantör av distributionstjänster som är etablerad i unionen när ingen annan av de ekonomiska aktörer (tillverkare, importör och representant) som avses i artikel 4.2 är etablerad i unionen. Det bör emellertid påpekas att ett förpliktande beslut kan riktas till ovannämnda aktörer endast i fråga om tillsyn över de produktsektorer som avses i artikel 4.5 i marknadskontrollförordningen. Till dessa räknas personlig skyddsutrustning samt maskiner när det gäller tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk.

Genom den föreslagna ändringen utvidgas kretsen av dem som berörs av befogenheten enligt paragrafen så att den motsvarar begreppet ekonomisk aktör enligt marknadskontrollförordningen. Ovannämnda ekonomiska aktörer och tillämpningen av artikel 4 i marknadskontrollförordningen på dem behandlas mer ingående i avsnitt 2.3 i denna proposition.

Dessutom ändras den finskspråkiga paragrafen så att omnämmandet av allvarlig ”vaara” i den första meningen ändras till allvarlig ”riski” för att förenhetliga begreppen. Det svenskspråkiga begreppet ”risk” ändras inte.

19 b §. Befogenheter i samband med onlinegränssnitt. Den föreslagna paragrafen är ny. I paragrafen föreskrivs det om ministeriets befogenheter i samband med onlinegränssnitt. Bestämelsen baserar sig på artikel 14.4 k i marknadskontrollförordningen.

I 1 mom. föreskrivs det om rätt för ministeriet att genom sitt beslut ålägga tjänsteleverantören att avlägsna innehåll som hänvisar till en teknisk anordning från sin webbplats eller något annat motsvarande *onlinegränssnitt* som avses i artikel 3.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 eller att visa slutanvändarna en tydlig varning när de använder onlinegränssnittet. I 2 mom. föreskrivs det om en befogenhet som kan utnyttjas först när ett åläggande som avses i 1 mom. inte har

iakttagits. Då kan ministeriet ålägga tjänsteleverantören att begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt. Befogenheterna enligt paragrafen bildar en tvåstegshelhet på det sätt som beskrivs ovan. Ministeriet ska alltså först utnyttja befogenheterna enligt 1 mom. för att undanröja den allvarliga risken. Först därefter är det möjligt att ty sig till den strängare befogenheten enligt 2 mom.

Befogenheter i samband med onlinegränssnitt har i marknadskontrollförordningen angetts som metoder som kommer i sista hand i en situation där inga andra metoder står till buds för att undvika en allvarlig risk. Det föreslås att tröskeln för att använda befogenheterna sätts relativt högt. Förutsättningen för att använda befogenheterna enligt momentet är för det första att det är fråga om innehåll där det hänvisas till tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk som medför allvarlig risk för hälsa, säkerhet eller egendom. Som en produkt som medför allvarlig risk kan betraktas till exempel en sådan teknisk anordning vars användning kan orsaka slutanvändaren allvarlig skada eller rentav döden. När det gäller maskiner kan allvarlig risk förekomma i en situation där säkerhetsanordningar saknas eller säkerhetsanordningarna inte fungerar som avsett. I fråga om personlig skyddsutrustning är allvarlig risk i allmänhet förknippad med att den personliga skyddsutrustningen inte skyddar som avsett. Detta gäller i synnerhet personlig skyddsutrustning som är avsedd att skydda mot risker som har allvarliga följder såsom död eller bestående men för hälsan (bl.a. andningsskydd, säkerhetsbälten som förhindrar fall osv.). Det ska dessutom vara nödvändigt att använda befogenheten i fråga för att undanröja den allvarliga risken, dvs. en förutsättning för att använda befogenheten är att inga andra effektiva metoder står till buds. Det kan alltså bli aktuellt att använda befogenheten i en situation där en ekonomisk aktör inte går med att agera på det sätt som förutsätts i de ålägganden som ministeriet meddelat i första hand, såsom förbud mot att överlåta samt skyldighet att dra tillbaka en produkt. Om en allvarlig risk kan undanröjas på ett ändamålsenligt sätt med metoder som ingriper mindre i den ekonomiska aktörens verksamhetsförutsättningar, finns det ingen grund för att använda de befogenheter som föreskrivs i paragrafen.

Med tjänsteleverantörer avses i bestämmelsen leverantörer av hosting-, internet- och plattformstjänster samt teleföretag eller aktörer som annars svarar för att information publiceras, förmedlas eller läggs ut på nätet. Utgångspunkt i bestämmelsen är att ett förpliktade beslut kan riktas till aktörer som har faktisk möjlighet att använda de metoder som nämns i bestämmelsen, varför det inte är ändamålsenligt att uttömmande ange de tjänsteleverantörer som kommer på fråga (på motsvarande sätt RP 54/2019, se s. 52). Ministeriet ska i princip sträva efter att beslutet riktas till den aktör som de facto förvaltar det innehåll som gäller en teknisk anordning som medför en allvarlig risk eftersom den inte överensstämmer med de angivna kraven. Befogenheterna enligt 1 mom. ska i princip riktas till exempelvis leverantörer av plattformstjänster eller innehållskällan. Skyldigheten att visa slutanvändaren en varning kan i praktiken riktas till den faktiska tjänsteleverantören i dennes serversystem eller i slutanvändarens applikation. Det teleföretag som förmedlar informationen kan i princip inte ta bort enstaka datainnehåll från till exempel en internetsida, utan endast förhindra åtkomst till hela webbplatsen. På grund av det ovan beskrivna borde beslutet sålunda i första hand riktas till leverantören av informationssamhällets tjänster och först i sista hand till teleföretaget (på motsvarande sätt RP 98/2020, se s. 297).

Onlinegränssnitt definieras i artikel 3.15 i marknadskontrollförordningen. Med onlinegränssnitt avses programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som drivs av en ekonomisk aktör eller för dennes räkning och som tjänar till att ge slutanvändarna tillgång till den ekonomiska aktörens produkter. Befogenheten omfattar alltså även andra onlinegränssnitt än webbplatser, såsom mobilapplikationer.

Marknadskontrollförordningen ger medlemsländerna handlingsutrymme beträffande huruvida befogenheterna i samband med onlinegränssnitt utövas av tillsynsmyndigheten eller till exempel en domstol på myndighetens ansökan. För att säkerställa möjlighet till snabb reaktion och effektivitet föreslås det att tillsynsmyndigheten ska besluta om användning av befogenheten. Enligt 2 mom. kan ministeriet också meddela ett interimistiskt beslut som gäller tills ärendet är slutligt avgjort. Ministeriet ska avgöra ärendet skyndsamt.

I 3 mom. föreskrivs det om ministeriets skyldighet att ge mottagaren av beslutet samt den behöriga ekonomiska aktören tillfälle att bli hörd innan ett beslut enligt 1 eller 2 mom. meddelas, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendet brådskande natur nödvändigtvis kräver.

20 §. Information och hot. I 1 och 2 mom. företags språkliga korrigeringar.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket ministeriet får i ett beslut som avses i 4 kap. i tillsynslagen bestämma att beslutet ska iakttas trots att det har överklagats. I tillsynsverksamheten har det framkommit fall där en bestämmelse liknande den föreslagna har ansetts nödvändig. När det handlar om en teknisk anordning som befunnits synnerligen farlig är det nödvändigt att ett förbud mot att överlåta anordningen samt en skyldighet att dra tillbaka den iakttas omedelbart.

Den gällande paragrafens 3 mom. blir 4 mom.

21 a §. Rätt att skaffa tekniska anordningar under annan identitet för att undersöka dem. Den föreslagna paragrafen är ny. I paragrafen föreskrivs det om rätt för ministeriet och regionförvaltningsverket att skaffa tekniska anordningar under annan identitet. Bestämmelsen baserar sig på artikel 14.4 j i marknadskontrollförordningen, enligt vilken de behöriga myndigheterna ska ha befogenhet att köpa varuprover, inbegripet under fingerad identitet, och att inspektera varuproverna. Enligt 1 mom. har regionförvaltningsverket och ministeriet rätt att i undersökningssyfte skaffa en teknisk anordning under annan identitet om det är nödvändigt för tillsynen över den tekniska anordningens överensstämmelse med kraven. Bestämmelserna i 21 § 2 mom. om ersättande av kostnader blir tillämpliga också i situationer där en teknisk anordning har tagits för undersökning under annan identitet. I 2 mom. föreskrivs det att den behöriga ekonomiska aktören samt den personuppgiftsansvarige som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (nedan *allmän dataskyddsförordning*) ska underrättas om användningen av annan identitet så snart det är möjligt utan att syftet med användningen av annan identitet äventyras.

Det kan vara nödvändigt att använda en annan identitet särskilt när tekniska anordningar skaffas via nätet, eftersom anskaffningar via nätet ofta förutsätter att personuppgifter matas in och vissa produkter kan vara tillgängliga endast via nätet. Det kan också vara nödvändigt att använda en annan identitet i en situation där en ekonomisk aktör inte går med på att leverera en produkt när myndigheten begär det. Det kan hända att syftet med myndighetstillsynen inte nås om man uppträder som myndighet vid köptillfället. Det kan inte heller betraktas som ändamålsenligt att personer som fungerar som marknadskontrollmyndighet ska använda sina egna personuppgifter när produktprover skaffas.

Tillsynsmyndighetens befogenheter är begränsade till utförandet av vanliga civilrättsliga rättshandlingar. Användningen av en annan identitet motsvarar alltså till sin omfattning inte exempelvis polisens befogenheter i samband med användningen av en annan identitet. Med stöd av bestämmelsen ska det när en teknisk anordning anskaffas vara möjligt att använda till exempel

ett e-postkonto som skapats för ändamålet. I detta sammanhang föreskrivs det däremot inte om rätt att få tillgång till falska dokument som tillverkats för ändamålet (personbeteckning, kreditkort osv.). Detta begränsar i praktiken användningen av en annan identitet i många situationer. Att ge tillsynsmyndigheten en sådan möjlighet vore en principiellt betydande förändring jämfört med nuläget och skulle i praktiken kräva en mer omfattande översyn av lagstiftningen, så en sådan reform är inte möjlig i detta sammanhang.

I praktiken behandlar en personuppgiftsansvarig som avses i artikel 4.7 i allmänna dataskyddsförordningen de uppgifter som ministeriet använder för att skaffa en teknisk anordning som personuppgifter. För att säkerställa att den personuppgiftsansvarige får en korrekt bild av innehållet i uppgifterna i registret, ska den behöriga myndigheten enligt förslaget vara skyldig att underrätta den personuppgiftsansvarige om användningen av en annan identitet så snart det möjligt utan att syftet med användningen av en annan identitet äventyras. Detta betraktas som ändamålsenligt också med avseende på en öppen förvaltning och tillförlitlig myndighetsverksamhet. Eftersom det är möjligt att någon annan den ekonomiska aktör som varit part i avtalet är personuppgiftsansvarig, till exempel tillverkaren eller importören av den tekniska anordningen, föreskrivs det särskilt i momentet om skyldighet att underrätta även den ekonomiska aktören i fråga om användningen av en annan identitet.

Innehållet i 4 mom. motsvarar 2 mom. i den gällande paragrafen.

44 §. Sökande av ändring i beslut av arbetarskyddsmyndigheten. I paragrafen föreskrivs det om sökande av ändring i beslut som meddelats med stöd av tillsynslagen. I den första och andra meningen i 1 mom. i den gällande paragrafen hänvisas det i fråga om sökande av ändring till förvaltningsprocesslagen, som har upphävts genom lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Lagen i fråga har varit i kraft från och med den 1 januari 2020.

I förvaltningsprocesslagen var utgångspunkten att förvaltningsdomstolens beslut fick överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd. Numera är huvudregeln enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden att förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Det föreslås att 1 mom. ändras så att den första och andra meningen i momentet, där det hänvisas till förvaltningsprocesslagen, ersätts med en bestämmelse enligt vilken bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelsen i fråga täcker sökande av ändring både i arbetarskyddsmyndighetens förvaltningsbeslut i förvaltningsdomstol och i förvaltningsdomstolens beslut i högsta förvaltningsdomstolen. Eftersom bestämmelserna om besvärstillstånd i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska iakttas vid besvär över förvaltningsdomstolens alla beslut som gäller beslut enligt tillsynslagen, stryks i 1 mom. i den gällande paragrafen förteckningen över de beslut enligt tillsynslagen beträffande vilka det hänvisas till den upphävda förvaltningsprocesslagen.

I 2 mom. stryks den sista meningen som onödig, enligt vilken besvär över beslut av förvaltningsdomstolen får anföras även av den arbetarskyddsmyndighet som fattat det beslut som besvären avser. I lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som tillämpas som allmän lag, är utgångspunkten att den förvaltningsmyndighet som fattat det ursprungliga beslutet har rätt att överklaga beslut som förvaltningsdomstolen fattat som första instans och genom vilket myndighetens förvaltningsbeslut har upphävts eller ändrats. Till denna del behöver det alltså inte längre föreskrivas särskilt om myndighetens besvärsmätt. Det är fråga om en teknisk ändring.

RP 94/2021 rd

Paragrafens 3 mom. ändras så att i samband med den gällande bestämmelsen om besvärshänsyn tillfogas ett omnämmande av att i ett interimistiskt beslut enligt 19 b § 3 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

Paragrafens 4 mom. motsvarar den gällande lagen.

48 §. Skyldighet att göra förhandsanmälan. Paragrafen gäller skyldighet för arbetsgivaren eller någon annan som ansvarar för verksamheten att till arbetarskyddsmyndigheten lämna en anmälan om asbestarbete, annat än tillfälligt byggnadsarbete och annat motsvarande arbete som orsakar särskilda risker för olycksfall eller olägenheter för hälsan samt arbetets art och hur länge arbetet pågår.

Det föreslås att paragrafen ändras så att den utökas med ett nytt 2 mom., där det föreskrivs om personuppgifter om arbetstagarnas hälsotillstånd som ska ingå i förhandsanmälan om asbestrivningsarbete. Sådana uppgifter är hur arbetstagarnas hälsa lämpar sig för asbestarbete samt datum för arbetstagarens senaste hälsoundersökning och information om giltighetstiden för undersökningen. För närvarande föreskrivs det om ovannämnda omständigheter i 9 § 2 mom. i statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten (798/2015, nedan *asbestförordningen*). Hälsomässigt lämplig att utföra asbestarbete är en person vars lämplighet för arbetet har undersökts i enlighet med statsrådets förordning om hälsoundersökningar i arbete som medför särskild fara för ohälsa (1485/2001).

Vid anmälan av uppgifter om arbetstagarnas hälsotillstånd till arbetarskyddsmyndigheten är det fråga om behandling av särskilda kategorier av personuppgifter (känsliga personuppgifter) enligt artikel 9 i allmänna dataskyddsförordningen. Enligt grundlagsutskottets utlåtandep Praxis ska det i princip föreskrivs i lag om behandling av känsliga personuppgifter. Eftersom den nuvarande författningsnivån inte är tillräcklig för behandling av personuppgifter som gäller arbetstagarnas hälsotillstånd, måste bestämmelserna om innehållet i förhandsanmälan om asbestarbete lyftas upp på lagnivå.

Ändringen genomförs så att det innehåll som gäller förhandsanmälan i asbestförordningens paragraf blir nytt 2 mom. i 48 § i tillsynslagen till den del det är fråga om behandling av uppgifter om arbetstagarens hälsotillstånd enligt 9 § 2 mom. 5 punkten i asbestförordningen. För tydlighetens skull föreskrivs det i fortsättningen i 48 § 2 mom. i tillsynslagen även om anmälan av uppgifter enligt 9 § 2 mom. 4 punkten i förordningen (arbetstagarnas namn). Andra uppgifter som ska ingå i förhandsanmälan anges på nuvarande sätt i 9 § 2 mom. i asbestförordningen. Det är fråga om en lagteknisk ändring och kraven på innehåll i förhandsanmälan om asbestrivningsarbete förblir oförändrade i sak.

Den ovan beskrivna behandlingen av personuppgifter baserar sig på artikel 6.1 c (behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige) i dataskyddsförordningen samt i fråga om uppgifter om arbetstagarens hälsotillstånd på artikel 9.2 b (behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige eller den registrerade ska kunna fullgöra sina skyldigheter och utöva sina särskilda rättigheter inom arbetsrätten och på områdena social trygghet och socialt skydd, i den omfattning detta är tillåtet enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller ett kollektivavtal som antagits med stöd av medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder som säkerställer den registrerades grundläggande rättigheter och intressen fastställs) i den förordningen. Tillämpligt blir 6 § 2 mom. i dataskyddslagen (1050/2018), där det föreskrivs om åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter. Skyddsåtgärder utgör dessutom de för tjänstemännen förpliktande bestämmelserna i offentlighetslagen och lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen

RP 94/2021 rd

(906/2019). När en enskild arbetsgivare behandlar arbetstagarnas personuppgifter blir dessutom lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) tillämplig.

Den gällande paragrafens 2 mom. blir 1 mom. och motsvarar den gällande lagen.

50 §. Polisanmälan och behandling av anmälan. I 1 mom. föreskrivs det om skyldighet för arbetarskyddsmyndigheten att anmäla ett misstänkt brott för förundersökning. Anmälan ska göras om det finns sannolika skäl att misstänka att någon har begått en gärning som är straffbar enligt en lag som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn eller enligt 44 kap. 1 § 1 mom. 8–10 punkten i strafflagen eller 47 kap. i den lagen.

Det föreslås att momentet utökas med hänvisningar till 25 kap. 3 och 3 a § samt 44 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i strafflagen. I fortsättningen ska arbetarskyddsmyndigheten vara skyldig att polisanmäla även misstänkt människohandel och grov människohandel samt överträdelse av EU:s kemikaliesäkerhetsbestämmelser som gäller arbetstagarnas hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.

Dessutom föreslås det att 1 mom. utökas med en mening enligt vilken arbetarskyddsmyndighetens anmälningsskyldighet enligt det aktuella momentet i fråga om de gärningar som avses i 25 kap. 3 och 3 a § samt 44 kap. 1 § 1 mom. 3 och 9 punkten i strafflagen gäller bara sådana gärningar där man har handlat i strid med minimivillkoren för anställningsförhållandet eller bestämmelser som gäller säkerheten och hälsan i arbetet, eller där det är fråga om en teknisk anordning som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn. Preciseringsbehövs eftersom arbetarskyddsmyndighetens tillsynsverksamhet och tillsynsbefogenhet är begränsad till tillsyn över att bestämmelserna om arbetarskydd och annan arbetslagstiftning efterlevs. Strafflagens bestämmelser om människohandel och grov människohandel gäller också andra former av människohandel än människohandel som hänför sig till utnyttjande av arbetskraft. Också rekvisiten enligt 44 kap. 1 § 3 och 9 punkten i strafflagen (hälsobrott) täcker sådana förfaranden där det inte är fråga om verksamhet i strid med lagstiftning som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn. De minimivillkor för anställningsförhållandet som nämns i momentet baserar sig på arbetslivslagar, såsom arbetsavtalslagen (55/2001), arbetstidslagen (605/1996) och semesterlagen (162/2005) samt ett allmänt bindande kollektivavtal för branschen.

Trots att den lagstadgade anmälningsskyldigheten är begränsad på ovannämnt sätt, begränsar regleringen inte myndighetens möjlighet att informera förundersökningsmyndigheten om till exempel sådana tecken på människohandel som framkommit i samband med tillsynsverksamheten och som tyder på även annan människohandel än sådan som hänför sig enbart till utnyttjandet av arbetskraft.

Den första meningen i 2 mom. preciseras genom att till den fogas ett omnämnande av att arbetarskyddsmyndigheten ska beredas tillfälle att bli hörd uttryckligen vid förundersökningen av en i 1 mom. avsedd gärning som omfattas av anmälningsskyldighet. Detsamma gäller också åklagarens skyldighet att bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Momentet behöver preciseras för att arbetarskyddsmyndigheten även i fortsättningen ska höras under straffprocessen endast i fråga om sådana gärningar som har anknytning till sådan verksamhet i strid med lagstiftningen som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn.

I paragrafens 3 mom. föreslås inga ändringar.

6.2 Lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav

2 §. Tillämpningsområde. Enligt 1 mom. i den gällande paragrafen tillämpas lagen på tillverkare, importörer, säljare och andra personer som i väsentlig omfattning i Finland på marknaden släpper ut tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk eller överlåter sådana för användning. Momentet utökas med en hänvisning enligt vilken lagen förutom på ovannämnda aktörer även tillämpas på andra personer som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning, tillhandahållande på marknaden eller ibruktagande av tekniska anordningar. Sådana aktörer är till exempel leverantörer av distributionstjänster enligt marknadskontrollförordningen. Definitionen motsvarar definitionen av ekonomisk aktör enligt artikel 3.12 i marknadskontrollförordningen. Till följd av ändringen motsvarar anordningslagens tillämpningsområde den grupp av ekonomiska aktörer som omfattas av marknadskontrollförordningen.

Inga ändringar föreslås i 2 mom.

3 §. Förhållande till annan lagstiftning. Paragrafen utökas med ett nytt 2 mom., enligt vilket det förutom i anordningslagen finns bestämmelser om skyldigheterna för tillverkare, importörer, representanter för tillverkare och leverantörer av distributionstjänster i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011, nedan *marknadskontrollförordningen*.

Med tillverkares representant avses enligt marknadskontrollförordningens definitionsbestämmelse en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som enligt skriftlig fullmakt från en tillverkare har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter, med beaktande av den sistnämndas skyldigheter enligt tillämplig harmoniserad unionslagstiftning eller kraven i denna förordning. Med leverantör av distributionstjänster avses enligt marknadskontrollförordningens definitionsbestämmelse en fysisk eller juridisk person som i samband med kommersiell verksamhet erbjuder minst två av tjänsterna magasinering, paketering, adressering och avsändning, utan att ha äganderätt till de varor som berörs. Enligt förordningens definition avses med distributionstjänster inte posttjänster enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG (det s.k. posttjänstdirektivet) eller postleveranstjänster enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/644 (den s.k. paketförordningen).

I artikel 4.3 i marknadskontrollförordningen föreskrivs det om skyldigheter för de ekonomiska aktörer som räknas upp i artikel 4.2. Till dem räknas också i enlighet med punkt 2 leverantör av distributionstjänster, som är ansvarig i sista hand. Leverantören av distributionstjänster är en ny ansvarig aktör i marknadskontrollregleringen på såväl unionsnivå som nationell nivå, vars ansvar enligt förordningen kan komma på fråga endast i situationer där ingen annan av de ekonomiska aktörer som avses i artikel 4.2 (tillverkare, importör eller tillverkarens representant) är etablerad i unionen. Härigenom försöker man säkerställa att det alltid finns någon aktör i unionen som svarar för de uppgifter som ankommer på ekonomiska aktörer som räknas upp i artikel 4.3. Ovannämnda ekonomiska aktörer och tillämpningen av artikel 4 i marknadskontrollförordningen med avseende på dessa aktörer behandlas mer ingående i avsnitt 2.3 i denna proposition.

Den gällande paragrafens 2 mom. blir 3 mom.

12 §. Tillsyn. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den bättre motsvarar paragrafens nuvarande innehåll genom att orden ”över efterlevnaden av lagen” stryks i rubriken. I paragrafen föreskrivs det numera om tillsyn över efterlevnaden av inte bara anordningslagen utan också EU:s regelverk.

Det föreslås att 1 mom. ändras så att det utökas med en hänvisning till kapitel II i marknadskontrollförordningen. Kapitel II i marknadskontrollförordningen innehåller bestämmelser om uppgifter för ekonomiska aktörer.

Paragrafens 2 mom. innehåller hänvisningar till de författningar och rättsakter där det föreskrivs om tillsyn över överensstämmelse med kraven. Momentet utökas med en hänvisning till marknadskontrollförordningen.

I paragrafens 3 mom. föreslås inga ändringar.

13 §. Straffbestämmelse. Paragrafen innehåller en straffbestämmelse om förseelse i fråga om anordningars säkerhet. Den gällande paragrafens 1 mom. innehåller straffbarhet för överträdelse av anordningslagens bestämmelser medan 2 mom. gäller straffbarhet för överträdelse av bestämmelser i förordningarna om personlig skyddsutrustning och om linbaneanläggningar. Det föreslås att paragrafen ändras så att den utökas med ett nytt 3 mom., vars bestämmelser gäller straffbarhet för försummelse av skyldigheterna i artikel 4.3 a–d i marknadskontrollförordningen. Tillämpningsområdet för artikel 4 i marknadskontrollförordningen omfattar också maskiner och personlig skyddsutrustning som används i arbete, och bestämmelser om deras överensstämmelse med kraven finns i maskindirektivet och förordningen om personlig skyddsutrustning. Artikel 41 i EU:s marknadskontrollförordning förutsätter att det fastställs sanktioner för överträdelser vilka ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Överträdelse av ekonomiska aktörers vissa skyldigheter enligt artikel 4 i förordningen kan leda till bötesstraff.

Det föreslagna 3 mom. gäller försummelse av de skyldigheter som ålagts tillverkare, importörer, tillverkares representanter och leverantörer av distributionstjänster i artikel 4.3 a–d i marknadskontrollförordningen. Ett undantag från kretsen av ovannämnda förpliktade aktörer är förslaget till 3 mom. 1 punkten, där straffbarheten för försummelse begränsas till en tillverkares representant och en leverantör av distributionstjänster. Detta är en följd av att försummelse av skyldigheten enligt artikel 4.3 a att kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation har upprättats redan för närvarande är straffbelagd för tillverkarens och importörens del i 13 § 1 mom. 1 och 4 punkten samt 2 mom. 1 och 5 punkten i anordningslagen.

I förslaget till 3 mom. 1 punkten straffbeläggs försummelse av att kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse och tekniska dokumentation har upprättats. I 2 punkten straffbeläggs försummelse av skyldigheten att hålla försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgänglig för marknadskontrollmyndigheten under den period som krävs i lagstiftningen samt säkerställa att marknadskontrollmyndigheten på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. Bestämmelser om skyldigheterna i 1 och 2 punkten i det föreslagna momentet ingår i artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen. I 3 punkten straffbeläggs försummelse att på en motiverad begäran från marknadskontrollmyndigheten ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av den myndigheten. Bestämmelser om detta finns i artikel 4.3 b i marknadskontrollförordningen. I 4 punkten straffbeläggs försummelse att informera marknadskontrollmyndigheten om en produkt som utgör en risk. Bestämmelserna om detta finns i artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen. I 5 punkten straffbeläggs försummelse att se till att nödvändiga korrigerande åtgärder vidtas omedelbart för att avhjälpa fall av bristande överensstämmelse med de krav som fastställts för produkten i fråga eller, om detta inte är

RP 94/2021 rd

möjligt, minska de risker som produkten medför. Bestämmelser om detta finns i artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen.

I fråga om de tillvägagångssätt som avses i 3 mom. förutsätts uppsåt eller grov oaktsamhet. Förutsättningen för gällande förseelse i fråga om anordningars säkerhet är uppsåt eller grov oaktsamhet. Enligt 3 kap. 5 § i strafflagen förutsätts uppsåt eller oaktsamhet för straffansvar. Enligt bestämmelsen i fråga är, om inte något annat föreskrivs, en gärning som avses i strafflagen straffbar endast när den begås uppsåtligen. Detta gäller också en gärning som är straffbar enligt en lag utanför strafflagen, om det föreskrivna strängaste straffet för gärningen är fängelse i mer än sex månader eller om straffbestämmelsen har utfärdats efter ikraftträdandet av strafflagen. Om avsikten är att en gärning ska vara straffbar även när den begåtts av oaktsamhet, måste det föreskrivas uttryckligen om detta. I 3 kap. 7 § i strafflagen definieras oaktsamhet och grov oaktsamhet. En gärningsmans förfarande är oaktsamt, om gärningsmannen åsidosätter den aktsamhetsplikt som han eller hon under de rådande omständigheterna har, trots att han eller hon hade kunnat rätta sig efter den. Frågan om oaktsamheten ska anses vara grov avgörs utifrån en helhetsbedömning. Vid bedömningen ska beaktas hur betydande den åsidosatta aktsamhetsplikten är, hur viktiga de äventyrade intressena och hur sannolik kränkningen är, hur medveten gärningsmannen är om att han eller hon tar en risk samt övriga omständigheter som har samband med gärningen och gärningsmannen.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis ansett att straffbeläggande av oaktsamhet är av betydelse med avseende på såväl den straffrättsliga legalitetsprincipen som det proportionalitetskrav som ingår i de grundläggande fri- och rättigheterna. Om andra än uppsåtliga gärningar behöver straffbeläggas, ska utgångspunkten vara att grov oaktsamhet förutsätts. Det föreslås att denna grad av tillräknande ska förutsättas vid sidan av uppsåt i fråga om de förfaranden som ingår i paragrafens nya 3 mom. De försummelser av skyldigheter som sanktionsbeläggs i den föreslagna lagen ska gälla den som är tillverkare, importör, tillverkarens representant eller leverantör av distributionstjänster i fråga om maskiner eller personlig skyddsutrustning. Av dessa aktörer kan förutsätts specialkompetens och noggrannhet för att garantera att det säkerställs att tekniska anordningar är säkra. De skyldigheter som åläggs dessa aktörer i förordningen gäller säkerställande av att maskiner och personlig skyddsutrustning avsedda för arbetsbruk är säkra och förebyggande av risker. Av denna orsak ska det vara straffbart att försumma skyldigheterna enligt artikel 4 i förordningen inte bara är det görs uppsåtligen utan också av grov oaktsamhet. Den föreslagna nivån för tillräknande stämmer överens med de nuvarande bestämmelserna om förseelse i fråga om anordningars säkerhet.

I fråga om förslaget till 3 mom. bör det påpekas att det ska i enlighet med artikel 4.5 i marknadskontrollförordningen tillämpas endast i fråga om personlig skyddsutrustning och maskiner. Tekniska anordningar enligt EU:s förordning om linebaneanläggningar stannar enligt artikel 4.5 i marknadskontrollförordningen utanför tillämpningsområdet för artikel 4, och ekonomiska aktörers uppgifter enligt artikel 4.3 i marknadskontrollförordningen eller påföljderna av överträdelse av dem blir då inte tillämpliga.

Den föreslagna bestämmelsen förenlig med den påföljdsreglering som föreslås i lagen om personlig skyddsutrustning som är avsedd att användas av konsumenter (218/2018) samt med den påföljdsreglering som föreslås för vissa andra nationella produktsektorer enligt artikel 4.5 i marknadskontrollförordningen.

Hänvisningen till strafflagen i den gällande paragrafens 3 mom. blir 4 mom. Inga ändringar föreslås i det momentet.

6.3 Lagen om inkomstdatasystemet

13 §. *Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet.* Det föreslås att 1 mom. 21 punkten ändras så att i fortsättningen får inkomstregisterenheten förmedla och lämna ut uppgifter ur inkomstregistret till arbetarskyddsmyndigheten även för tillsynen över arbetsförhållandena utöver de tillsynsärenden som för närvarande ingår i den gällande bestämmelsen. Den ändring som föreslås i bestämmelsen stämmer överens med den ändring som i denna proposition föreslås i 4 b § 1 mom. i tillsynslagen. Ändamålet med inkomstregistrets uppgifter motsvarar på nuvarande sätt 4 b § 1 mom. i tillsynslagen.

Enligt den gällande lagen lämnas uppgifter ut för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft, över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och över anlitandet av utländsk arbetskraft. När arbetsförhållandena övervakas utövar arbetarskyddsmyndigheten tillsyn över bland annat efterlevnaden av bestämmelserna om konstruktioners säkerhet och sundhet på arbetsplatsen och i arbetsmiljön samt bestämmelserna om maskiners, arbetsredskaps och andra anordningars säkerhet på arbetsplatsen. Dessutom innebär tillsyn över arbetsförhållandena till exempel tillsyn över fysiska och psykiska belastningsfaktorer i arbetet.

På det sätt som konstateras i specialmotiveringen till ändringen av 4 b § i tillsynslagen i denna proposition har det i arbetarskyddsmyndighetens tillsynsverksamhet framkommit behov av att få uppgifter ur inkomstregistret även för tillsynen över arbetsförhållandena. Dessa uppgifter behövs både för att rikta tillsynen och på grund av enskilda tillsynsfall. För inriktad tillsyn över arbetsförhållandena på ett ändamålsenligt sätt vore det med hjälp av inkomstregistrets uppgifter möjligt att på förhand på information om det till exempel över huvud taget finns några arbetstagare på det planerade tillsynsobjektet. Uppgifter som fås ur inkomstregistret gör det möjligt att till exempel vid undersökningen av ett olycksfall i arbetet säkerställa korrekt arbetsgivaraktör. Registrets uppgifter om lönebetalning kan i fortsättningen utnyttjas för att utreda och säkerställa existensen av ett anställningsförhållande även vid tillsynen över arbetsförhållandena.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Till följd av ändringen av 48 § i tillsynslagen ändras också på det sätt som beskrivs i specialmotiveringen till ändringen av 48 § i tillsynslagen även 9 § i asbestförordningen, som gäller förhandsanmälan om asbestrivningsarbete och bland annat anmälan innehåll. I 9 § 2 mom. i asbestförordningen föreskrivs om de behövliga uppgifter som ska ingå i förhandsanmälan till arbetarskyddsmyndigheten om asbestrivningsarbete som kräver tillstånd för asbestrivningsarbete. De punkter i 2 mom. som gäller arbetstagarnas namn, hur arbetstagarnas hälsa lämpar sig för asbestarbete, datum för arbetstagarens senaste hälsoundersökning samt giltighetstiden för undersökningen lyfts ur förordningen och upp på lagnivå. I fortsättningen föreskrivs det om ovannämnda omständigheter i 48 § 2 mom. i tillsynslagen. Till följd av detta utökas det inledande stycket i förordningens 9 § 2 mom. med en hänvisning till 48 § 2 mom. i tillsynslagen. Bestämmelser om andra uppgifter än de ovannämnda som ska ingå i förhandsanmälan ingår på nuvarande sätt i 9 § i asbestförordningen. Ändringen av förordningen är av lagteknisk natur. Avsikten är inte att ändra innehållet i förordningens bestämmelser om innehållet i förhandsanmälan om asbestrivningsarbete.

8 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt. EU-förordningen börjar tillämpas den 16 juli 2021.

9 Förhållande till andra propositioner

Vid olika ministerier bereds som bäst regeringspropositioner vilkas syfte är att företa de ändringar i den nationella marknadskontrollagstiftningen i fråga om olika produktsektorer som behövs för att genomföra EU:s marknadskontrollförordning. Man bör särskilt beakta den regeringsproposition som bereds av arbets- och näringsministeriet och som gäller bland annat ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter. Avsikten är att överlämna den propositionen till riksdagen våren 2021.

I den ovannämnda propositionen föreslås de marknadskontrollmyndigheter som avses i marknadskontrollagen få befogenheter i samband med onlinegränssnitt som i stor utsträckning överensstämmer med vad som föreslås i denna proposition samt möjlighet att använda en annan identitet vid tillsynen. I den propositionen föreslås dessutom att flera olika sektorlagar utökas med bestämmelser om påföljder i fråga om produktsektorerna enligt artikel 4.5 i marknadskontrollförordningen, vilka hänför sig till överträdelse av ekonomiska aktörers skyldigheter enligt artikel 4.3 i marknadskontrollförordningen. I detta avseende bör särskilt beaktas förslaget till lag om ändring av lagen om personlig skyddsutrustning som är avsedd att användas av konsumenter (218/2018). I synnerhet ovannämnda omständigheter borde beaktas i riksdagsbehandlingen av regeringens propositioner.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

10.1 Allmänt

Vissa bestämmelser som ingår i propositionen är av betydelse med avseende på grundlagen.

Den föreslagna regleringen är av betydelse med avseende på rättsstatsprincipen, som tryggas i 2 § 3 mom. i grundlagen, eftersom det i propositionen föreslås att bestämmelser som reglerar myndighetstillsynen ska fogas till tillsynslagen, där det bestäms om marknadskontroll av bland annat tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk. Enligt grundlagen ska all utövning av offentlig makt bygga på lag och i all offentlig lag ska lag noggrant iakttas. Det föreslås noga avgränsade bestämmelser på lagnivå om marknadskontrollmyndigheternas nya befogenheter. Genom marknadskontrollen av tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk strävar man efter att skydda människors säkerhet och hälsa, och de föreslagna bestämmelserna anses vara motiverade för att skydda dessa viktiga intressen. De föreslagna bestämmelserna bedöms således inte vara problematiska med avseende på grundlagen.

10.2 Befogenheterna i samband med onlinegränssnitt

I tillsynslagen föreslås bestämmelser om nya befogenheter i samband med onlinegränssnitt. Den föreslagna regleringen baserar sig på artikel 14.4 k i marknadskontrollförordningen. Det är fråga om en minimibefogenhet. Enligt den nya 19 b § som föreslås i tillsynslagen får ministeriet ålägga tjänsteleverantören att avlägsna innehåll från ett onlinegränssnitt, visa konsumenterna en tydlig varning eller begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt.

De befogenheter som föreslås i samband med onlinegränssnitt är av betydelse för det första med tanke på yttrandefriheten, som tryggas i 12 § i grundlagen. Till yttrandefriheten hör enligt 12 § 1 mom. i grundlagen rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Genom yttrandefriheten tryggas även kommersiell kommunikation. Här är det framför allt fråga om användning av yttrandefriheten för kommersiella ändamål. Grundlagsutskottet har brukat anse att skyddet för yttrandefriheten i princip

även täcker in reklam och marknadsföring, även om den typen av kommunikation enligt utskottets mening inte direkt hör till yttrandefrihetens kärnområde. Det går alltså att begränsa reklam och marknadsföring mer än vad som annars är möjligt. Å andra sidan bör också lagstiftning om reklam och marknadsföring uppfylla de allmänna villkoren för en lag som begränsar en grundläggande fri- eller rättighet (GrUU 40/2017 rd, s. 4, GrUU 40/2013 rd, s. 2, GrUU 6/2012 rd, s. 2—3).

Bestämmelserna om befogenheter i samband med onlinegränssnitt är av betydelse också med avseende på näringsfriheten, som tryggas i 18 § 1 mom. i grundlagen, samt egendomsskyddet, som tryggas i 15 § i grundlagen. Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Enligt 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Egendomsskyddet omfattar inte bara rätt att disponera och använda egendom utan också rätt att råda över den (se GrUU 41/2006 rd, s. 2, GrUU 49/2005 rd, s. 2).

Grundlagsenligheten hos begränsningar som riktas mot yttrandefriheten och näringsfriheten avgörs utifrån de allmänna förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUB 25/1994 rd, s. 4—5). Förslaget måste således bedömas med avseende på de allmänna förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna. I detta avseende är det centralt huruvida inskränkningen är noga avgränsad och exakt definierad, finns det grunder för inskränkningen som är acceptabla med tanke på systemet med de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet samt uppfylls det proportionalitetskrav som ställts på en inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna, dvs. är inskränkningen nödvändig för att uppnå ett acceptabelt syfte och i övrigt proportionell.

I förslaget är det fråga om en ganska ny typ av befogenheter i den nationella lagstiftningen. På EU-nivå har det också i artikel 9.3 g i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (nedan *samarbetsförordningen*) föreskrivits om myndighetens befogenheter på ett sätt som i praktiken motsvarar marknadskontrollförordningen. I lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020), som trädde i kraft i juli 2020, föreskrivs det med grund i samarbetsförordningen om konsumentskyddsmyndigheternas nya befogenheter i samband med onlinegränssnitt. Regleringen ansågs i och med grundlagsutskottets behandling vara förenlig med de allmänna förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna. Dessutom har grundlagsutskottet i sin tolkningspraxis på senare tid bedömt yttrandefrihetens förhållande till Livsmedelsverkets befogenhet att bestämma att en webbplats ska läggas ner (GrUU 6/2019 rd). Dessutom innehåller utsädeslagen (600/2019) en bestämmelse om rätt för myndigheten att bestämma att en webbplats som en aktör administrerar eller använder ska stängas när vissa villkor är uppfyllda.

Social- och hälsovårdsministeriet ska vara behörig myndighet att utöva befogenheter i samband med onlinegränssnitt. Befogenheterna och förutsättningarna för att använda dem är exakt beskrivna i lagförslaget. Förutsättningen för att använda befogenheterna i samband med onlinegränssnitt är att det är fråga om att en teknisk anordning strider mot kraven på ett sätt som medför allvarlig risk för personers hälsa, säkerhet eller egendom. Definitionen är i linje med de förutsättningar som föreskrivs i 18 § 1 mom. i tillsynslagen. När allvaret hos en föreliggande risk bestäms ska man beakta till exempel den tekniska anordningens målgrupp och dess användningsändamål. Begreppet allvarlig risk behandlas i specialmotiveringen till förslaget till 19 b §. Dessutom ska befogenheten i fråga vara nödvändig för att undanröja den allvarliga risken i fråga, dvs. en förutsättning för att använda befogenheten ska vara att det inte finns några andra

RP 94/2021 rd

effektiva metoder att undanröja den allvarliga risken. Härigenom framhävs att användningen av befogenheten kommer i sista hand i myndighetens verksamhet.

För att en inskränkning som riktas både mot yttrandefriheten och mot näringsfriheten ska vara proportionell kan det anses väsentligt att den inskränkande åtgärden ska vara bara så omfattande som är nödvändigt för att uppnå de acceptabla mål som eftersträvas med regleringen. Myndighetens eventuella ålägganden i samband med onlinegränssnitt ska i första hand gälla enskilda produkter eller produktgrupper och ska uttryckligen riktas endast till den del av onlinegränssnittet via vilken de produkter som utgör en allvarlig risk marknadsförs. Den omfattning i vilken ett åläggande inriktas ska bedömas så att det inte leder till ett oskäligt slutresultat med avseende på den tjänst som åläggandet gäller eller yttrandefriheten. De olägenheter som användningen av befogenheten orsakar tjänsteleverantören får inte heller bli oskäliga i förhållande till det eftersträvarde målet, och den ska ha så små negativa konsekvenser som möjligt för användning av onlinegränssnittet för lagliga ändamål samt bland annat för marknadsföring av produkter som överensstämmer med kraven. Av myndighetens förpliktande beslut ska klart framgå föremålet för beslutet, dess varaktighet och motiveringen till det.

Med tanke på en proportionell reglering måste det också betraktas som betydelsefullt att tröskeln för att använda befogenheterna sätts jämförelsevis högt i enlighet med vad som anförts ovan. Myndigheterna bör börja använda befogenheterna först i det skedet när det inte är möjligt att uppnå målet med någon annan åtgärd som ingriper mindre i yttrande- och näringsfriheten. Befogenheten kan användas bara om nyttan av de åtgärder som riktas mot onlinegränssnittet för att skydda de slutanvändare som använder anordningen och deras arbetstagare kan anses vara klart större än inskränkningarna av yttrandefriheten eller andra grundläggande fri- och rättigheter.

Användningen av befogenheterna är också avtrappad så att ministeriet först ska använda de lindrigare befogenheterna enligt 1 mom. (åläggande att visa en varning som gäller produktens risk i samband med åtkomsten till ett onlinegränssnitt eller att avlägsna innehåll som hänvisar till en produkt som medför en allvarlig risk från onlinegränssnittet) för att undanröja en allvarlig risk. Först därefter är det möjligt att ty sig till den mer inskränkande befogenheten enligt 2 mom. Ett dylikt alternativ som kommer i sista hand är att ålägga tjänsteleverantören att begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt. Den föreslagna avtrappningen överensstämmer med grundlagsutskottets ståndpunkt (GrUU 6/2019 rd).

Eftersom användningen av den föreslagna befogenheten påverkar reklam och marknadsföring på onlinegränssnitt, kan den anses omfattas av skyddet för yttrandefriheten, men ändå inte höra till kärnområdet för yttrandefriheten. Användningen av befogenheten bedöms inte heller röra vid yttrandefrihetens kärnområde, eftersom myndighetens ålägganden ska gälla tekniska anordningar som medför en allvarlig risk. Näringsfriheten gäller laglig verksamhet, medan ministeriets ålägganden i samband med onlinegränssnitt ska riktas mot tekniska anordningar som medför allvarlig risk och som i princip strider mot krav enligt marknadskontrollregleringen. Ifall det inte har föreskrivits om kraven på den teknisk anordningen, men den ändå medför allvarlig risk, kan den anses hota personers liv och hälsa i den mån att begränsningen av näringsfriheten är proportionell. På de ovan beskrivna grunderna är den föreslagna befogenheten inte problematisk med avseende på grundlagen, eftersom den lagbestämmelse som gäller den är exakt och noggrant avgränsad och det förskrivs om användning av befogenheten i enlighet med proportionalitetsprincipen.

Ålägganden som gäller onlinegränssnitt begränsar tjänsteleverantörens eller produktens marknadsförarens rätt att bestämma om användningen av de produkter som berörs av ett åläggande,

och regleringen ingriper till denna del i egendomsskyddet, som tryggas i 15 § 1 mom. i grundlagen. I förslaget till 19 b § är förutsättningen för att använda befogenheterna att en teknisk anordning som tillhandahålls över nätet medför allvarlig risk för slutanvändarens hälsa eller rentav liv. Det kan anses att även inskränkning av egendomsskyddet för att skydda det allmänna intresset enligt bestämmelsen uppfyller de allmänna villkoren för att inskränka de grundläggande fri- och rättigheterna.

I förslaget till 19 b § i tillsynslagen föreskrivs det att ministeriet ska avgöra ärendet skyndsamt, om marknadstillsynsmyndigheten har meddelat ett interimistiskt åläggande. Härigenom garanteras det processuella rättsskydd som föreskrivs i 21 § i grundlagen för den tjänsteleverantör som berörs av åläggandet. I paragrafen föreskrivs dessutom att ministeriet ska ge mottagaren av beslutet samt tjänsteleverantören tillfälle att bli hörd innan åläggandet meddelas, utom när de inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver. Vid sökande av ändring iakttas 44 § i tillsynslagen samt lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

För regleringens del bör det särskilt påpekas att enligt 18 § 1 mom. i grundlagen ska det allmänna sörja för skyddet av arbetskraften. Det allmänna ska ombesörja säkra och sunda arbetsförhållanden. I den föreslagna regleringen är en förutsättning för att använda befogenheterna att en teknisk anordning medför allvarlig risk för personers hälsa, säkerhet eller egendom. Genom marknadskontrollen av tekniska anordningar som används i arbete strävar man i synnerhet efter att skydda säkerheten och hälsan hos de personer som använder anordningarna, och den föreslagna regleringen kan anses vara motiverad för att skydda dylika viktiga intressen. Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses. Det finns alltså acceptabla grunder i anslutning till främjande av arbetskraftens hälsa och säkerhet för den föreslagna regleringen.

10.3 Rätt att skaffa tekniska anordningar under annan identitet

Enligt den nya 21 a § som föreslås i tillsynslagen ska regionförvaltningsverket och ministeriet ha rätt att skaffa en teknisk anordning under annan identitet om det är nödvändigt för tillsynen över den tekniska anordningens överensstämmelse med kraven. Den föreslagna regleringen baserar sig på artikel 14.4 j i marknadskontrollförordningen. Det är fråga om en minimibefogenhet.

I förslaget är det fråga om en ganska ny typ av befogenheter i den nationella lagstiftningen. På EU-nivå har det också i artikel 9.3 d i samarbetsförordningen (EU) 2017/2394 föreskrivits om myndighetens befogenheter på ett sätt som i praktiken motsvarar marknadskontrollförordningen. Nämnda förordning har genomförts nationellt genom lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020). I dess 10 § föreskrivs det med grund i EU-regleringen om testköp som konsumentskyddsmyndigheten har möjlighet att göra under en annan identitet i de situationer som regleras närmare. I det sammanhanget föreskrivs det att den behöriga myndigheten ska informera en sådan personuppgiftsansvarig som avses EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 om användningen av en annan identitet så snart denna information kan lämnas utan att syftet med testköpet äventyras. Regeringens proposition (RP 54/2019 rd), som gällde den ovannämnda lagen, behandlades i grundlagsutskottet, som inte lyfte fram några problem i anslutning till de grundläggande fri- och rättigheterna med avseende på användningen av en annan identitet i sitt utlåtande (GrUU 9/2019 rd). Den modell enligt vilken 10 § om provköp är uppbyggd har utnyttjats när den nya 21 a § som nu föreslås i tillsynslagen har utarbetats. Dessutom innehåller livsmedelslagen samt utsädeslagen bestämmelser om myndighetens rätt att beställa prover på distans utan att identifiera sig.

Användning av en annan identitet för att undersöka produkter kan anses ha anknytning till såväl näringsfriheten som egendomsskyddet. Syftet med användningen av en annan identitet är att skaffa produkter i tillsynssyfte för att utreda om de överensstämmer med kraven, och själva anskaffandet har ingen direkt inverkan på näringsidkarnas verksamhet, eftersom tillsynsmyndigheten i enlighet med tillsynspraxis skaffar produkten mot normal betalning. Användningen av befogenheten påverkar således i första hand sådana ekonomiska aktörers verksamhet vilkas produkter vid granskningen konstateras strida mot kraven, eftersom det kan leda till att tillsynsmyndigheten kräver åtgärder. Det är framför allt fråga om myndighetsverksamhetens öppenhet, genomskådlighet och tillförlitlighet. Med stöd av 2 § 3 mom. i grundlagen ska utövning av offentlig makt bygga på lag och i all offentlig verksamhet ska lag noggrant iakttas. Den föreslagna befogenheten ska bedömas med avseende på förvaltningens laglighetsprincip.

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden om underrättelselagstiftningen fäst vikt vid inledningen i s.k. okonventionella befogenheter och normala civilrättsliga rättshandlingar (GrUU 35/2018 rd, s. 13–14 och GrUU 36/2018 rd, s. 14–15). Utskottet ansåg i sina utlåtanden att normala civilrättsliga handlingar inte var problematiska med tanke på laglighetsprincipen, och att det inte kunde påvisas något konstitutionellt behov av att reglera och bedöma dem som okonventionella. Den föreslagna möjligheten att använda en annan identitet gäller normala civilrättsliga rättshandlingar. När varuprover skaffas under en annan identitet ska det vara möjligt att använda till exempel ett e-postkonto som skapats för ändamålet. I detta sammanhang föreslås däremot inga bestämmelser om rätt för den behöriga myndigheten att få tillgång till falska dokument som tillverkats för ändamålet.

10.4 Påföljder av skyldigheter enligt marknadskontrollförordningen

I 8 § i grundlagen föreskrivs det om den straffrättsliga laglighetsprincipen. Enligt paragrafen får ingen betraktas som skyldig till ett brott eller dömas till straff på grund av en handling som inte enligt lag var straffbar när den utfördes. För brott får inte dömas till strängare straff än vad som var föreskrivet i lag när gärningen begicks. Den straffrättsliga laglighetsprincipen innebär ett särskilt krav på lagens exakthet. Enligt den ska brottsrekvisitet anges tillräckligt exakt så att det utifrån en bestämmelses ordalydelse går att förutse om en viss åtgärd eller försummelse är straffbar (se GrUU 20/2018 rd, GrUU 37/2016 rd, GrUU 3/2015 rd, GrUU 56/2014 rd).

Det nya 13 § 3 mom. som föreslås i anordningslagen innehåller en bestämmelse om överträdelse av de ekonomiska aktörernas skyldigheter enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen, där det hänvisas uttryckligen till leden i artikel 4.3 i förordningen. Av bestämmelsen framgår också vems skyldigheter som överträtts samt anges vilken skyldighet det är fråga om. Utifrån den föreslagna straffbestämmelsens ordalydelse kan man således förutse vilken gärning eller försummelse som är straffbar, och regleringen är till denna del inte problematisk med avseende på 8 § i grundlagen.

10.5 Inkomstdatasystemet och arbetarskyddsmyndighetens rätt att få uppgifter av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag

Den ändring som föreslås i 4 b § i tillsynslagen måste granskas med avseende på skyddet för privatlivet enligt 10 § i grundlagen. En annan bestämmelse som måste beaktas är 12 § 2 mom. i grundlagen, enligt vilken handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna är offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Enligt 22 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska en myndighetshandling sekretessbeläggas bland annat om det i denna lag eller någon annan lag föreskrivs att den ska vara sekretessbelagd. Enligt 29 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet kan en myndighet kan till en annan myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda handlingar, om i lag särskilt

tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter. I den ändring som föreslås i 4 b § är det fråga om en specialbestämmelse med stöd av vilken arbetarskyddsmyndigheten av andra myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag kan få uppgifter ur sekretessbelagda handlingar även för tillsynen över ärenden som gäller arbetsförhållanden.

I samband med den föreslagna ändringen har grundlagsutskottets ställningstaganden i fråga om nödvändiga och behövliga uppgifter i anslutning till bestämmelser om rätten att få uppgifter beaktats. Grundlagsutskottet har i samband med sin bedömning av myndigheters rätt att få sekretessbelagda uppgifter av andra myndigheter diskuterat när den uppgiftsbegärande myndighetens intresse att få uppgifter kan åsidosätta andra sekretessintressen. En förutsättning för vanlig lagstiftningsordning är att det i lagen tillräckligt exakt anges vad och vem de uppgifter gäller som myndigheten ska få tillgång till och att rätten att få uppgifter i lagen kopplas ihop med nödvändighetskriteriet (GrUU 23/2006 rd). Om regleringen är vag och har stor räckvidd har grundlagsutskottet ansett det särskilt viktigt att rätten att få uppgifter begränsas till att gälla endast nödvändiga uppgifter. Om innehållet i de uppgifter som ska lämnas ut är exakt avgränsat, har utlämnandet av uppgifter kunnat avse uppgifter som behövs för något ändamål (GrUU 12/2019, s. 3–4, GrUU 15/2018 rd, s. 39, GrUU 31/2017 rd, s. 2, GrUU 17/2016 rd, s. 5-6, GrUU 1/2015 rd, s. 2).

I propositionen föreslås det att arbetarskyddsmyndigheten i fortsättningen ska ha möjligt att av de myndigheter som anges i 4 b § i tillsynslagen och av andra aktörer som sköter offentliga uppdrag få sekretessbelagda uppgifter även för tillsynen över arbetsförhållandena vid sidan av de tillsynsärenden som avses i den gällande lagen. Erhållandet av uppgifter begränsas även i fråga om dessa tillsynsärenden till uppgifter som är nödvändiga för att rikta tillsynen eller för ett enskilt tillsynsärende.

I fråga om den ändring som föreslås i 4 b § i tillsynslagen är den personkrets som har rätt att få uppgifter även i fråga om uppgifter som behövs för tillsynen över arbetsförhållandena arbetarskyddsmyndigheten och mer exakt inom arbetarskyddsmyndigheten de personer som deltar i de tillsynsuppgifter som nämns i propositionen. Den föreslagna utvidgningen i anslutning till rättigheterna att få uppgifter begränsas, på samma sätt som de uppgifter som erhålls med stöd av den nu gällande 4 b §, till uppgifter som är nödvändiga för tillsynen. Vad som är nödvändiga uppgifter avgränsas genom lagstiftningen om tillsynsuppgifternas innehåll, dvs. enligt vilka omständigheter arbetarskyddsmyndigheten övervakar och vilka uppgifter arbetarskyddsmyndigheten behöver av en annan myndighet för att kunna utföra tillsynsuppgifterna effektivt och faktabaserat. Nödvändighetskriteriet kan anses uppfylla kraven i 10 § i grundlagen.

10.6 Sökande av ändring

När det gäller de ändringar som måste göras i tillsynslagens 44 § om sökande av ändring på grund av ikraftträdandet av lagen om rättegång i förvaltningsärenden blir det aktuellt att bedöma 21 § i grundlagen, enligt vilken var och en har rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol och någon annan myndighet som är behörig enligt lagen samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt 2 mom. ska rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och en god förvaltning tryggas genom lag.

Vid besvär till högsta förvaltningsdomstolen över alla beslut av förvaltningsdomstolen som gäller beslut enligt tillsynslagen iakttas den nuvarande huvudregeln, dvs. bestämmelserna om besvärstillstånd i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Enligt huvudregeln i den lagen får beslut av förvaltningsdomstol överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen bara om högsta

RP 94/2021 rd

domstolen beviljar besvärstillstånd. I tillsynslagen föreslås inga specialbestämmelser i förhållande till lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Grundlagsutskottet har bedömt grundlagsenligheten hos systemet med besvärstillstånd enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden i sitt utlåtande GrUU 50/2018 rd. Grundlagsutskottet ansåg att det inte längre fanns skäl att principiellt förhålla sig restriktivt till systemet med besvärstillstånd eller en utvidgning av det. Grundlagsutskottet ansåg att det fanns vägande skäl för det föreslagna utvidgade systemet för besvär över förvaltningsdomstolens avgöranden till högsta förvaltningsdomstolen. Skälen sammanhänger med att effektivisera förvaltningsprocessen och stärka högsta förvaltningsdomstolens roll som prejudikatsdomstol. Grundlagsutskottet konstaterade också att det inte handlade om att införa en ny typ av reglering utan i första hand om att rent principiellt godta den utveckling som redan var ett faktum och om att behandla besvär i olika ärendegrupper på samma sätt.

Utskottet har också konstaterat att ärendets art eller betydelse inte med nödvändighet förutsätter tillträde till högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd ens i sådana ärendegrupper till vilka det i besvärsskedet oftast hänför sig krävande rättsliga frågor eller som generellt har särskilt stor betydelse för parten eller samhället eller som är vittomfattande. (GrUU 29/2017 rd, GrUU 55/2014 rd). Utskottet har ansett att ärendets art eller betydelse inte med nödvändighet förutsätter tillträde till högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd ens i ärenden som gäller till exempel återkallande av näringstillstånd eller en betydande administrativ påföljd eller sådana tillsynsärenden där det i praktiken är fråga om att begränsa näringsverksamheten. (GrUU 49/2016 rd, GrUU 55/2014 rd).

Det system med besvärstillstånd i fråga om förvaltningsdomstolens beslut med anledning av beslut enligt tillsynslagen begränsar inte den rätt som garanteras var och en i 21 § 1 mom. i grundlagen att få sin sak behandlad av en domstol. Förfarandet med besvärstillstånd inverkar inte på besvärsrätten i fråga om förvaltningsdomstolens beslut, utan på i vilken utsträckning högsta förvaltningsdomstolen prövar besvären. Högsta förvaltningsdomstolen ska bevilja besvärstillstånd om det för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen eller om det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel. Besvärstillstånd ska också beviljas om det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd. Detta garanterar att rättskyddet tillgodoses när man övergår till förfarandet med besvärstillstånd även inom systemet med sökande av ändring i två steg. Rätten att överklaga till högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd ska enligt den allmänt accepterade principen behållas endast i ärenden där det är nödvändigt på grund av ärendets art. Att förvaltningsdomstolens beslut som gäller beslut enligt tillsynslagen omfattas av systemet med besvärstillstånd förenhetligar lagstiftningen så att den motsvarar denna allmänt accepterade princip.

Propositionen innehåller inga sådana förslag som gör att propositionen behöver behandlas i grundlagsordning. På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan, och eftersom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 innehåller bestämmelser som det föreslås att kompletteras genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) 4 b §, 4 d § 1 mom. 2 punkten och 19, 19 a, 20, 44, 48 och 50 §, sådana de lyder, 4 b § i lagarna 524/2009, 1418/2016 och 1446/2016, 4 d § 1 mom. 2 punkten i lag 1418/2016, 19, 19 a och 20 § i lag 603/2013, 44 § i lag 1037/2015, 48 § delvis ändrad i lag 1327/2011 och 50 § i lag 216/2018, samt
fogas till lagen nya 19 b och 21 a § som följer:

4 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag

Arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att för att rikta tillsynen eller i ett enskilt tillsynsärende få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över att lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006) iakttas, över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs samt över arbetsförhållandena och över anlitandet av utländsk arbetskraft

1) av en myndighet som avses i 4 § 1 mom. 1, 4 och 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet,

2) av Pensionsskyddscentralen, Sysselsättningsfonden och Olycksfallsförsäkringscentralen,

3) av pensionsanstalter och olycksfallsförsäkringsbolag, till den del pensionsanstaltens och olycksfallsförsäkringsbolagets uppgifter kan lämnas med en sådan fullgöranderapport som avses i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

Arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av Finansinspektionen få sådana uppgifter som behövs för skyddet av de personer i arbetsavtalsförhållande som avses i 71 a § i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

4 d §

Rätt att lämna ut uppgifter till myndigheter och till andra som sköter offentliga uppdrag

Arbetarskyddsmyndigheten har, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter om sådana misstänkta försummelse eller missförhållanden som arbetarskyddsmyndigheten har observerat i samband med tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft, tillsynen över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs eller tillsynen över anlitandet av utländsk arbetskraft

2) till Pensionsskyddscentralen, Sysselsättningsfonden, Olycksfallsförsäkringscentralen, Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassor,

4 kap.

Tillsyn över tekniska anordningars säkerhet

19 §

Återkallelse från marknaden och tagande ur bruk av tekniska anordningar

Ministeriet kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga en tillverkare, importör eller försäljare av en teknisk anordning eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas att återkalla den från marknaden eller, om anordningen överlåtit för att användas, att vidta behövliga åtgärder för att ta den ur bruk. Ministeriet kan även meddela beslutet så att det gäller någon annan fysisk eller juridisk person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av tekniska anordningar, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem.

19 a §

Förstöring av tekniska anordningar

Om de förbud och ålägganden som avses i 18 eller 19 § inte kan anses tillräckliga och den tekniska anordningen kan medföra allvarlig risk för människor eller egendom, kan ministeriet ålägga tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas att förstöra en anordning som innehas av eller har returnerats till denne. Om det inte är ändamålsenligt att förstöra den tekniska anordningen, kan ministeriet bestämma att den ska göras obrukbar eller besluta om andra motsvarande förfaranden. Ministeriet kan även meddela beslutet så att det gäller någon annan fysisk eller juridisk person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av tekniska anordningar, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem.

19 b §

Befogenheter i samband med onlinegränssnitt

Om en teknisk anordning medför allvarlig risk för människors hälsa, säkerhet eller egendom och det är nödvändigt för att undanröja den allvarliga risken, får ministeriet ålägga tjänsteleverantören att avlägsna innehåll som hänvisar till den tekniska anordningen från sin webbplats eller från något annat i artikel 3.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknads kontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 avsett *onlinegränssnitt* eller att visa slutanvändarna en tydlig varning när de använder onlinegränssnittet.

Om ett åläggande som avses i 1 mom. inte har iakttagits får ministeriet ålägga tjänsteleverantören att begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt.

Ministeriet kan också meddela ett interimistiskt beslut som gäller tills ärendet är slutligt avgjort. Ministeriet ska avgöra ärendet skyndsamt.

Innan ministeriet meddelar ett sådant beslut som avses i 1–3 mom. ska det ge mottagaren av beslutet samt den fysiska eller juridiska person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av tekniska anordningar, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem tillfälle att bli hörd, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

20 §

Information och hot

Ministeriet kan genom sådana beslut som avses i 18, 19 och 19 a § ålägga en skyldighet att inom en viss tid och på det sätt som ministeriet bestämmer ge information om de åtgärder som beslutet förutsätter, om en risk som är förknippad med en teknisk anordning eller med användningen av den och om rättigheterna för den tekniska anordningens innehavare. Ministeriet kan ålägga tillverkaren, importören eller försäljaren en skyldighet att ge information också när det har konstaterats att en teknisk anordning inte överensstämmer med kraven, men ett beslut enligt 18, 19 eller 19 a § inte meddelas därför att anordningarna i fråga inte längre innehas av tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas, och det finns vägande skäl som sammanhänger med säkerhet och hälsa att meddela ett åläggande att ge information.

Ministeriet kan förena den skyldighet som ålagts genom ett beslut enligt detta kapitel med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande. Bestämmelser om vite samt om hot om tvångsutförande och hot om avbrytande finns i viteslagen.

Ministeriet får i ett sådant beslut som avses i detta kapitel bestämma att beslutet ska iakttas trots ändringssökande.

Ministeriet ska informera Europeiska kommissionen och vid behov de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen om ett beslut enligt 18 § 2 mom. i enlighet med bestämmelserna om anmälan i unionens lagstiftning eller någon annanstans. Ministeriet ska också sköta förfarandet för underrättelse om tekniska anordningar som medför allvarliga risker och annat informationsutbyte i enlighet med bestämmelserna om detta i unionens lagstiftning eller någon annanstans.

21 a §

Rätt att skaffa tekniska anordningar under annan identitet för att undersöka dem

Regionförvaltningsverket och ministeriet har rätt att i undersökningssyfte skaffa en teknisk anordning under annan identitet om det är nödvändigt för tillsynen över den tekniska anordningens överensstämmelse med kraven. Vad som föreskrivs i 21 § 2 mom. tillämpas också när en teknisk anordning har tagits för undersökning under annan identitet.

Tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas samt den personuppgiftsansvarige som avses i artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ska underrättas om användningen av annan identitet så snart det är möjligt utan att syftet med användningen av annan identitet äventyras.

44 §

Sökande av ändring i beslut av arbetarskyddsmyndigheten

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Besvären ska behandlas skyndsamt.

Förutom vad som någon annanstans i lag föreskrivs om dem som har rätt att anföra besvär, får arbetarskyddsfullmäktigen anföra besvär över ett beslut om att bevilja tillstånd att avvika från de krav som föreskrivs för att skydda arbetstagare.

RP 94/2021 rd

Ändring i ett temporärt användningsförbud enligt 16 § 2 mom., ett temporärt förbud enligt 18 § 4 mom. eller ett interimistiskt beslut enligt 19 b § 3 mom. får inte sökas genom besvär. Över ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen som enbart gäller verkställighet får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast i samband med huvudsaken.

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av regionförvaltningsverket som gäller sådana tillstånd till undantag som avses i 9 § i lagen om arbetsrådet och om vissa tillstånd till undantag inom arbetarskyddet (400/2004) finns i den lagen.

48 §

Skyldighet att göra förhandsanmälan

Arbetsgivaren eller någon annan som ansvarar för verksamheten ska lämna arbetarskyddsmyndigheten en anmälan om asbestarbete, annat än tillfälligt byggnadsarbete och annat motvarande arbete som orsakar särskilda risker för olycksfall eller olägenheter för hälsan samt om arbetets art och hur länge arbetet pågår.

Förhandsanmälan om asbestrivningsarbete ska innehålla uppgifter om namnen på de arbetstagare som används i arbetet, hur arbetstagarnas hälsa lämpar sig för asbestarbete, datum för arbetstagarens senaste hälsoundersökning, information om giltighetstiden för undersökningen samt övriga behövliga uppgifter.

Närmare bestämmelser om arbete eller verksamhet som ska anmälas, innehållet i anmälan och anmälningstid samt om andra förfaranden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

Polisanmälan och behandling av anmälan

Finns det sannolika skäl att misstänka att någon har begått en gärning som är straffbar enligt en lag som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn eller enligt 25 kap. 3 eller 3 a §, 44 kap. 1 § 1 mom. 3 eller 8–10 punkten i strafflagen (39/1889) eller 47 kap. i den lagen, ska arbetarskyddsmyndigheten anmäla detta till polisen för förundersökning. Anmälningsskyldigheten i fråga om de gärningar som avses i 25 kap. 3 och 3 a § samt 44 kap. 1 § 1 mom. 3 och 9 punkten i strafflagen gäller bara fall där någon har handlat i strid med minimivillkoren för anställningsförhållandet eller bestämmelser som gäller säkerheten och hälsan i arbetet, eller där det är fråga om en teknisk anordning som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn. Anmälan behöver emellertid inte göras om gärningen med beaktande av omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte kräver att en anmälan görs.

Vid förundersökningen av en i 1 mom. avsedd gärning som omfattas av anmälningsskyldighet ska arbetarskyddsmyndigheten beredas tillfälle att bli hörd. Åklagaren ska bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Arbetarskyddsmyndigheten har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller inte olovligt anlitande av utländsk arbetskraft som avses i 47 kap. 6 a § i strafflagen. Särskilda bestämmelser gäller för anmälningsskyldigheten i fråga om utlänningars arbete och för hörande av arbetarskyddsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav (1016/2004) 2, 3, 12 och 13 §, av dem 3, 12 och 13 § sådana de lyder i lag 215/2018, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tillverkare, importörer, säljare och andra personer som i väsentlig omfattning i Finland på marknaden släpper ut tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk eller överlåter sådana för användning eller som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning, tillhandahållande på marknaden eller ibruktagande av sådana anordningar.

I fråga om en arbetsgivares förpliktelser i anslutning till anskaffning, säker användning och besiktning av tekniska anordningar föreskrivs särskilt.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om det i någon annan lag finns från denna lag avvikande bestämmelser om utsläppande av tekniska anordningar på marknaden eller överlåtande av sådana för användning, tillämpas de i stället för denna lag.

Förutom i denna lag finns bestämmelser om skyldigheterna för tillverkare, importörer, tillverkarens representanter och leverantörer av distributionstjänster i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011, nedan *marknadskontrollförordningen*.

Denna lag tillämpas inte, med undantag av lagens 10 a, 12 och 13 §, på sådan personlig skyddsutrustning om vilken det föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/425 om personlig skyddsutrustning och om upphävande av rådets direktiv 89/686/EEG, nedan *förordningen om personlig skyddsutrustning*, eller på sådana linbaneanläggningar och delsystem och säkerhetskomponenter till linbaneanläggningar om vilka det föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/424 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG, nedan *förordningen om linbaneanläggningar*.

12 §

Tillsyn

Arbetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag, förordningen om personlig skyddsutrustning, förordningen om linbaneanläggningar och artikel 4 i marknadskontrollförordningen.

Bestämmelser om tillsynen finns i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete (44/2006), i kapitel VI i förordningen om personlig skyddsutrustning, i kapitel V i förordningen om linbaneanläggningar och i marknadskontrollförordningen. Arbetarskyddsmyndigheten svarar för skötseln av de uppgifter som det i de nämnda kapitlen i förordningarna och i marknadskontrollförordningen föreskrivs att marknadstillsynsmyndigheten och medlemsstaten ska sköta.

Särskilda bestämmelser gäller för överensstämmelse med kraven och kontrollen i fråga om tekniska anordningar som är avsedda att användas eller i betydande omfattning används inom enskild konsumtion.

13 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) tillverkarens i 4 § 1 mom. angivna eller med stöd av 4 § 2 mom. föreskrivna skyldighet att se till att den tekniska anordningen är säker och att den överensstämmer med kraven,

2) tillverkarens i 5 § 1 mom. angivna eller med stöd av 5 § 2 mom. föreskrivna skyldighet att visa att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven, samla den tekniska dokumentationen, upprätta adekvata bruksanvisningar och andra anvisningar samt förse den tekniska anordningen med krävd märkning,

3) tillverkarens skyldighet enligt 6 § att förse den tekniska anordningen med namnet på farliga ämnen, krävda märkningar och bruks- och säkerhetsanvisningar,

4) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att se till att den tekniska anordningen är säker och att den överensstämmer med kraven,

5) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att visa att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven, samla den tekniska dokumentationen, upprätta adekvata bruksanvisningar och andra anvisningar samt förse den tekniska anordningen med krävda märkningar,

6) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att förse den tekniska anordningen med namnet på farliga ämnen, krävda märkningar och bruks- och säkerhetsanvisningar, eller

7) skyldigheten enligt 9 § för den som vidare överlåter den tekniska anordningen att försäkra sig om att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven och att anordningen åtföljs av adekvata anvisningar,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *förseelse i fråga om anordningars säkerhet* dömas till böter.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, ska för förseelse i fråga om anordningars säkerhet också den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.1 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.1 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten överensstämmer med kraven,

2) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.2 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.2 i förordningen om linbaneanläggningar att upprätta den tekniska dokumentationen, utföra eller låta utföra bedömningen av överensstämmelse med kraven, upprätta EU-försäkran om överensstämmelse samt att förse produkten med CE-märkning,

3) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.4 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.4 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkter i serietillverkning överensstämmer med kraven,

4) tillverkarens skyldighet enligt artiklarna 8.7 och 8.8. i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.7 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter eller dokument eller att sådana finns tillgängliga,

5) importörens skyldighet enligt artiklarna 10.1, 10.2 och 10.4 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artiklarna 13.1, 13.2 och 13.4 i förordningen om linbaneanläggningar att släppa endast produkter som överensstämmer med kraven ut på marknaden, att försäkra sig om att tillverkaren har sört för bedömningen av överensstämmelse med kraven, upprättandet av den tekniska dokumentationen och anbringandet av adekvata märkningar, att produkten försetts med CE-märkning och att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter och dokument, eller

6) distributörens skyldighet enligt artikel 11.2 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 14.2 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten försetts med CE-märkning och att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter och dokument samt att tillverkaren och importören har sört för att adekvata märkningar gjorts.

För förseelse i fråga om anordningars säkerhet ska också den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för en tillverkarens representant eller en leverantör av distributionstjänster att kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation har upprättats,

2) skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkarens representant eller leverantör av distributionstjänster att hålla försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgängliga för regionförvaltningsverket och social- och hälsovårdsministeriet under den period som krävs samt säkerställa att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen,

3) skyldigheten enligt artikel 4.3 b i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkarens representant eller leverantör av distributionstjänster att på en motiverad begäran från regionförvaltningsverket eller social- och hälsovårdsministeriet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av den myndigheten,

4) skyldigheten enligt artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkarens representant eller leverantör av distributionstjänster att informera social- och hälsovårdsministeriet om en produkt som utgör en risk,

5) skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkarens representant eller leverantör av distributionstjänster att se till att omedelbara nödvändiga korrigerande åtgärder vidtas om en produkt inte överensstämmer med de krav som gäller den eller, om detta inte är möjligt, att minska de risker som den produkten medför.

Bestämmelser om straff för hälsobrott finns i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 21 punkten, sådan den lyder i lag 176/2019, som följer:

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

21) till de arbetarskyddsmyndigheter som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), för tillsynen över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs samt för tillsynen över arbetsförhållandena och anlitandet av utländsk arbetskraft,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20 maj 2021

Statsminister

Sanna Marin

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen

1.

Lag

om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) 4 b §, 4 d § 1 mom. 2 punkten och 19, 19 a, 20, 44, 48 och 50 §, sådana de lyder, 4 b § i lagarna 524/2009, 1418/2016 och 1446/2016, 4 d § 1 mom. 2 punkten i lag 1418/2016, 19, 19 a och 20 § i lag 603/2013, 44 § i lag 1037/2015, 48 § delvis ändrad i lag 1327/2011 och 50 § i lag 216/2018, samt *fogas* till lagen nya 19 b och 21 a § som följer:

Gällande lydelse

4 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag

Arbetarskyddsmyndigheten har, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att få uppgifter som är nödvändiga för att rikta tillsynen eller i ett enskilt tillsynsärende för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), *tillsynen* över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och *tillsynen* över anlitandet av utländsk arbetskraft

1) av en myndighet som avses i 4 § 1 mom. 1, 4 och 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet,

2) av Pensionskyddscentralen, arbetslöshetsförsäkringsfonden och Olycksfallsförsäkringscentralen,

3) av pensionsanstalter och olycksfallsförsäkringsbolag, till den del pensionsanstaltens och olycksfallsförsäkringsbolagets uppgifter kan lämnas med en sådan fullgöranderapport som avses i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

Arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar

Föreslagen lydelse

4 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag

Arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att för att rikta tillsynen eller i ett enskilt tillsynsärende få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över att lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006) iakttas, över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs *samt över arbetsförhållandena* och över anlitandet av utländsk arbetskraft

1) av en myndighet som avses i 4 § 1 mom. 1, 4 och 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet,

2) av Pensionskyddscentralen, *Sysselsättningsfonden* och Olycksfallsförsäkringscentralen,

3) av pensionsanstalter och olycksfallsförsäkringsbolag, till den del pensionsanstaltens och olycksfallsförsäkringsbolagets uppgifter kan lämnas med en sådan fullgöranderapport som avses i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

Arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar

Gällande lydelse

som gäller erhållande av uppgifter rätt att av Finansinspektionen få sådana uppgifter som behövs för skyddet av de personer i arbetsavtalsförhållande som avses i 71 a § i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

4 d §

Rätt att lämna ut uppgifter till myndigheter och till andra som sköter offentliga uppdrag

Arbetskyddsmyndigheten har, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter om sådana misstänkta försummelser eller missförhållanden som arbetskyddsmyndigheten har observerat i samband med tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft, tillsynen över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs eller tillsynen över anlitandet av utländsk arbetskraft

2) till Pensionsskyddscentralen, arbetslöshetsförsäkringsfonden, Olycksfallsförsäkringscentralen, Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassor,

4 kap.

Tillsyn över tekniska anordningars säkerhet

19 §

Återkallelse från marknaden och tagande ur bruk av tekniska anordningar

Ministeriet kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga en tillverkare, importör eller försäljare av en teknisk anordning eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtits den för att användas att återkalla den från marknaden eller, om anordningen överlåtits för att användas, att vidta behövliga åtgärder för att ta den ur bruk.

Föreslagen lydelse

som gäller erhållande av uppgifter rätt att av Finansinspektionen få sådana uppgifter som behövs för skyddet av de personer i arbetsavtalsförhållande som avses i 71 a § i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

4 d §

Rätt att lämna ut uppgifter till myndigheter och till andra som sköter offentliga uppdrag

Arbetskyddsmyndigheten har, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter om sådana misstänkta försummelser eller missförhållanden som arbetskyddsmyndigheten har observerat i samband med tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft, tillsynen över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs eller tillsynen över anlitandet av utländsk arbetskraft

2) till Pensionsskyddscentralen, *Sysselsättningsfonden*, Olycksfallsförsäkringscentralen, Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassor,

4 kap.

Tillsyn över tekniska anordningars säkerhet

19 §

Återkallelse från marknaden och tagande ur bruk av tekniska anordningar

Ministeriet kan genom ett beslut enligt 18 § ålägga en tillverkare, importör eller försäljare av en teknisk anordning eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtits den för att användas att återkalla den från marknaden eller, om anordningen överlåtits för att användas, att vidta behövliga åtgärder för att ta den ur bruk. *Ministeriet kan även meddela beslutet så att det*

Gällande lydelse

19 a §

Förstöring av tekniska anordningar

Om de förbud och ålägganden som avses i 18 eller 19 § inte kan anses tillräckliga och den tekniska anordningen kan medföra allvarlig risk för människor eller egendom, kan ministeriet ålägga tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas att förstöra en anordning som innehas av eller har returnerats till denne. Om det inte är ändamålsenligt att förstöra den tekniska anordningen, kan ministeriet bestämma att den ska göras obrukbar eller besluta om andra motsvarande förfaranden.

Föreslagen lydelse

gäller någon annan fysisk eller juridisk person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av tekniska anordningar, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem.

19 a §

Förstöring av tekniska anordningar

Om de förbud och ålägganden som avses i 18 eller 19 § inte kan anses tillräckliga och den tekniska anordningen kan medföra allvarlig risk för människor eller egendom, kan ministeriet ålägga tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas att förstöra en anordning som innehas av eller har returnerats till denne. Om det inte är ändamålsenligt att förstöra den tekniska anordningen, kan ministeriet bestämma att den ska göras obrukbar eller besluta om andra motsvarande förfaranden. *Ministeriet kan även meddela beslutet så att det gäller någon annan fysisk eller juridisk person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av tekniska anordningar, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem.*

19 b §

Befogenheter i samband med onlinegränssnitt

*Om en teknisk anordning medför allvarlig risk för människors hälsa, säkerhet eller egendom och det är nödvändigt för att undanröja den allvarliga risken, får ministeriet ålägga tjänsteleverantören att avlägsna innehåll som hänvisar till den tekniska anordningen från sin webbplats eller från något annat i artikel 3.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 avsett **onlinegränssnitt** eller att visa slutanvändarna en tydlig varning när de använder onlinegränssnittet.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Om ett åläggande som avses i 1 mom. inte har iakttagits får ministeriet ålägga tjänsteleverantören att begränsa åtkomsten till ett on-linegränssnitt.

Ministeriet kan också meddela ett interimistiskt beslut som gäller tills ärendet är slutligt avgjort. Ministeriet ska avgöra ärendet skyndsamt.

Innan ministeriet meddelar ett sådant beslut som avses i 1–3 mom. ska det ge mottagaren av beslutet samt den fysiska eller juridiska person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av tekniska anordningar, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem tillfälle att bli hörd, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

20 §

20 §

Information och hot

Information och hot

Ministeriet kan genom beslut enligt 18, 19 och 19 a § ålägga en skyldighet att inom en viss tid och på det sätt som det bestämmer ge information om de åtgärder som beslutet förutsätter, om en risk som är förknippad med en teknisk anordning eller med användningen av den och om rättigheterna för den tekniska anordningens innehavare. Ministeriet kan ålägga tillverkaren, importören eller försäljaren en skyldighet att ge information också när det har konstaterats att en teknisk anordning inte överensstämmer med kraven, men ett beslut enligt 18, 19 eller 19 a § inte meddelas därför att anordningarna i fråga inte längre innehas av tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas, och det finns vägande skäl som sammanhänger med säkerhet och hälsa att meddela ett åläggande att ge information.

Ministeriet kan förena den skyldighet som ålagts genom ett beslut enligt detta kapitel med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande *i enlighet med viteslagen*.

Ministeriet kan genom sådana beslut som avses i 18, 19 och 19 a § ålägga en skyldighet att inom en viss tid och på det sätt som ministeriet bestämmer ge information om de åtgärder som beslutet förutsätter, om en risk som är förknippad med en teknisk anordning eller med användningen av den och om rättigheterna för den tekniska anordningens innehavare. Ministeriet kan ålägga tillverkaren, importören eller försäljaren en skyldighet att ge information också när det har konstaterats att en teknisk anordning inte överensstämmer med kraven, men ett beslut enligt 18, 19 eller 19 a § inte meddelas därför att anordningarna i fråga inte längre innehas av tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas, och det finns vägande skäl som sammanhänger med säkerhet och hälsa att meddela ett åläggande att ge information.

Ministeriet kan förena den skyldighet som ålagts genom ett beslut enligt detta kapitel med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande. *Bestämmelser om vite samt om hot om tvångsutförande och hot om avbrytande finns i viteslagen.*

Gällande lydelse

Ministeriet ska informera Europeiska kommissionen och vid behov de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen om ett beslut enligt 18 § 2 mom. i enlighet med bestämmelserna om anmälan i unionens lagstiftning eller någon annanstans. Ministeriet ska också sköta förfarandet för underrättelse om tekniska anordningar som medför allvarliga risker och annat informationsutbyte i enlighet med bestämmelserna om detta i unionens lagstiftning eller någon annanstans.

Föreslagen lydelse

Ministeriet får i ett sådant beslut som avses i detta kapitel bestämma att beslutet ska iaktas trots ändringssökande.

Ministeriet ska informera Europeiska kommissionen och vid behov de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen om ett beslut enligt 18 § 2 mom. i enlighet med bestämmelserna om anmälan i unionens lagstiftning eller någon annanstans. Ministeriet ska också sköta förfarandet för underrättelse om tekniska anordningar som medför allvarliga risker och annat informationsutbyte i enlighet med bestämmelserna om detta i unionens lagstiftning eller någon annanstans.

21 a §

Rätt att skaffa tekniska anordningar under annan identitet för att undersöka dem

Regionförvaltningsverket och ministeriet har rätt att i undersökningssyfte skaffa en teknisk anordning under annan identitet om det är nödvändigt för tillsynen över den tekniska anordningens överensstämmelse med kraven. Vad som föreskrivs i 21 § 2 mom. tillämpas också när en teknisk anordning har tagits för undersökning under annan identitet.

Tillverkaren, importören, försäljaren eller någon annan som släppt ut den tekniska anordningen på marknaden eller överlåtit den för att användas samt den personuppgiftsansvarige som avses i artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ska underrättas om användningen av annan identitet så snart det är möjligt utan att syftet med användningen av annan identitet äventyras.

44 §

Sökande av ändring i beslut av arbetarskyddsmyndigheten

Ett beslut som social- och hälsovårdsministeriet eller regionförvaltningsverket fattat

44 §

Sökande av ändring i beslut av arbetarskyddsmyndigheten

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i

Gällande lydelse

med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut i ärenden som avses i 15 §, 16 § 1 mom., 18 § 2 och 3 mom., 19, 19 a eller 20 § i denna lag får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Besvären ska behandlas skyndsamt.

Förutom vad som någon annanstans i lag föreskrivs om dem som har rätt att anföras besvär, får arbetarskyddsfullmäktigen anföras besvär över ett beslut om att bevilja tillstånd att avvika från de krav som föreskrivs för att skydda en arbetstagare. Besvär över beslut av förvaltningsdomstolen får anföras även av den arbetarskyddsmyndighet som fattat det beslut som besvären avser.

Genom besvär får ändring inte sökas i ett temporärt användningsförbud enligt 16 § 2 mom. och inte heller i ett temporärt förbud enligt 18 § 4 mom. Över ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen som enbart gäller verkställighet får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast i samband med huvudsaken.

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av regionförvaltningsverket som gäller sådana tillstånd till undantag som avses i 9 § i lagen om arbetsrådet och om vissa tillstånd till undantag inom arbetarskyddet (400/2004) finns i den lagen.

48 §

Skyldighet att göra förhandsanmälan

1 mom. har upphävts genom L 16.12.2011/1327.

Arbetsgivaren eller någon annan som ansvarar för verksamheten skall till arbetarskyddsmyndigheten lämna en anmälan om asbestarbete, annat än tillfälligt byggnadsarbete och annat motsvarande arbete som orsakar särskilda risker för olycksfall eller olägenheter för hälsan samt arbetets art och hur länge arbetet pågår.

Föreslagen lydelse

förvaltningsärenden (808/2019). Besvären ska behandlas skyndsamt.

Förutom vad som någon annanstans i lag föreskrivs om dem som har rätt att anföras besvär, får arbetarskyddsfullmäktigen anföras besvär över ett beslut om att bevilja tillstånd att avvika från de krav som föreskrivs för att skydda arbetstagare.

Ändring i ett temporärt användningsförbud enligt 16 § 2 mom., ett temporärt förbud enligt 18 § 4 mom. eller ett interimistiskt beslut enligt 19 b § 3 mom. får inte sökas genom besvär. Över ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen som enbart gäller verkställighet får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast i samband med huvudsaken.

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av regionförvaltningsverket som gäller sådana tillstånd till undantag som avses i 9 § i lagen om arbetsrådet och om vissa tillstånd till undantag inom arbetarskyddet (400/2004) finns i den lagen.

48 §

Skyldighet att göra förhandsanmälan

Arbetsgivaren eller någon annan som ansvarar för verksamheten ska lämna arbetarskyddsmyndigheten en anmälan om asbestarbete, annat än tillfälligt byggnadsarbete och annat motsvarande arbete som orsakar särskilda risker för olycksfall eller olägenheter för hälsan samt om arbetets art och hur länge arbetet pågår.

Gällande lydelse

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om arbete eller verksamhet som skall anmälas, innehållet i anmälan, anmälningstid samt andra förfaranden.

50 §

Polisanmälan och behandling av anmälan

Finns det sannolika skäl att misstänka att någon har begått en gärning som är straffbar enligt en lag som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn eller enligt 44 kap. 1 § 1 mom. 8–10 punkten i strafflagen (39/1889) eller 47 kap. i den lagen, ska arbetarskyddsmyndigheten anmäla detta till polisen för förundersökning. Anmälan behöver emellertid inte göras om gärningen med beaktande av omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte kräver att en anmälan görs.

Vid förundersökningen av en i 1 mom. avsedd gärning ska arbetarskyddsmyndigheten beredas tillfälle att bli hörd. Åklagaren ska bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Arbetarskyddsmyndigheten har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller inte olovligt anlitande av utländsk arbetskraft

Föreslagen lydelse

Förhandsanmälan om asbestrivningsarbete ska innehålla uppgifter om namnen på de arbetstagare som används i arbetet, hur arbetstagarnas hälsa lämpar sig för asbestarbete, datum för arbetstagarens senaste hälsoundersökning, information om giltighetstiden för undersökningen samt övriga behövliga uppgifter.

Närmare bestämmelser om arbete eller verksamhet som ska anmälas, innehållet i anmälan och anmälningstid samt om andra förfaranden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

Polisanmälan och behandling av anmälan

Finns det sannolika skäl att misstänka att någon har begått en gärning som är straffbar enligt en lag som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn eller enligt 25 kap. 3 eller 3 a §, 44 kap. 1 § 1 mom. 3 eller 8–10 punkten i strafflagen (39/1889) eller 47 kap. i den lagen, ska arbetarskyddsmyndigheten anmäla detta till polisen för förundersökning. *Anmälningsskyldigheten i fråga om de gärningar som avses i 25 kap. 3 och 3 a § samt 44 kap. 1 § 1 mom. 3 och 9 punkten i strafflagen gäller bara fall där någon har handlat i strid med minimivillkoren för anställningsförhållandet eller bestämmelser som gäller säkerheten och hälsan i arbetet, eller där det är fråga om en teknisk anordning som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn.* Anmälan behöver emellertid inte göras om gärningen med beaktande av omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte kräver att en anmälan görs.

Vid förundersökningen av en i 1 mom. avsedd gärning som omfattas av anmälningsskyldighet ska arbetarskyddsmyndigheten beredas tillfälle att bli hörd. Åklagaren ska bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Arbetarskyddsmyndigheten har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller inte olovligt anlitande av utländsk arbetskraft

RP 94/2021 rd

Gällande lydelse

som avses i 47 kap. 6 a § i strafflagen. Särskilda bestämmelser gäller för anmälnings- skyldigheten i fråga om utlänningars arbete och för hörande av arbetarskyddsmyndig- heten.

Föreslagen lydelse

som avses i 47 kap. 6 a § i strafflagen. Sär- skilda bestämmelser gäller för anmälnings- skyldigheten i fråga om utlänningars arbete och för hörande av arbetarskyddsmyndig- heten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav (1016/2004) 2, 3, 12 och 13 §, av dem 3, 12 och 13 § sådana de lyder i lag 215/2018, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tillverkare, importörer, säljare och andra personer som i väsentlig omfattning i Finland på marknaden släpper ut tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk eller överlåter sådana för användning.

I fråga om en arbetsgivares förpliktelser i anslutning till anskaffning, säker användning och besiktning av tekniska anordningar föreskrivs särskilt.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om det i någon annan lag finns från denna lag avvikande bestämmelser om utsläppande av tekniska anordningar på marknaden eller överlåtande av sådana för användning, tillämpas de i stället för denna lag.

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tillverkare, importörer, säljare och andra personer som i väsentlig omfattning i Finland på marknaden släpper ut tekniska anordningar avsedda för arbetsbruk eller överlåter sådana för användning *eller som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning, tillhandahållande på marknaden eller ibruktagande av sådana anordningar.*

I fråga om en arbetsgivares förpliktelser i anslutning till anskaffning, säker användning och besiktning av tekniska anordningar föreskrivs särskilt.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om det i någon annan lag finns från denna lag avvikande bestämmelser om utsläppande av tekniska anordningar på marknaden eller överlåtande av sådana för användning, tillämpas de i stället för denna lag.

*Förutom i denna lag finns bestämmelser om skyldigheterna för tillverkare, importörer, tillverkarens representanter och leverantörer av distributionstjänster i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011, nedan **marknadskontrollförordningen**.*

Gällande lydelse

Denna lag tillämpas inte, med undantag av lagens 10 a, 12 och 13 §, på sådan personlig skyddsutrustning om vilken det föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/425 om personlig skyddsutrustning och om upphävande av rådets direktiv 89/686/EEG, nedan *förordningen om personlig skyddsutrustning*, eller på sådana linbaneanläggningar och delsystem och säkerhetskomponenter till linbaneanläggningar om vilka det föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/424 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG, nedan *förordningen om linbaneanläggningar*.

12 §

Tillsyn över efterlevnaden av lagen

Arbetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag, förordningen om personlig skyddsutrustning och förordningen om linbaneanläggningar.

Bestämmelser om tillsynen finns i lagen om tillsynen över arbetskyddet och om arbetskyddssamarbete (44/2006), i kapitel VI i förordningen om personlig skyddsutrustning och i kapitel V i förordningen om linbaneanläggningar. Arbetskyddsmyndigheten svarar för skötseln av de uppgifter som det i de nämnda kapitlen i förordningarna föreskrivs att marknadstillsynsmyndigheten och medlemsstaten ska sköta.

Särskilda bestämmelser gäller för överensstämmelse med kraven och kontrollen i fråga om tekniska anordningar som är avsedda att användas *för* eller i betydande omfattning används för enskild konsumtion.

13 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot

Föreslagen lydelse

Denna lag tillämpas inte, med undantag av lagens 10 a, 12 och 13 §, på sådan personlig skyddsutrustning om vilken det föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/425 om personlig skyddsutrustning och om upphävande av rådets direktiv 89/686/EEG, nedan *förordningen om personlig skyddsutrustning*, eller på sådana linbaneanläggningar och delsystem och säkerhetskomponenter till linbaneanläggningar om vilka det föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/424 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG, nedan *förordningen om linbaneanläggningar*.

12 §

Tillsyn

Arbetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag, förordningen om personlig skyddsutrustning, förordningen om linbaneanläggningar *och artikel 4 i marknadskontrollförordningen*.

Bestämmelser om tillsynen finns i lagen om tillsynen över arbetskyddet och om arbetskyddssamarbete (44/2006), i kapitel VI i förordningen om personlig skyddsutrustning, i kapitel V i förordningen om linbaneanläggningar *och i marknadskontrollförordningen*. Arbetskyddsmyndigheten svarar för skötseln av de uppgifter som det i de nämnda kapitlen i förordningarna *och i marknadskontrollförordningen* föreskrivs att marknadstillsynsmyndigheten och medlemsstaten ska sköta.

Särskilda bestämmelser gäller för överensstämmelse med kraven och kontrollen i fråga om tekniska anordningar som är avsedda att användas eller i betydande omfattning används *inom* enskild konsumtion.

13 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot

Gällande lydelse

1) tillverkarens i 4 § 1 mom. angivna eller med stöd av 4 § 2 mom. föreskrivna skyldighet att se till att den tekniska anordningen är säker och att den överensstämmer med kraven,

2) tillverkarens i 5 § 1 mom. angivna eller med stöd av 5 § 2 mom. föreskrivna skyldighet att visa att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven, samla den tekniska dokumentationen, upprätta adekvata bruksanvisningar och andra anvisningar samt förse den tekniska anordningen med krävda märkningar,

3) tillverkarens skyldighet enligt 6 § att förse den tekniska anordningen med namnet på farliga ämnen, krävda märkningar och bruks- och säkerhetsanvisningar,

4) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att se till att den tekniska anordningen är säker och att den överensstämmer med kraven,

5) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att visa att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven, samla den tekniska dokumentationen, upprätta adekvata bruksanvisningar och andra anvisningar samt förse den tekniska anordningen med krävda märkningar,

6) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att förse den tekniska anordningen med namnet på farliga ämnen, krävda märkningar och bruks- och säkerhetsanvisningar, eller

7) skyldigheten enligt 9 § för den som vidareöverlåter den tekniska anordningen att försäkra sig om att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven och att anordningen åtföljs av adekvata anvisningar,

Föreslagen lydelse

1) tillverkarens i 4 § 1 mom. angivna eller med stöd av 4 § 2 mom. föreskrivna skyldighet att se till att den tekniska anordningen är säker och att den överensstämmer med kraven,

2) tillverkarens i 5 § 1 mom. angivna eller med stöd av 5 § 2 mom. föreskrivna skyldighet att visa att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven, samla den tekniska dokumentationen, upprätta adekvata bruksanvisningar och andra anvisningar samt förse den tekniska anordningen med krävd märkning,

3) tillverkarens skyldighet enligt 6 § att förse den tekniska anordningen med namnet på farliga ämnen, krävda märkningar och bruks- och säkerhetsanvisningar,

4) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att se till att den tekniska anordningen är säker och att den överensstämmer med kraven,

5) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att visa att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven, samla den tekniska dokumentationen, upprätta adekvata bruksanvisningar och andra anvisningar samt förse den tekniska anordningen med krävda märkningar,

6) skyldigheten enligt 7 § för den som för första gången i sitt eget namn släpper ut den tekniska anordningen på marknaden eller för användning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att förse den tekniska anordningen med namnet på farliga ämnen, krävda märkningar och bruks- och säkerhetsanvisningar, eller

7) skyldigheten enligt 9 § för den som vidareöverlåter den tekniska anordningen att försäkra sig om att den tekniska anordningen överensstämmer med kraven och att anordningen åtföljs av adekvata anvisningar,

Gällande lydelse

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *förseelse i fråga om anordningars säkerhet* dömas till böter.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, ska för *förseelse i fråga om anordningars säkerhet* också den dömas som uppsåtliga eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.1 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.1 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten överensstämmer med kraven,

2) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.2 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.2 i förordningen om linbaneanläggningar att upprätta den tekniska dokumentationen, utföra eller låta utföra bedömningen av överensstämmelse med kraven, upprätta EU-försäkran om överensstämmelse samt förse produkten med CE-märkning,

3) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.4 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.4 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkter i serietillverkning överensstämmer med kraven,

4) tillverkarens skyldighet enligt artiklarna 8.7 och 8.8. i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.7 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter eller dokument eller att sådana finns tillgängliga,

5) importörens skyldighet enligt artiklarna 10.1, 10.2 och 10.4 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artiklarna 13.1, 13.2 och 13.4 i förordningen om linbaneanläggningar att släppa endast produkter som överensstämmer med kraven ut på marknaden, att försäkra sig om att tillverkaren har sört för bedömningen av överensstämmelse med kraven, upprättandet av den tekniska dokumentationen och anbringandet av adekvata märkningar, att produkten försetts med CE-märkning och att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter och dokument, eller

Föreslagen lydelse

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *förseelse i fråga om anordningars säkerhet* dömas till böter.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, ska för *förseelse i fråga om anordningars säkerhet* också den dömas som uppsåtliga eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.1 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.1 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten överensstämmer med kraven,

2) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.2 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.2 i förordningen om linbaneanläggningar att upprätta den tekniska dokumentationen, utföra eller låta utföra bedömningen av överensstämmelse med kraven, upprätta EU-försäkran om överensstämmelse samt att förse produkten med CE-märkning,

3) tillverkarens skyldighet enligt artikel 8.4 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.4 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkter i serietillverkning överensstämmer med kraven,

4) tillverkarens skyldighet enligt artiklarna 8.7 och 8.8. i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 11.7 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter eller dokument eller att sådana finns tillgängliga,

5) importörens skyldighet enligt artiklarna 10.1, 10.2 och 10.4 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artiklarna 13.1, 13.2 och 13.4 i förordningen om linbaneanläggningar att släppa endast produkter som överensstämmer med kraven ut på marknaden, att försäkra sig om att tillverkaren har sört för bedömningen av överensstämmelse med kraven, upprättandet av den tekniska dokumentationen och anbringandet av adekvata märkningar, att produkten försetts med CE-märkning och att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter och dokument, eller

Gällande lydelse

6) distributörens skyldighet enligt artikel 11.2 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 14.2 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten försetts med CE-märkning och att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter och dokument samt att tillverkaren och importören har sört för att adekvata märkningar gjorts.

Föreslagen lydelse

6) distributörens skyldighet enligt artikel 11.2 i förordningen om personlig skyddsutrustning eller artikel 14.2 i förordningen om linbaneanläggningar att säkerställa att produkten försetts med CE-märkning och att produkten åtföljs av adekvata bruksanvisningar, uppgifter och dokument samt att tillverkaren och importören har sört för att adekvata märkningar gjorts.

För förseelse i fråga om anordningars säkerhet ska också den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för en tillverkares representant eller en leverantör av distributionstjänster att kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation har upprättats,

2) skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkares representant eller leverantör av distributionstjänster att hålla försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgängliga för regionförvaltningsverket och social- och hälsovårdsministeriet under den period som krävs samt säkerställa att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen,

3) skyldigheten enligt artikel 4.3 b i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkares representant eller leverantör av distributionstjänster att på en motiverad begäran från regionförvaltningsverket eller social- och hälsovårdsministeriet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av den myndigheten,

4) skyldigheten enligt artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkares representant eller leverantör av distributionstjänster att informera social- och hälsovårdsministeriet om en produkt som utgör en risk,

5) skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkares representant eller leverantör av distributionstjänster att se till att

RP 94/2021 rd

Gällande lydelse

Bestämmelser om straff för hälsobrott finns i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889).

Föreslagen lydelse

omedelbara nödvändiga korrigerande åtgärder vidtas om en produkt inte överensstämmer med de krav som gäller den eller, om detta inte är möjligt, att minska de risker som den produkten medför.

Bestämmelser om straff för hälsobrott finns i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 21 punkten, sådan den lyder i lag 176/2019, som följer:

Gällande lydelse

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

21) till de arbetarskyddsmyndigheter som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och över anlitandet av utländsk arbetskraft,

Föreslagen lydelse

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

21) till de arbetarskyddsmyndigheter som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), för tillsynen över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs *samt för tillsynen över arbetsförhållandena* och anlitandet av utländsk arbetskraft,

Denna lag träder i kraft den 20 .